

KONTAKTY®

NR 379 | WRZESIEŃ | 2026

1995-2026

TEL.: 030 / 324-16-32, FAX 030 / 375-91-850

e-mail: webmaster@kontakty.org

www.kontakty.org

JESIENNY
FESTYN POLONIJNY

ZABAWA

bez granic

13.09.2026
GODZ. 11.00-17.00

**POLSKA RADA
– ZWIĄZEK KRAJOWY W BERLINIE**
zaprasza wszystkich do wspólnej zabawy
na łące przy Alter Bernauer Heerweg nr 31.

W PROGRAMIE:

- Zabawy dla dzieci i dorosłych, zajęcia plastyczne, dmuchany plac zabaw, czytanie bajek.
- Warsztaty: budowa latawca, plener malarski, graffiti, zajęcia kreatywne.
- Konkursy: darta, latawca, zawody sportowe i sprawnościowe.
- Konkurs wiedzy – „100-lecie Gdyni”.
- Bieg przełajowy dla dzieci i dorosłych.
- Oprawa muzyczna: „New Voice System”.
- Przystawki polskiej kuchni.

Dojazd autobusem linii 222 do Alt-Lübars. O pełnych godzinach zapewniamy dowóz traktorem na miejsce festynu.
W razie niepogody zapewniamy imprezę pod dachem! Reiterhof Qualitz-Domaradzki, Zabel-Krüger-Damm 229 in Lübars.

FINANSOWANE PRZEZ:

Der Beauftragte der Bundesregierung
für Kultur und Medien

Projekt jest współfinansowany ze środków
Pełnomocnika Rządu Federalnego
ds. Kultury i Mediów Republiki Federalnej Niemiec

WSPÓŁORGANIZOWANY PRZEZ:

PARTNERZY MEDIALNI:

KONTAKTY
www.kontakty.org

Polonia Viva

COSMO rbb

magazyn-polonia.de

Drogie Czytelniczki, Drodzy Czytelnicy!

Wrzesień to jeden z tych miesięcy, w których Berlin po wakacyjnym rozluźnieniu nagle przyspiesza. Miasto znów wypełnia się wystawami, koncertami, wydarzeniami sportowymi i festiwalami, a kalendarz pęcznieje tak szybko, że trudno zdecydować, dokąd wybrać się najpierw. Dlatego w tym miesiącu warto mieć oczy szeroko otwarte – i wygodne buty.

Pierwsza połowa września będzie należała między innymi do sztuki. Berlin Art Week zamieni stolicę w wielką scenę sztuki współczesnej. Galerie, muzea, targi sztuki, wystawy, projekty i wydarzenia specjalne pojawiają się w różnych częściach miasta. To dobry moment, żeby zobaczyć nie tylko najbardziej znane berlińskie instytucje, ale również zajrzeć do miejsc, których na co dzień nie mamy w planach.

Miłośnicy sportu również nie będą narzekać. Berlin stanie się gospodarzem Mistrzostw Świata w Koszykówce Kobiet. Dla kibiców będzie to wyjątkowa okazja, by zobaczyć światową koszykownicę kobiet na żywo – tym bardziej że mistrzostwa tej rangi po raz pierwszy od 1998 roku wracają do Niemiec.

12 września warto zajrzeć do Staatsoper Unter den Linden. Tego dnia opera organizuje Dzień Otwarty. Można będzie zajrzeć za kulisy jednej z najbardziej znanych instytucji muzycznych Berlina i odkryć miejsca, których podczas zwykłego spektaklu publiczność nie ogląda. W programie znajdują się między innymi wydarzenia związane z tańcem, muzyką i codziennym życiem teatru, a wstęp na Dzień Otwarty jest bezpłatny.

Tego samego dnia warto spojrzeć również... w niebo. Na Tempelhofer Feld odbędzie się Festival der Riesen-drachen – Festiwal Wielkich Latawców. 12 września nad dawnym lotniskiem pojawią się ogromne, czasem kilkudziesięciometrowe konstrukcje, a organizatorzy zapowiadają także możliwość samodzielnego puszczania latawców i atrakcje dla całych rodzin. Wstęp jest bezpłatny.

A na koniec miesiąca – maraton. 27 września ulice Berlina ponownie należeć będą do biegaczy podczas Berlin Marathonu, jednego z największych wydarzeń biegowych na świecie. Nawet jeśli nie planujemy pokonywać 42 kilometrów, warto wyjść tego dnia z domu. Maraton jest przecież również wielkim miejskim spektaklem – z kibicami, muzyką, zamkniętymi ulicami i tysiącami ludzi, którzy przez kilka godzin wspólnie przeżywają sportowe emocje.

Wrzesień przypomina więc, dlaczego Berlin tak łatwo może wciągnąć. Jednego dnia możemy oglądać sztukę współczesną, następnego kibicować koszykarkom, zajrzeć za kulisy opery, odkrywać przemysłową historię miasta, a kilka godzin później patrzeć, jak nad Tempelhofer Feld unoszą się gigantyczne latawce. A pod koniec miesiąca – wyjść na ulicę i dopingować maratończyków.

Berlin we wrześniu zdecydowanie nie zamierza zwalniać. I chyba dobrze – bo szkoda byłoby za nim nie nadążyć.

Redakcja

**AGENCJA
IMPRESZ ROZRYWKOWYCH
KONTAKTY KLON ZAPRASZA NA**

POLONIJNY BAL KARNAWAŁOWY

16 STYCZNIA 2027

OMEN-BAND

Bal odbędzie się w dniu 16 stycznia 2027 roku
w sali Palais am See, Tegel, Wilkestr. 1.

Bilety do nabycia w biurze miesięcznika „Kontakty”
przy Ollenhauer Str. 45, 13403 Berlin,
tel.: 030 324 16 32, 0178 6990385, 0176 21137428
e-mail: webmaster@kontakty.org

Spis treści

NIERUCHOMOŚCI - kupno, sprzedaż, wynajem	str. 6
PRAWO / ADWOKACI	str. 8
TŁUMACZE	str. 10
NAUKA / PRACA	str. 12
FINANSE / KSIĘGOWOŚĆ / UBEZPIECZENIA	str. 14
ZDROWIE	str. 17
USŁUGI / INNE	str. 26
MOTORYZACJA / TRANSPORT	str. 29
MATRYMONIALNE / TOWARZYSKIE	str. 30

**Sebastian
Pieper**

Bürgermeister für Reinickendorf

**Tomasz
Klon**

Ihr Kandidat für Wittenau, Tegel,
Borsigwalde und Waidmannslust

Droga Polonio, tylko razem jesteśmy silni!

Reinickendorf to **wyjątkowa dzielnica z długą historią dobrej współpracy z Polonią.**

Wspieramy różne projekty polonijne, **Dzień Polonii, Polonijny Festyn Sportowy, koncerty, wieczory polsko-niemieckie oraz inne wydarzenia kulturalne.** Integracja Polonii w Berlinie jest nam szczególnie bliska.

Partnerstwo Reinickendorfu z miastem Poznań otwiera nowe możliwości współpracy w różnych dziedzinach życia obu miast – od kultury i edukacji, przez młodzież i sport, aż po działalność stowarzyszeń i gospodarkę.

O mandat do **Berlińskiej Izby Deputowanych (Abgeordnetenhaus)** ubiega się wiceprzewodniczący frakcji CDU w parlamencie dzielnicowym, **Tomasz Klon.**

O stanowisko przyszłego burmistrza Reinickendorfu kandyduje **Sebastian Pieper**, który chce kontynuować dobrą i bliską współpracę z Polonią.

Prosimy o Wasze zaufanie i głosy na CDU!

Masz prawo głosować – wykorzystaj swój głos!

Jako obywatel Polski mieszkający w Berlinie masz prawo głosować w wyborach do Bezirksverordnetenversammlung (BVV) – również bez niemieckiego obywatelstwa.

Bogusz Schmidt

**Dla Berlina i dla
Reinickendorfu**

20 września zagłosuj na Zielonych!

Zjednoczenie Polaków w Berlinie

zaprasza na spotkanie

„Mieczysław Fogg – artysta i patriota”

We wtorek 15 września 2026 r., godz. 17.00 – 20.00,
Nachbarschaftstreffpunkt HUZUR,
Bülowstr. 10783 Berlin

Program:

1. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ustanowienia roku 2026 Rokiem Mieczysława Fogg.
2. Śladami Mieczysława Fogg po Warszawie.
3. Moda okresu międzywojennego – piosenki chóru Dana.
4. Wspólne śpiewanie piosenek Mieczysława Fogg – Polskie Karaokę.

Mile widziane stroje z lat międzywojennych
panie: mała czarna,
pióra, apaszki, rękawiczki;
panowie: muszka, kamizelka, cylinder.

Zgłoszenia prosimy kierować na adres:
zjednoczenie.berlin@gmail.com
do dnia 10.09.2026

Kontakt: **Elżbieta Michalak**,
tel.kom. 0178-147 7617

Przedsięwzięcie współfinansowane przez
Ambasadę RP w Berlinie.

WSPÓLORGANIZOWANY PRZEZ:

**ZRZESZENIE FEDERALNE
POLSKIE FORUM W NIEMCZACH
BUNDESVERBAND POLNISCHES
FORUM IN DEUTSCHLAND e.V.**

GEFÖRDERT DURCH/ FINANSOWANE PRZEZ:

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Berlinie

Przedsięwzięcie jest współfinansowane
ze środków polonijnych
Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
za pośrednictwem Ambasady RP w Berlinie

Der Beauftragte der Bundesregierung
für Kultur und Medien

Projekt jest współfinansowany ze środków
Pełnomocnika Rządu Federalnego
ds. Kultury i Mediów Republiki Federalnej Niemiec

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Zrzeszenie Federalne Polskie Forum w Niemczech e.V. oraz Polska Rada Związek Krajowy w Berlinie

zaprasza na

FESTYN JUBILEUSZOWY

z okazji

**35-lecia Polskiej Rady Związków Krajowych w Berlinie,
oraz**

**35 rocznicy podpisania polsko-niemieckiego Traktatu
„O dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy”.**

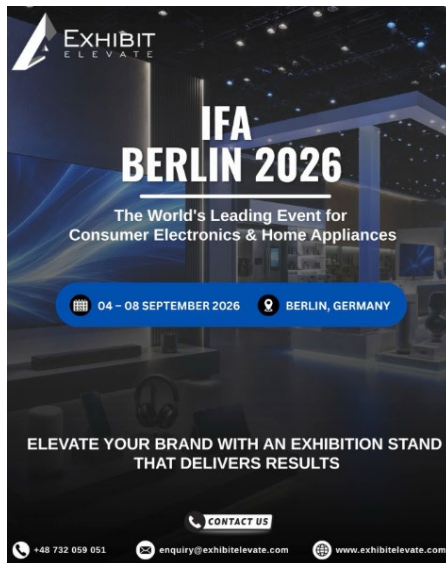
**19.09.2026 r., godz. 16.00-23.00,
Zabel-Krüger-Damm 229, 13469 Berlin**

**To wyjątkowy czas podsumowań i wspólnego świętowania.
Będzie nam niezmiernie miło,
jeśli zechcą Państwo spędzić ten dzień z nami.**

W programie występy artystyczne (**ANETA SABLİK, Zespół „PIRAMIDY”**),
strefa gastronomiczna i zabawa taneczna na „dechach”.
Do tańca zaprosi nas **„NEW VOICE SYSTEM”** z Berlina.

IFA Berlin – Targi elektroniki użytkowej

4-8 września 2026

Na targach IFA ponad 1800 wystawców prezentuje najnowsze osiągnięcia w dziedzinie elektroniki użytkowej i sprzętu AGD. Odwiedzający mogą zapoznać się z nowymi urządzeniami na długo przed ich pojawieniem się w sklepach.

IFA Berlin to jedno z wiodących światowych targów poświęconych elektronice użytkowej, sprzętowi AGD oraz innym zastosowaniom technologii i oprogramowania. Ponad 1800 wystawców z ponad 30 krajów prezentuje swoje usługi i produkty sprzedawcom detalicznym, nabywcom oraz ekspertom branżowym. Targi IFA są również otwarte dla dziennikarzy, konsumentów i wszystkich osób zainteresowanych najnowszymi trendami technologicznymi.

Dzięki wykorzystaniu obiektu CityCube Berlin powierzchnia wystawiennicza wzrosła w 2022 roku do 149 500 m². CityCube Berlin, położony przy południowym wejściu na teren targów, zapewni wystawcom i organizatorom wydarzeń kongresowych nową halę o powierzchni 12 000 m² na dwóch poziomach.

Mistrzostwa Świata w Koszykówce Kobiet 2026

4-13 września 2026

We wrześniu 2026 roku Berlin stanie się centrum koszykówki kobiet. Pod hasłem „Time for her Game” turniej będzie skupiał się na wzmacnianiu pozycji kobiet, równości i różnorodności. 16 reprezentacji narodowych będzie walczyć o tytuł mistrzyni świata w halach Uber Arena i Max-Schmeling-Halle.

Turniej rozpocznie się od fazy grupowej, po której nastąpią emocjonujące rozgrywki pucharowe i wielki finał. Niemcy, jako kraj gospodarz, zakwalifikowały się automatycznie i po raz pierwszy od 1998 roku powrócą na największą scenę międzynarodowej koszykówki kobiet.

Berlin Art Week

9-13 września 2026

Podczas Berlin Art Week setki galerii prezentują nowe kierunki artystyczne w twórczości artystów z całego świata – to jedna z najważniejszych imprez na berlińskiej scenie sztuki współczesnej.

Niezależnie od tego, czy chodzi o nowatorskie projekty indywidualne, czy o kuratorskie wystawy zbiorowe poświęcone konkretnej tematyce, podczas Berlin Art Week twórcy sztuki i kultury z ogromną kreatywnością i zaangażowaniem pokazują, że Berlin słuszenie cieszy się reputacją atrakcyjnej na arenie międzynarodowej i innowacyjnej metropolii artystycznej. Również w tym roku fachowe jury wybierze kolejnych partnerów tymczasowych, w tym przestrzenie projektowe, przestrzenie alternatywne i inicjatywy artystyczne, które zaprezentują bogaty program w ramach Berlin Art Week.

Wystawy, instalacje i wydarzenia w galeriach, przestrzeniach projektowych oraz prywatnych kolekcjach pokazują, jak żywa i dynamiczna jest scena artystyczna miasta. Artyści, kolekcjonerzy, właściciele galerii, dyrektorzy muzeów i miłośnicy sztuki z całego świata spotkają się podczas Berlin Art Week, aby wziąć udział w tych wydarzeniach oraz w pierwszych dyskusjach panelowych Talking Galleries/Berlin.

W środę, na rozpoczęcie Berlin Art Week, muzea, stowarzyszenia artystyczne i przestrzenie wystawowe zorganizują wernisaże swoich nowych wydarzeń. W czwartek w programie znajduje się targi sztuki Positions Berlin na lotnisku Tempelhof oraz Gallery Night, a w piątek na pierwszy plan wysunie się niezależna scena artystyczna podczas Featured Night. W sobotę prywatne kolekcje berlińskie otworzą swoje podwoje, oferując ekskluzywne wprowadzenia po przestrzeniach, które zazwyczaj nie są dostępne dla publiczności. Na zakończenie Berlin Art Week niedziela ponownie zgromadzi całą różnorodność festiwalu: rozmowy z artystami, oprowadzanie z przewodnikiem oraz program w Berlin Art Week Garden zamkna festiwal.

W 2026 roku Kulturforum stanie się centralnym punktem Berlin Art Week. „Berlin Art Week Garden” zaprasza odwiedzających do spędzenia

czasu przy wykładach, warsztatach, pokazach filmowych i w „Reading Garden”, a także służy jako centrum informacji, wycieczek i całego programu festiwalu. Ponadto odbędą się tu kilka najważniejszych wydarzeń festiwalowych, w tym występy Ersana Mondtaga i Nadima Sammana w Neue Nationalgalerie, a także „Day in the Green” z różnorodnym programem i długim stołem bankietowym, który zamknie festiwal.

Dzień Otwarty berlińskiej policji

13 września 2026

W 2026 roku berlińska policja po raz kolejny organizuje dzień otwarty na posterunku w Ruhleben.

W ramach dnia otwartego odbędą się różnorodne prezentacje dotyczące pracy berlińskiej policji, a także program rozrywkowy dla wszystkich – zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Jak zawsze głównymi atrakcjami będą pokazy jednostki specjalnej (SEK) oraz występy psów policyjnych.

Dzień otwarty policji ma charakter imprezy rodzinnej, dlatego przygotowano specjalny program dla rodzin i dzieci. Ponadto w ogrodzie dostępne będą przekąski w cenach przyjaznych dla rodzin.

Podczas imprezy policja berlińska zaprezentuje szeroki wachlarz wykonywanych zadań. Dziesięć różnych parków tematycznych poświęconych jest następującym obszarom: ruch drogowy, ochrona ofiar i bezpieczeństwo osób starszych, ochrona przed włamaniami i kradzieżami samochodów, sytuacje kryzysowe i służby ratownicze, alkohol i narkotyki, działania w newralgicznych punktach, policja jako pracodawca, szkolenia i studia oraz Krajowy Urząd Kryminalny.

Miejsce: Komenda policji w Ruhleben

Godziny otwarcia: od 10:00 do 18:00

Wstęp wolny.

Dzień Otwarty w Operze Państwowej w Berlinie

12 września 2026

Staatsoper Unter den Linden zaprasza na uroczyste popołudnie pełne tańca, muzyki i anegdot.

Zainteresowani będą mogli zajrzeć za kulisami. Program popołudnia zaprezentują: zespół Staatsoper, Chór Staatsoper, Staatskapelle oraz Staatsballett. W Wielkiej Sali odbędą się występy muzyczne Chóru Opery Państwowej, śpiewaków zespołowych oraz publiczna próba Baletu Państwowego. W Sali Apollo, Sali Baletowej i na dziedzińcu odbędą się wystawy kostiumów i masek, warsztaty rzemieślnicze oraz zajęcia interaktywne.

Festiwal wielkich latawców

12 września 2026

Kałamarnice z nogami o długości kilku metrów i gigantyczne gekony w jaskrawych kolorach: podczas Festiwalu Gigantycznych Latawców w Berlinie nad Tempelhofer Feld rozegra się spektakularny pokaz latania wyjątkowych latawców o długości do 50 metrów.

Oprócz pokazów latawców goście będą mogli dowiedzieć się ciekawych informacji na temat puszczania latawców. Rozrywkę zapewni pro-

gram sceniczny z muzyką i prelekcjami. Najmłodszym gościom spodoba się warsztat tworzenia latawców, dmuchane zamki i malowanie twarzy. Kluby sportowe i kulturalne z dzielnic Neukölln, Tempelhof i Schöneberg zaprezentują swoją działalność poprzez różnorodne występy.

Chociaż gigantyczne latawce są niekwestionowaną atrakcją, ten rodzinny festiwal na Tempelhofer Feld ma do zaoferowania znacznie więcej. Do popularnych punktów programu należą pokazy akrobacji latawcowych, podczas których mistrzowie świata i Europy zaprezentują swoje umiejętności. Szczególną popularnością wśród dzieci cieszą się również gigantyczni superbohaterowie, którzy wzbijają się w powietrze. Na zakończenie dnia odbędzie się niewielki pokaz fajerwerków.

Dzień Otwartego Dziedzictwa

12 i 13 września 2026

Podczas Dnia Otwartych Zabytków liczne zabytki, które zazwyczaj są zamknięte dla zwiedzających, otwierają swoje podwoje dla gości.

Tag des offenen Denkmals (Dzień Otwartych Zabytków) to ogólnoeuropejska impreza, która odbywa się co roku we wrześniu. Jej celem jest uwrażliwienie ludzi na znaczenie dziedzictwa kulturowego oraz rozbudzenie ich zainteresowania opieką nad zabytkami i ich ochroną. W Berlinie w 2026 roku w wydarzeniu weźmie udział ponad 300 zabytków.

Podczas Dnia Otwartych Zabytków w Berlinie zwiedzający mogą wziąć udział w wycieczkach z przewodnikiem po zabytkach, które zazwyczaj są zamknięte dla ogółu społeczeństwa. Konserwatorzy zabytków opowiadają o swoich zadaniach na konkretnych przykładach, pokazując swoją codzienną pracę i sprawiają, że staje się ona namacalna dla zwiedzających. Inni eksperci, tacy jak archeolodzy, konserwatorzy i rzemieślnicy, demonstrują specjalne techniki pracy i zwracają uwagę zwiedzających na szczegóły, które normalnie pozostawałyby ukryte.

Do najważniejszych atrakcji wydarzenia należą wycieczki z przewodnikiem po odnowionym Kino International, zwiedzanie placu budowy Archiwum Bauhausu oraz możliwość zajrzenia

do Domu Sportu Niemieckiego na terenie olimpijskim. Ponadto po raz pierwszy swoje podwoje otworzy kilka willi, które zazwyczaj nie są dostępne dla zwiedzających, w tym Dom Behaim-Schwarzbach, Landhaus Am Rupenhorn oraz ogród Domu Langenscheidt. Walsiedlung Zehlendorf, która niedawno została wpisana na listę światowego dziedzictwa UNESCO, również zaprasza zwiedzających do zwiedzania w ramach wycieczek z przewodnikiem i wystaw. Dzień Otwartych Zabytków oznacza również początek Berlińskiego Festiwalu Dziedzictwa Przemysłowego, który zachęca zwiedzających do odkrywania stolicy z nowych perspektyw.

Festiwal Dziedzictwa Przemysłowego w Berlinie

12 września – 4 października 2026 r.

Festiwal zaprasza do odkrywania zabytkowych obiektów przemysłowych stolicy oraz ich historii.

Przez trzy tygodnie Festiwal Dziedzictwa Przemysłowego Berlina (Festival der Berliner Industriekultur) będzie zwracał uwagę na przemysłową historię stolicy. Na rozpoczęcie, w Dzień Otwartego Dziedzictwa, zabytkowe fabryki, elektrownie, warsztaty i inne obiekty przemysłowe w całym Berlinie otworzą swoje podwoje. Na odwiedzających czeka około stu wydarzeń, w tym wycieczki z przewodnikiem, wystawy, koncerty i wycieczki rowerowe. Będą mieli okazję odkryć zarówno znane budynki, jak i ukryte perełki z dawnych lat.

Festiwal Dziedzictwa Przemysłowego Berlina: Najważniejsze atrakcje programu Program Festiwalu Kultury Przemysłowej Berlina jest tak różnorodny, jak sama stolica. Do najważniejszych atrakcji należą: otwarcie „Walk of Fame” w Schönebergu, wycieczki z przewodnikiem po hangarze na lotnisku Gatow, który dotychczas nie był udostępniony publiczności, zwiedzanie dawnego budynku browaru Kindl, impreza z DJ-em w Muzeum U-Bahn, wycieczki po mieście zabytkowym autobusem z epoki oraz wycieczki z przewodnikiem po osadzie Hufeisensiedlung, wpisanej na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Na niektóre wydarzenia wymagana jest wcześniejsza rejestracja.

Maraton Berliński

27 września 2026

Pod koniec września stolica Niemiec stanie się gospodarzem jednej z największych imprez biegowych na świecie: Maratonu Berlińskiego.

Co roku w zawodach bierze udział ponad 40 000 sportowców z około 120 krajów, których dopinguje rzesza widzów.

Najpopularniejsze miejsca na trasie to Kolumna Zwycięstwa (0,6 km), Kancelaria Federalna i Reichstag (6,5 km), Friedrichstadtpalast (8 km), Platz am Wilden Eber (28,5 km), Olivaer Platz (33,5 km), Kościół Pamięci (35 km), Potsdamer Platz (38,5 km), Unter den Linden (41 km) oraz oczywiście meta przy Bramie Brandenburskiej (42 km).

Podczas imprezy należy spodziewać się poważnych trudności w ruchu drogowym. Wszystkim widzom zaleca się korzystanie z metra i pociągów podmiejskich. W sobotę po południu i w niedzielę, zwłaszcza w dzielnicach Tiergarten i Mitte, ulice wzdłuż trasy maratonu będą zamknięte niemal nieprzerwanie aż do zakończenia imprezy. Zamknięcia dróg będą miały miejsce również w dzielnicach Friedrichshain, Kreuzberg, Neukölln, Schöneberg, Steglitz, Wilmersdorf i Zehlendorf.

Start: 9:15

Marta Janik

NIERUCHOMOŚCI - kupno, sprzedaż, wynajem

Rzeczoznawczyni majątkowa

Uczę, jak kupić nieruchomość w Niemczech – krok po kroku

Pomagam zrozumieć cały proces zakupu nieruchomości – od pierwszej decyzji, przez kluczowe etapy, aż po podpisanie umowy.

Przekazuję rzetelną wiedzę, która pozwala uniknąć niepewności i kosztownych błędów.

Nie sprzedaję nieruchomości. Działam wyłącznie w Twoim interesie.

O | Ł
OLGA LUCZEWSKA

www.gerpol-realestate.com
info@gerpol-realestate.com
+48 694 485 624

Wynajmę umeblowany i wyposażony pokój w trzypokojowym mieszkaniu w dzielnicy Adlershof. Opłata miesięczna całkowita €550. Telefon +49.172.3051689

Wynajmę mieszkanie o powierzchni 50m. Wszystkie media oraz umeblowane. Kontakt: Telefon: 015256541490

KOŁOBRZEG, ul. Arciszewskiego sprzedam mieszkanie luksusowe 65m², 200m do morza + garaż. Tel.: +48 608 664 570

DZIAŁKI – TRZEBULE

37 działek • 2 800–5 600 m²

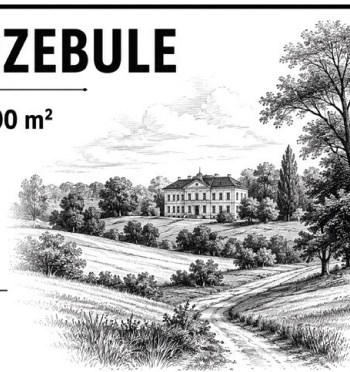
Przy Parku Pałacowym.

Dojazd, wodociąg, część z WZ.

Idealne pod inwestycję, siedlisko lub agroturystykę.

Tel. +49 172 301 0289

E-mail: janek1604@yahoo.com

Wynajmę umeblowany pokój w 4-pokojowym mieszkaniu w centrum Märkisches Viertel. Mieszkam z dwójką dzieci. Szukam odpowiedzialnej kobiety 50+, niepalącej/niepijącej. Wspólny salon, kuchnia i łazienka. Świetna komunikacja miejska. Proszę krótko przedstawić się e-mailem. Tel. 017623295354, Angelika.kuschniers@campus.eso.de

Wynajmę komfortowy jednoosobowy pokój w dużym słonecznym mieszkaniu w dzielnicy Reinickendorf. Łazienka, kuchnia z nowymi sprzętami AGD, 2 piętro, czyste i zadbane mieszkanie. Idealne dla pracującej osoby. Kontakt pod numerem +4917610430496

Dlaczego właściciele mieszkań tracą nawet 100 000 euro jeszcze przed wystawieniem ogłoszenia?

Moim okiem – rada pośrednika nieruchomości

Przez lata pracy jako pośrednik nieruchomości w Berlinie zauważyłam, że największy błąd sprzedających wcale nie pojawia się podczas negocjacji ani przy podpisywaniu aktu notarialnego. Popołniają go znacznie wcześniej – jeszcze zanim zrobią pierwsze zdjęcie i opublikują ogłoszenie. Paradoksalnie nie chodzi o zły stan mieszkania czy nieatrakcyjną lokalizację. Najwięcej pieniędzy właściciele tracą przez błędne ustalenie ceny.

„Moje mieszkanie jest warte co najmniej 500 tysięcy euro” – słyszę bardzo często podczas pierwszego spotkania. Kiedy pytam, skąd wzięła się ta kwota, odpowiedź zwykle brzmi: „Sąsiad sprzedał podobne mieszkanie”, „Takie ceny widziałem w internecie” albo „Za tyle chciałbym sprzedać”.

I właśnie tutaj zaczyna się problem.

Cena ofertowa nie jest tym samym co cena sprzedaży. To jedna z największych pułapek rynku nieruchomości. W internecie widzimy kwoty, za które właściciele chcieliby sprzedać swoje mieszkania, ale niemal nigdy nie wiemy, za ile faktycznie zostały sprzedane. Różnica może wynosić kilkadziesiąt tysięcy euro, a w przypadku droższych nieruchomości nawet ponad sto tysięcy.

Rynek nieruchomości w Niemczech po okresie spowolnienia ponownie nabiera rozpędu. Raport ImmoScout24 za drugi kwartał 2026 roku pokazuje, że ceny mieszkań w największych niemieckich metropoliach ponownie rosną, a jednocześnie maleje pole do negocjacji między ceną ofertową a ceną sprzedaży. Jeszcze rok temu różnica wynosiła średnio 6,9%, dziś jest to około 5,8%. To oznacza, że dobrze wycenione mieszkania sprzedają się szybciej, a kupujący są coraz lepiej przygotowani do podejmowania decyzji.

Największym błędem nie jest jednak wystawienie mieszkania zbyt tanio. Zaskakujące? A jednak. Znacznie częściej spotykam właścicieli, którzy zawyżają cenę, wierząc, że „zawsze można trochę opuścić”. Niestety rynek działa inaczej.

Pierwsze dni po publikacji ogłoszenia są najważniejsze. To właśnie wtedy ofertę oglądają osoby, które od tygodni lub miesięcy czekają na odpowiednią nieruchomość. Jeśli cena jest nierealna, kupujący nawet nie umawiają się na prezentację. Ogłoszenie zaczyna „wisieć”, a po kilku tygodniach pojawia się pierwsza obniżka. Potem kolejna. Zainteresowanie maleje, a kupujący zaczynają zadawać sobie pytanie: „Co jest nie tak z tym mieszkaniem?”. W efekcie właściciel często sprzedaje je taniej, niż gdyby od początku ustalił właściwą cenę.

Kilka miesięcy temu zgłosił się do mnie właściciel domu na Reinickendorf. „Pani Olgo, mój dom jest wart ponad milion euro.” Był przekonany, że jego nieruchomość powinna tyle kosztować, ponieważ podobne domy w okolicy były wystawione za taką kwotę. Po analizie rynku zaproponowałam strategię opartą na realnych danych i cenę 895 000 euro. Początkowo był rozczarowany. Ostatecznie zaufałam mojemu doświadczeniu. Dom sprzedał się po trzech tygodniach za 915 000 euro. Gdyby zostało wystawione za milion euro, prawdopodobnie przez wiele miesięcy pozostawałoby bez zainteresowania, a kolejne obniżki mogłyby zakończyć się sprzedażą za jeszcze niższą kwotę.

To właśnie dlatego profesjonalna ocena nie polega na sprawdzeniu kilku ogłoszeń w internecie. Analizuję rzeczywiste transakcje, aktualny popyt, konkurencję, standard budynku, rozkład mieszkania i oczekiwania kupujących. Czasami kilka pozornie drobnych elementów potrafi zwiększyć wartość nieruchomości o kilkadziesiąt tysięcy euro. Innym razem pozwalają uniknąć wielomiesięcznego oczekiwania na klienta.

Ile warte jest dziś Twoje mieszkanie?

Rynek nieruchomości zmienia się szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. Właściciele często są zaskoczeni, jak bardzo zmieniła się wartość ich mieszkania w ciągu ostatnich dwóch-trzech lat. Jeśli zastanawiają się Państwo nad sprzedażą lub chcą poznać realną wartość swojej nieruchomości, zapraszam do bezpłatnej i niezobowiązującej analizy ceny nieruchomości. Dobra sprzedaż nie zaczyna się od wystawienia ogłoszenia. Zaczyna się od właściwej strategii.

Olga Martin
Pośrednik nieruchomości w Berlinie
Immolla – www.immolla.com

Olga Martin

Pośrednik nieruchomości w Berlinie

www.immolla.com

+49 171-238-14-95

olga@immolla.com

KAMIL KUBITZ

ADWOKAT - RECHTSANWALT

Mówimy po polsku

Świadczymy usługi prawne w języku polskim w zakresie:

prawa pracy, w tym szczególnie:

- wypowiedzenie umowy o pracę
- świadectwo pracy
- odprawa/odszkodowanie (Abfindung)
- leasing pracowników (Arbeitnehmerüberlassung)
- płaca minimalna
- napomienie (Abmahnung)
- wynagrodzenie
- wynagrodzenie w okresie chorobowym

Doradzamy Państwu ww dziedzinach prawa oraz reprezentujemy przed sądami i urzędami.

Kamil Kubitz
Rechtsanwalt/Adwokat

Wittenbergplatz 2
10789 Berlin
Tel.: 030/236377221
Fax: 030/236377269
E-Mail: kamilkubitz@aol.com

Kancelaria prawna Jhb.legal

Prawnicy specjalizujący się w prawie karnym

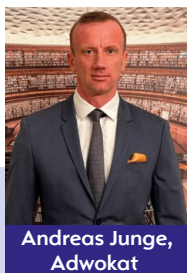
Od ponad 15 lat

Specjalizacja: prawo karne,
prawo karne skarbowe,
prawo cywilne, prawo pracy

Kontakt:

E-Mail: kontakt@jhb.legal
Internet: jhb.legal

Telefon: polski/rosyjski 0157/37541355

Andreas Junge,
Adwokat

KANCELARIA ADWOKACKA

Rok założenia 2003

Peter Kupisz

Kompetentna opieka prawna jest drogą do sukcesu

*Oferuję rzetelne porady oraz opiekę prawną
w języku polskim i niemieckim
w następujących dziedzinach prawa:*

- prawo karne i drogowe
- prawo rodzinne
- prawo pracy
- prawo gospodarcze

Peter Kupisz

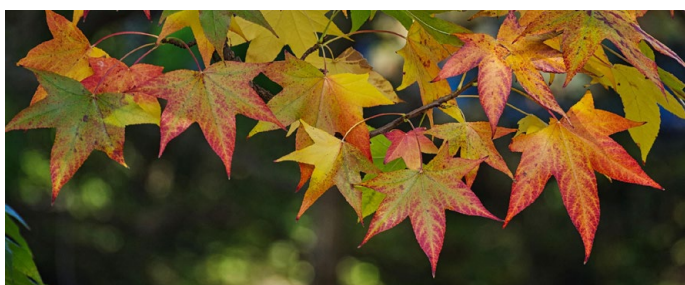
biuro:

Blumenstr. 49, 10243 Berlin
(nahe Alexanderplatz
am U-Bhf. Strausberger Platz)

tel.: 030 68 23 11 07

fax: 030 68 23 11 08

kom. 0163/ 53 494 53, e-mail: kupisz@gmx.de, www.kupisz.de

Rechtsanwaltskanzlei

Grażyna Jopek

Rechtsanwältin i Radca prawny

Masz problemy prawne w Niemczech lub w Polsce?

Porady i obsługa prawna na gruncie prawa niemieckiego i polskiego
Reprezentacja przed sądami w Niemczech i w Polsce

Prawo cywilne (nakaz zapłaty)
rodzinne (rozwoły, alimenty)
spadkowe (testamenty, zachowek)
odszkodowania, prawo najmu
prawo karne, drogowe

Müllerstr. 156 A, 13353 Berlin
U-Bahn: Leopoldplatz

☎ 030 / 547 37 078

Mobil: 01791295896

gjopek@web.de

DETEKTYW

**OD PONAD 20 LAT ŚWIADCZYMY USŁUGI
DETEKTYWISTYCZNE NAJWYŻSZEJ KLASY DLA
NAJBARDZIEJ WYMAGAJĄCYCH KLIENTÓW.
SKUTECZNOŚĆ, DYSKREJCJA I LOJALNOŚĆ
- TO WARTOŚCI, KTÓRE STANOWIĄ FUNDAMENT
NASZEJ WSPÓŁPRACY.**

DLA OSÓB PRYWATNYCH

- WERYFIKACJA PRZEDMAŁŻEŃSKA PARTNERA/PARTNERKI
- POSZUKIWANIE SPADKOBIERCÓW
- POSZUKIWANIE DOWODÓW W SPRAWACH NIEWYJAŚNIONYCH
- POSZUKIWANIE OSÓB I PRZEDMIOTÓW
- POSZUKIWANIE MIENIA ZABUŻAŃSKIEGO

DLA KOLEKCJONERÓW

- EKSPERTYZY I WERYFIKACJA AUTENTYCZNOŚCI DZIEŁ SZTUKI
- POSZUKIWANIE SKRADZIONYCH DZIEŁ SZTUKI I OBIEKTÓW KOLEKCJONERSKICH
- BADANIE HISTORII OBIEKTU
- ANALIZA LABORATORYJNA I WYKRYWANIE FALSYFIKATÓW
- ANTYKI I BIŻUTERIA – OCENA AUTENTYCZNOŚCI I WARTOŚCI
- DOKUMENTY I RĘKOPISY – EKSPERTYZY HISTORYCZNE

DLA FIRM

- WERYFIKACJA KONTRAHENTÓW
- OCHRONA TAJEMNIC HANDLOWYCH
- POSZUKIWANIE DŁUŻNIKÓW
- AUDYTY BEZPIECZEŃSTWA
- DYSKRETNY MONITORING WIZYJNY
- WERYFIKACJA PRACOWNIKÓW
- OCHRONA ZNAKU TOWAROWEGO I WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Berlin 10435 • Kollwitzstraße 76
+49 175 997 43 96
detektivdomanski@yahoo.de

Warszawa 00-337 • J Bartoszewicza 1C/49
Tel. 0048 517 148 794
detektywdomanski@gmail.com

Matuschewski
RECHTSANWÄLTE BERLIN

Oferujemy **szybkie terminy!**

Rozmowa z adwokatem odbywa się zawsze w języku polskim

- **PRAWO KARNE**
- **PRAWO CYWILNE**
- **PRAWO RODZINNE**
- **PRAWO DROGOWE**
- **PRAWO PRACY**

Tel. 030 48 82 57 48

+49160 903 59 551

www.polski-adwokat-berlin.de

Nürnberger Straße 49, 10789 Berlin, U-Bahnhof: Kurfürstendamm lub Wittenbergplatz

KANCELARIA ADWOKACKA LUIZA A. KIJOWSKA

Adwokat
Fachanwältin für Verkehrsrecht
Kurfürstenstraße 23
10785 Berlin

Tel.: 030 - 311 66 92 - 6

Fax: 030 - 311 66 92 - 7

Mobil: 0178 - 197 90 53

info@ra-kijowska.de
www.ra-kijowska.de

Służę Państwu z pomocą:

- prawo ruchu drogowego

Regulacja wypadków w Polsce i w Niemczech według prawa Unii Europejskiej.

- prawo rodzinne

- prawo cywilne

- **prawo karne i wykroczeń**
(Ogólne prawo karne, o charakterze seksualnym, narkotyków i nieletnich.)

Mecenas Kijowska rozmawia po polsku i niemiecku.

np

Rechtsanwältin
NATALIA M. POSPIESZNA

- PRAWO RODZINNE, ROZWODY
- PRAWO DROGOWE I KARNE
- PRAWO GOSPODARSTWA, WINDYKACJA
- PRAWO UMÓW, ODSZKODOWANIA
- NAJEM I NIERUCHOMOŚCI

+49 (0) 163 9287 373

Kluckstr. 36 · 10785 Berlin · T +49 (0) 30 / 629 330 44

F +49 (0) 30 / 629 330 440 · office@np-law.de · www.np-law.de

Monika Gdaniec

Adwokat
Fachanwältin für Familienrecht
Specjalistka do spraw rodzinnych

Porady i reprezentacja w sprawach prawa rodzinnego i prawa przemocy domowej:

- separacja
- rozwód
- mieszkanie małżeńskie
- podział majątku
- alimenty separacyjne
- przemoc domowa
- władza rodzicielska
- ustalenie widzeń z dziećmi
- ustalenie i podważenie ojcostwa
- ustalenie miejsca zamieszkania dziecka
- alimenty dziecięce i dzieci pełnoletnich
- porwanie dziecka przez rodzica

Nürnberger Straße 24A
10789 Berlin

www.gdaniec.eu
kanzlei@gdaniec.eu

Telefon: 030/ 397 28 682
Fax: 030/ 397 28 683
WhatsApp: 01515 29 00 995
Facebook:
Adwokat Monika Gdaniec

DOSTAŁEŚ ZWOLNIENIE Z PRACY W NIEMCZECH?

Zgłoś się do nas!

+49 176 621 89 624

Zajmujemy się:

- zwolnieniami dyscyplinarnymi,
- zwolnieniami na chorobowym,
- zwolnieniami w ramach redukcji etatów.

Zapraszamy na bezpłatny blog o niemieckim prawie pracy:

<https://prawnik-niemcy.pl/blog-rechtsanwalt-artur-schulz/>

RECHTSANWALT
ARTUR SCHULZ

Mainzer Str. 23
10247 Berlin
+49 30 245 37 516

Holstenstr. 96
24103 Kiel
+49 431 97 08 03

Rechtsanwalt & Strafverteidiger
- Adwokat & obrońca karny -
 Kurfürstendamm 152, 10709 Berlin
 Tel.: 030 - 80 96 26 31
 Mec. Bartłomiej Kononowicz (U7: Adenauerplatz)

- Prawo karne (główna działalność)
- Prawo drogowe (wypadki etc.)
- Prawo rodzinne (rozwoły)
- Prawo cywilne (nakazy zapłaty etc.)

Porady w języku polskim i niemieckim
 Fax: 030-80 96 26 32 Mobil: 0163 - 384 80 96
 E-Mail: ra@kononowicz.de Internet: www.kononowicz.de

Rechtsanwaltskanzlei in Kooperation (keine GbR) Rechtsanwalt Tomasz Kochanowski Spezjalizacja * Prawo Karne * Prawo Pracy * Prawo Podatkowe * Obsługa Spółek * Prawo Rodzinne	 Steuerberatungskanzlei Steuerberaterin Dipl. Kffr. Katarzyna Kochanowska Spezjalizacja * zakładanie firm i spółek * pełna obsługa podatkowa i księgowa * profesjonalne doradztwo podatkowe z uwzględnieniem międzynarodowego prawa podatkowego
---	---

E-Mail: kanzlei-kochanowski@t-online.de E-Mail: stb@kochanowska.de

Hohenzollerndamm 61, 14199 Berlin;
 Tel.: 81 82 0003; Fax.: 81 82 0004
 Sprechzeiten: Mo., Di., Do. 09:00 – 18:00, Mi. 09:00 – 16:00, Fr. 09:00 – 14:00

 ANWALTSKANZLEI
STEFAN SLABIK

PORADY W JĘZYKU POLSKIM I NIEMIECKIM
 Szczególnie w kierunkach prawnych:

- PRAWO CYWILNE OGÓLNE - ALLGEMEINES ZIVILRECHT
- PRAWO PRACY - ARBEITSRECHT
- PRAWO CYWILNE I KARNE - DROGOWE - VEHRKEHRSZIVIL - UND VEHRKEHRSSTRAFRECHT
- PRAWO UBEZPIECZENIOWE - VERSICHERUNGSRECHT

www.advocat-slabik.de

Adwokat Slabik mówi po polsku! Tel.: 030 / 72 0192 88
 MOTZENERSTR. 51, 12277 BERLIN Fax: 030 / 72 0192 89
 W pobliżu S-Bahn S-2 Mobil: 0179 / 395 03 27
 Stacja Schichauweg ca. 300 m e-mail: Raslabik@t-online.de

WYPADEK DROGOWY
W NIEMCZECH?

Zgłoś się do nas! **+49 176 621 89 624**

Zajmujemy się:
 - odszkodowaniami za wypadki w Niemczech,
 - odszkodowaniami za wady zakupionych pojazdów,
 - sprawami o zabranie prawa jazdy w Niemczech.

Zapraszamy na bezpłatny blog o niemieckim prawie drogowym:
<https://www.auta-prawo-niemcy.pl/blog/>

 RECHTSANWALT ARTUR SCHULZ	Mainzer Str. 23 10247 Berlin +49 30 245 37 516	Holstenstr. 96 24103 Kiel +49 431 97 08 03
--	--	--

 RA Magda Labun
 Adwokat mówiący
 w języku polskim

DZIEDZINY PRAWA:

- **cywilne m.in.:**
 - sprzedaży
 - budowlane
 - ruchu drogowego
 - najmu
- **rodzinne**
- **karne**

 +49 30 470 13 99-6 **www.kanzlei-labun.de**
 +49 172 753 25 78 **Kantstraße 149**
 werner@kanzlei-labun.de **10623 Berlin**

TŁUMACZE

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
Ewa Golabek-Alberth
 Wszystkie tłumaczenia, krótkie terminy
 tel.: **030 814 93 668** kom. **0152 226 79 474**
 fax: 030 21978655 golabek-alberth@vodafone.de
Braunschweiger Str. 50, 12055 Berlin, S/U Neukölln

Zygmunt J. Piątosa
 Tłumacz przysięgły języków niemieckiego i polskiego
 Teksty ekonomiczne, techniczne, prawne, dokumenty
Tłumaczenia ważne także w Polsce !
 Tel. (030) 262 68 04, Fax (030) 261 27 69
 Mobil (0172) 30 78 355
Zygmunt@compuserve.com
 14197 Berlin-Wilmersdorf, Johannisberger Str. 41A

Waldemar Maluśki - tłumacz przysięgły jęz. niemieckiego
 Po uzgodnieniu terminu niektóre tłumaczenia wykonuję na poczekaniu:
 akty urodzenia, małżeństwa itp., zaświadczenia do ślubu!
Biuro: Emmentaler Str. 95, 13409 Berlin-Reinickendorf
 Dojazd do Residenzstraße/Emmentaler Straße: **U8, Bus 122 i 125**
 Tel.: (030) 57798194; tel. kom.: 0162 917 96 98; e-mail: info@maluski.de

Wnuczek

Tysiące euro w reklamówkach. Dziś o tym jak międzynarodowe szajki niszczą jesień życia naszych bliskich. Zamieszczone opisy zdarzeń i miejsc są celowo zmienione aby zachować anonimowość naszych klientów.

Większość historii zaczyna się podobnie „Babciu, potrąciłam człowieka na pasach! Jeśli natychmiast nie wpłacisz kaucji, zamkną mnie w więzieniu!” – ten przeraźliwy, spazmatyczny płacz w słuchawce telefonu brzmi potwornie realnie, tak realnie, że w ułamku sekundy paraliżuje logiczne myślenie. Jako biuro detektywistyczne działające codziennie na pograniczu polsko-niemieckim, regularnie i z bliska oglądamy dramatyczne skutki tych połączeń telefonicznych. Łzy oszukanych ludzi, bezpowrotnie utracone oszczędności całego życia. Oszustwa metodą „na wnuczka” i ich nowoczesne mutacje to dziś bezwzględny, doskonale naoliwiony przemysł przestępczy. Poznajcie trzy prawdziwe, szczegółowe historie z Berlina, Hannoveru i Hamburga. Dowiedzie się Państwo, jak realnie obronić swoich rodziców i dziadków przed finansowym wyrokiem.

Większość z nas żyje w bezpiecznym przekonaniu, że ten problem dotyczy wyłącznie osób skrajnie naiwnych. Słyszając w mediach o kolejnym wyłudzeniu, myślimy: „Moi rodzice są rozsądni”, „Ja bym się nigdy nie dał tak zmanipulować”. To kardynalny błąd. Przestępcy nie polują na naiwność – oni polują na miłość do rodziny i bezgraniczny strach o życie bliskich. Oto jak wyglądają realia.

Sprawa pierwsza: Papierowa torba przekazana kurierowi prokuratury.

Pani Maria (74 lata) od ponad trzech dekad mieszka w berlińskiej dzielnicy Wedding. Prowadziła spokojne życie, regularnie rozmawiała z synem mieszkającym w Warszawie. Pewnego wtorkowego popołudnia w jej mieszkaniu zadzwonił telefon stacjonarny. Mężczyzna o głębokim, oficjalnym głosie przedstawił się jako komisarz Weber z policji.

Scenariusz uderzył jak grom z jasnego nieba: „Pani syn spowodował tragiczny wypadek samochodowy na autostradzie pod Poczdamem. Potrącił matkę z dzieckiem, a niemiecki prokurator wyznaczył natychmiastową kaucję w wysokości 60 tysięcy euro albo natychmiastowe osadzenie w niemieckim areszcie śledczym na wiele miesięcy...”.

Przestępcy zastosowali podręcznikowy terroryzm psychologiczny. Przez ponad dwie godziny nie pozwolili pani Marii odłożyć słuchawki. Jeden sprawca instruował ją przez telefon stacjonarny, każąc jednocześnie spakować gotówkę, a drugi (podający się za urzędnika sądowego) wezwał dla niej taksówkę pod sam dom. Przerażona kobieta, działając w głębokim stresie, pojechała do banku, wypłaciła oszczędności życia, spakowała je w zwykłą, papierową torebkę z supermarketu i zgodnie z instrukcją przekazała pieniądze kurierowi z prokuratury. Trzy godziny później, po przekazaniu środków postanowiła w końcu zadzwonić do syna – okazało się, że syn spokojnie siedzi w swoim biurze w Warszawie. Wtedy uświadomiła sobie, że straciła wszystko. Ślad po kurierze odbierającym pieniądze bezpowrotnie zginął.

Sprawa druga: Symulowane włamanie na konto.

Inna sprawa z naszej praktyki detektywistycznej dotyczyła pana Helmuta (81 lat), emerytowanego inżyniera mieszkającego w prestiżowym dzielnicy Hannoveru. W tym przypadku przestępcy zmodyfikowali legendę, wykorzystując tzw. wariant -włamanie na konto bankowe należące do pana Helmuta.

Do Pan Helmuta zadzwonił człowiek podający się za tajnego agenta ds. cyberprzestępczości. Poinformował starszego pana, że w jego placówce bankowej działa zorganizowana szajka nieuczciwych kasjerów, która w ciągu najbliższych 24 godzin planuje sfalszować jego podpis i wyczerścić całe konto oraz skrytkę depozytową. Aby „uratować” swój majątek i pomóc policji w schwytaniu bandytów na gorącym uczynku, Pan Helmut miał natychmiast udać się do banku, podjąć zdeponowane tam pieniądze a następnie wrócić do mieszkania.

Manipulacja oraz prowadzona przez sprawców obserwacja Pana Helmuta była tak zaplanowana i zorganizowana, że gdy Pan Helmut wrucił z pieniędzmi do domu i już siedział w swoim salonie, natychmiast rzekomy agent wykonał kolejny telefon. W tej rozmowie po raz kolejny instruował go przez telefon: co ma robić dalej. „Dla pana własnego bezpieczeństwa nasz nieumundurowany funkcjonariusz czeka pod kamienicą. Proszę spakować pieniądze i je mu przekazać, proszę o tym nie informować nikogo bo to tajna operacja policji i może pan narazić agentów na utratę życia. My zabezpieczymy pana środki a jutro rano dostanie Pan oficjalny dyplom z podziękowaniami od komendanta za obywatelską postawę”. Warto dodać Pan Helmut podjął z banku blisko 80 tysięcy euro. Kasjerka delikatnie próbowała podpytać co się dzieje ale mężczyzna był tak zaangażowany w operację policyjną, że nie zdradził żadnych szczegółów i podjął pieniądze. Pan Helmut, dnia następnego już od godziny 7 rano siedział przy oknie, czekając na policyjną limuzynę, która miała przywieźć mu obiecanie podziękowanie.

Sprawa trzecia: Klonowanie głosu przez sztuczną inteligencję (AI)

Jako nowoczesne biuro detektywistyczne widzimy, że technologia dała przestępcom nowe, przerażające narzędzia. Kilka miesięcy temu zgłosiło się do nas małżeństwo z Hamburga. Ich 78-letnia matka przełała na zagraniczne konto ekspresowy przelew na kwotę 25 tysięcy euro. Dlaczego? Ponieważ była absolutnie pewna, że rozmawia ze swoją wnuczką.

„Głos w słuchawce nie tylko brzmiał identycznie jak głos mojej córki. Ta osoba używała jej specyficznych powiedzonek, wtrącała niemiecko-polskie słowa, dokładnie tak, jak robi to moja córka” – opowiadała nam zapłakana kobieta.

Jak to możliwe? Przestępcy wykorzystali technologię Voice Cloning (klonowanie głosu przez AI). Wystarczyło, że pobrali kilkusekundową próbkę głosu wnuczki z jej publicznego profilu na Instagramie i TikToku, a specjalny program komputerowy w czasie rzeczywistym modulował głos przestępcy dzwoniącego z telefonu. Przeciwnie tak zaawansowanej technologii tradycyjna czujność starszego człowieka okazuje się całkowicie bezradna.

Jak działa ta machina? Psychologiczny teatr zza granicy

Dlaczego inteligentni ludzie, menedżerowie na emeryturze, nauczyciele czy urzędnicy, dają się tak bezczelnie oszukać? Odpowiedź tkwi w mechanizmie działania ludzkiego mózgu pod wpływem ekstremalnego stresu. Technika zwana telefon alarmowy opiera się na wywołaniu nagłego, głębokiego szoku emocjonalnego. W momencie, gdy starsza osoba słyszy, że jej dziecko ucierpiało lub grozi mu więzienie, że środki gromadzone latami są zagrożone, że będąc na emeryturę jeszcze mogą pomóc organom ścigania, mózg zostaje zalany kortyzolem i adrenaliną. W tym stanie logiczne myślenie, analiza faktów i sceptycyzm – zostaje całkowicie wyłączona. Człowiek przechodzi w tryb przetwarzania i działa automatycznie. Liczy się tylko jedno: natychmiast uratować najwyższe dobro.

Co istotne dla czytelników w Berlinie lub innych miastach – za tą plagą stoją potężne, międzynarodowe struktury przestępcze, których mózgi i „call-center” zlokalizowane są bardzo często na terenie Polski. To tam, w wynajętych apartamentach, kilkunastu młodych, świetnie wyszkolonych psychologicznie ludzi wykonuje setki telefonów dziennie. Do Berlina wysyłani są jedynie tzw. odbieracze – młodzi ludzie, często werbowani w środowiskach patologicznych, którym obiecuje się szybki zarobek. Warto dodać, że tych ludzi się odczłowiecza wmawia się im, że nic złego nie

robią. Przecież to naiwniak ma już swoje lata do grobu tego nie zabierze ty jesteś młody całe życie przed tobą. Ta kasa to dobra zabawa, super ciuchy to ci się należą. A zadanie proste- masz jedynie podejść pod wskazany adres, odebrać torbę z gotówką i natychmiast zniknąć.

Na pierwszej linii frontu:

Wielu uważa, że praca prywatnego detektywa kończy się na obserwacji. W sprawach międzynarodowych oszustw nasza rola jest jednak znacznie szersza i opiera się na **ściślejszej współpracy z niemieckimi organami ścigania**.

Gdy zgłasza się do nas rodzina, która podejrzewa, że ich starszy krewny znalazł się w kręgu zainteresowania oszustów, działamy błyskawicznie. Przestępcy przed uderzeniem często prowadzą tzw. wywiad środowiskowy: kręcą się wokół posesji, sprawdzają zabezpieczenia domu, a nawet próbują nawiązać luźną rozmowę pod pretekstem doręczenia przesyłki.

Nasze biuro monitoruje te zachowania. Zabezpieczamy profesjonalny materiał dowodowy, ustalamy numery rejestracyjne pojazdów „obserwatorów” oraz identyfikujemy twarze kurierów. Wszystkie te precyzyjne ustalenia przekazujemy bezpośrednio śledczym. Dzięki tej synergii – gdzie my działamy elastycznie i natychmiastowo na miejscu, a niemiecka policja dysponuje uprawnieniami procesowymi – udało się już wielokrotnie udaremnić próbkę kradzieży pieniędzy i zatrzymać tzw. „Odbiorców” na gorącym uczynku, bezpośrednio pod drzwiami berlińskich mieszkań.

Detektywistyczne BHP: Jak realnie zbudować tarczę ochronną wokół seniora?

Zwykła, powierzchowna rozmowa przy niedzielnej kawie pod tytułem „Mamo, uważaj na oszustów” zazwyczaj nie działa w starciu z profesjonalnym manipulatorem. W kryzysowej sytuacji emocje i tak wezmą górę. Jako detektywi rekomendujemy wdrożenie w swoich rodzinach twardych, konkretnych procedur bezpieczeństwa:

- 1. Zasada „Czerwonej Słuchawki” (Bezwzględne rozłączenie):** Naucz swoich rodziców i dziadków jednej, żelaznej zasady: jeśli w słuchawce słyszą płacz, historię o wypadku, policji czy prokuraturze i żądanie pieniędzy – mają natychmiast, bez słowa wyjaśnienia i bez pożegnania, odłożyć słuchawkę na widelki. Dopiero po całkowitym przerwaniu połączenia i odczekaniu minuty, mają sami wybrać numer do swojego dziecka lub wnuka z listy kontaktów zapisanej w swoim prywatnym telefonie.
- 2. Rodzinne Hasło Ratunkowe (Bariera dla AI):** W dobie klonowania głosu przez sztuczną inteligencję to absolutny fundament ochrony. Ustalcie ze swoimi starszymi bliskimi jedno tajne, unikalne słowo-klucz (np. „Bursztyn”, imię pierwszego zwierzątko z dzieciństwa lub nazwa małej miejscowości, w której kiedyś byliście na wakacjach). Jeśli dzwoni rzekomy syn czy wnuczek i prosi o pilną pomoc finansową, senior musi powiedzieć: „Dobrze, pomogę ci, ale podaj nasze rodzinne hasło”. Prawdziwy krewny odpowie bez wahania. Oszust w tym momencie wpadnie w panikę i natychmiast przerwie połączenie.
- 3. Zniknięcie z publicznych rejestrów:** Zgłoście w imieniu swoich starszych bliskich wniosek o natychmiastowe usunięcie ich danych i numerów telefonów stacjonarnych z publicznych ksiąg telefonicznych oraz internetowych spisów abonentów (np. Das Örtliche). Jeśli przestępcy nie znajdą ich imion w bazie, prawdopodobieństwo, że staną się celem ataku, spada niemal do zera.
- 4. Limity bankowe i blokada gotówkowa:** Niemiec emeryci słyną z przywiązania do tradycyjnej gotówki i często trzymają w domowych skrytkach niebezpiecznie duże kwoty. Przekonaj bliskich, by zdeponowali pieniądze w banku. Dodatkowo warto udać się z seniorem do jego placówki bankowej (np. Berliner Sparkasse czy Volksbank) i ustawić sztywny, dzienny limit wypłat gotówkowych na koncie (np. maksymalnie do 1000-2000 euro). W sytuacji ataku oszustów uniemożliwi to starszej osobie natychmiastowe wybranie z kasy wszystkich oszczędności życia. Berlińscy urzędnicy bankowi są coraz lepiej szkoleni i sami blokują podejrzane wypłaty seniorów, ale sztywny limit to bariera nie do przejścia dla przestępców. Ofiara zyskuje czas a przestępca tracąc element zaskoczenia.
- 5. Świadomość prawna – Niemiecka Policja nigdy nie bierze pieniędzy:** Zakodujmy to w głowach naszym bliskim raz

na zawsze: ani niemiecka policja, ani prokuratura, ani żadne urzędy w Niemczech **nie żądają kaucji gotówkowej przez telefon**, nie wysyłają kurierów pod domy obywateli w celu zabezpieczenia biżuterii pieniędzy i nie uczestniczą w „tajnych operacjach” polegających na przekazywaniu majątku osobom trzecim.

Przetnij ten łańcuch strachu. Wydrukuj ten artykuł, pojedź do swoich rodziców lub dziadków i przeczytaj im go przy najbliższej okazji. Ta krótka rozmowa i bliska czułość – wspierana w razie potrzeby przez profesjonalne działania detektywistyczne – może uratować ich przed życiową tragedią i finansowym bankructwem.

Chcesz upewnić się, czy Twoi bliscy w Berlinie są odpowiednio zabezpieczeni? Podejrzewasz, że wokół domu samotnego seniora kręcą się podejrzanе osoby, albo ktoś próbuje wywrzeć na nich finansowy nacisk? Skontaktuj się z naszym biurem detektywistycznym. Działamy szybko, dyskretnie i w pełnej koordynacji z organami ścigania po obu stronach granicy.

DETEKTYW DOMANSKI PL Sp. z o.o.

ul. Juliana Bartoszewicza 1C/49, 00-337 Warszawa
e-mail: detektywdomanski@gmail.com
www.detektywdomanski.pl
Tel. 0048 517 148 794

DETEKTEI-DOMANSKA

Kollwitzstraße 76, 10435 Berlin
Tel.: +49 175 997 4396
mailto:detektivdomanski@yahoo.de
www.detektivdomanski.de

NAUKA / PRACA

BRAINS TRUST GMBH
WIRTSCHAFTSPRÜFUNGSGESELLSCHAFT
STEUERBERATUNGSGESELLSCHAFT BERLIN

Jesteśmy nowoczesną kancelarią z siedzibą w centrum Berlina w pobliżu Kościoła Pamięci (Gedächtniskirche). Zajmujemy się obsługą księgową i prawno-podatkową głównie dla przedsiębiorstw z Polski wchodzących lub działających już na rynku niemieckim, np. w formie GmbH lub UG.

W celu powiększenia naszego zespołu poszukujemy:

- osoby z wykształceniem i doświadczeniem księgowym na rynku niemieckim ze znajomością języka polskiego i niemieckiego
- osoby chętnej do nauki zawodu – specjalista do spraw podatkowych (Ausbildung zum/zur Steuerfachangestellten).

W przypadku zainteresowania prosimy o kontakt.

Meinekestr. 27, 10719 Berlin

info@brains-trust.eu

Tel. +49 30 / 88 92 27 80 • Tel. +48 696 004 412

APSHAUSTECHNIK - OGŁOSZENIE O PRACĘ

ZATRUDNIMY

Instalatorów SHK oraz Płytkarzy (Glazurnik)
Miejsce pracy: Berlin i okolice

Wymagania:

Doświadczenie w branży, prawo jazdy kat. B.
Język niemiecki mile widziany.

Zakres prac:

Instalacje grzewcze i sanitarne, remonty łazienek
„od A do Z”, układanie płytek.

Oferujemy:

Stala praca - pełny etat, atrakcyjne wynagrodzenie,
samochód służbowy, narzędzia, stałe zlecenia.

0160 1813587 lub 0160 1829294

apshaustechnik@gmail.com

Katharina-Heinroth-Grundschule

Staatliche Europa-Schule Berlin
(Deutsch / Polnisch)

**Cieszymy się na kontakt z Państwem
i Państwa dzieckiem!**

Wir freuen uns auf Sie und Ihr Kind!

Serdecznie zapraszamy na zapisy przyszłych
pierwszoklasistów.

Wir freuen uns auf die Anmeldungen
der zukünftigen Schulkinder.

Dzień Otwartych Drzwi:
czwartek, 17.09.2026, od 17.30 do 19:00

Tag der offenen Tür:
Donnerstag, den 17.09.2026, von 17:30 bis 19:00 Uhr

Katharina-Heinroth-Grundschule
Münstersche Straße 16
10709 Berlin
Tel: (030) 89043951-11
www.katharina-heinroth-grundschule.de

Berlinek

Sprachenzentrum

Dr. Anna Weise e.K.

Intensywne kursy języka niemieckiego

Prowadzone przez kompetentnych i miłych nauczycieli z licencją BAMF,
w międzynarodowych grupach i miłej atmosferze

Możliwe dofinansowanie lub przejęcie całych kosztów
przez Urząd d.s. Migracji i Uchodźców
Bundesamt für Migration und Flüchtlinge

Kursy odbywają się rano, po południu lub wieczorem - stacjonarnie lub online

Oferujemy także Jobcoaching, programy indywidualne oraz korepetycje:
angielski, francuski, hiszpański, polski, rosyjski oraz inne przedmioty

Szkoła w Charlottenburg

Kantstraße 151, 10623 Berlin
Tel.: 030 347 87 266
post@berlinek.de

Szkoła w Reinickendorf

Maarer Str. 48, 13435 Berlin
Tel.: 030 403 96 222
post-mv@berlinek.de

Zapraszamy! www.berlinek.de

Szukam korepetycji z matematyki (kl.9) i j. angielskiego (kl.6).
Dzielnica Spandau. Tylko lekcje stacjonarne. Tel: 0151 11138526

SPRACHCAFÉ FÜR KINDER KAFEJKA DLA DZIECI

To bogaty program wspierania dwu- i wielojęzyczności
dla dzieci z polskojęzycznych rodzin o szerokim
profilu artystyczno-kulturowym.

NASZA OFERTA:

- Cotygodniowe kreatywne spotkania
- Weekendowe warsztaty tematyczne:
plastyczne, literackie, muzyczne,
kulinarne, sensoryczne, muzealne
- SprachCamps – półkolonie językowe dla dzieci
- Biblioteka oraz galeria prac

SEID HERZLICH WILLKOMMEN! SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

SCHULZESTR. 1
13187 BERLIN-PANKOW
WWW.SPRACHAFE-POLNISCH.ORG

KoKoPol KOMPETENZ- UND
KOORDINATIONSZENTRUM
POLNISCH

**STIFTUNG IBZ
ST. MARIENTHAL**

GEFÖRDERT DURCH DAS KOMPETENZ- UND KOORDINATIONSZENTRUM POLNISCH (KoKoPol) AM IBZ ST. MARIENTHAL, DURCH MITTEL DES AUSWÄRTIGEN AMTS.

KLARCHECK 24 – Twój partner w sprawach urzędowych i biznesowych w Berlinie
Chcesz założyć firmę w Niemczech? Masz problem z urzędami, dokumentami lub rozliczeniami?
Z nami wszystko załatwisz szybko, bez stresu i w swoim języku!
Oferujemy profesjonalne wsparcie dla osób prywatnych oraz przedsiębiorców – także dla osób bez meldunku.

Nasze usługi:

- Zakładanie działalności gospodarczej i pomoc w prowadzeniu firmy
- Rozliczenia podatkowe (firmowe i prywatne)
- Kontakt i korespondencja z urzędami
- Wypełnianie wniosków i formularzy
- Pomoc w uzyskaniu Kindergeld
- Indywidualne wsparcie krok po kroku

Dlaczego warto wybrać Klarcheck 24?

- Doświadczenie i znajomość niemieckich przepisów
- Obsługa w języku polskim
- Szybka realizacja spraw
- Jasne zasady i uczciwe ceny
- Indywidualne podejście do każdego klienta

Nie trać czasu na skomplikowane formalności – my zajmiemy się wszystkim za Ciebie!

Westfälische Str. 64, 10709 Berlin
Tel.: 030 23991885 również WhatsApp
E-mail: info@klarcheck24.de

Skontaktuj się z nami
i przekonaj się, jak proste
mogą być sprawy urzędowe!

Ubezpieczenia, Bankowość, Nieruchomości
Sebastian Drag - 21 lat działalności

Professional Bachelor for Financial Consulting (CCI)

Oferuję:

- sprzedaż, kupno mieszkań / domów na terenie całych Niemiec
- kredyty na mieszkania własnościowe lub domy
- doradztwo finansowe oraz wszystkie ubezpieczenia prywatne i firmowe
- ubezpieczenia samochodowe - uznajemy wszystkie zniżki z Polski!
- DKV Zahnzusatzversicherung - korzystne ceny - aż do 100% pokrycia rachunku

Lucy-Lameck-Straße 22/23 • 12049 Berlin
www.sebastian.drag.ergo.de

Tel.: 030 / 629 843 69 • mobil: 0163 / 31 32 875
e-mail: sebtermi@gmail.com

Zapamiętaj, tylko u nas:

- bezpłatne doradztwo
- ubezpieczysz swoje auto korzystnie i tanio
- akceptujemy polskie zniżki
- obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne
- oferujemy inne atrakcyjne ubezpieczenia

Claudia Podmokly
i Matthias Podmokly

Emmentaler Str 56, 13407 Berlin
E-Mail: claudia.podmokly@allianz.de
E-Mail: matthias.podmokly@allianz.de

Tel.: 0162 4363313

RheinLand
Versicherungen

Od 1880 roku na rynku niemieckim

Marek Seruga

Doradca ubezpieczeniowy dla klientów
polskojęzycznych

Dla Ciebie i Rodziny

- Ubezpieczenie OC (Haftpflicht)
- Ubezpieczenie NNW (Unfall)
- Ubezpieczenia mieszkania i domu
- Ubezpieczenia zdrowotne
- Ubezpieczenia na życie
- Ubezpieczenia emerytalne i rentowe

Dla Twojego Biznesu

- OC firmy (Betriebshaftpflicht)
- Ubezpieczenie majątku firmowego
- Ochrona prawna (Rechtsschutz)

Dlaczego Nasi Klienci Nas Wybierają?

Indywidualna analiza
potrzeb

Dopasowane
rozwiązania
bez ukrytych kosztów

Profesjonalna
obsługa w języku
polskim

Bezpłatne
porównanie ofert

J.N. Büroservice Berlin

Sprawy urzędowe - Agentur für Arbeit /
Familienkasse / Gewerbeamt / Bürgeramt /
Job Center / Wnioski / Odwołania /
Tłumaczenia / Prowadzenie rachunków
małych firm / Gewerbe bez stałego
meldunku

Jarosław Nowakowski
Dipl.-Kfm

e-mail:
jaroslaw@nowakowski-privat.de
Tel/Fax.: 030 398 84 670
Mobil: 0151/ 17890903

„Gertzen - Consulting” Ewa Gertzen

Niemożliwe umożliwiam! Od Gewerby po Jobcenter!!!

**Pomagam: w załatwieniu formalności urzędowych
wypełniania dokumentów
prowadzenia korespondencji**

Godziny otwarcia: 10.00 - 18.00

Tauernallee 63, 12107 Berlin Mariendorf

E-Mail: ewa.gertzen@hotmail.de

Nowy numer.: 0152-08 21 59 73

030 / 516 522 90
0179 / 702 0572

marek.seruga@rheinland-
versicherungen.de

10243 Berlin – Warschauer Str. 70
15537 Gosen/Neu Zittau
Am Müggelpark 25

„NASZE POLSKIE BIURO“ rok założenia 2004

GEWERBEVERWALTUNG BÜROSERVICE

Serwis biurowy, adres do korespondencji, Gewerby bez stałego meldunku w Niemczech, formalności urzędowe, meldunkowe, JobCenter, Arbeitsamt, pisanie podań i odwołań, współpraca z niezależnymi biurami księgowymi i adwokatami, dostęp do wszelkich formularzy urzędowych, przepisów umiynych, Kindergeld, pisanie i archiwizacja rachunków dla „Gewerbowców“, ubezpieczenia.

Barfusstraße 11 13349 Berlin/Wedding Piotr Brzezinski Bus 120 U-6 Rehberge
Tel.: 030/77006344 • 030/239 16 284 • Kom.: 0176/49127482 • Fax: 030/23916283
naszeplbiuro@onet.pl

GEWERBE, SERWIS BIUROWY, KSIĘGOWOŚĆ, ROZLICZENIA PODATKOWE, SPRAWY URZĘDOWE

Oferujemy pomoc przy:
rejestracji i prowadzeniu DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (bez konieczności stałego zameldowania w Niemczech)

ADRES FIRMOWY (Gewerbe)
prowadzeniu pełnej KSIĘGOWOŚCI
uzyskaniu FREISTELLUNG i STEUERNUMMER dla polskich i niemieckich firm
sprawach związanych z JOB-CENTER i AGENTUR FÜR ARBEIT
uzyskiwaniu KINDERGELD, ELTERN GELD, GRUNDSICHERUNG
ubezpieczeniach zdrowotnych - KRANKENVERSICHERUNG

WESOŁOWSKI
UNTERNEHMENSBERATUNG
BÜROSERVICE

Augustastraße 1
12203 Berlin, Lichterfelde

+49 (0) 152 553 349 41
www.polskiserwis.de
kontakt@polskiserwis.de

POMOC W ZAKŁADANIU I PROWADZENIU FIRM [również dla osób bez meldunku]

- ROZLICZENIA PODATKOWE DLA FIRM I OSÓB PRYWATNYCH
- KORESPONDENCJA URZĘDOWA
- WYPEŁNIANIE FORMULARZY
- KINDERGELD
- UBEZPIECZENIA

SZYBKO • KOMPLEKSOWO • PRZYSTĘPNA CENA

tel. +49 30 600 594 34 DE
tel. +48 717 230 474 PL
fax: +49 30 657 099 45

info@daniel-kanzlei.de
www.daniel-kanzlei.de

GODZINY OTWARCIA
pn.-czw. 10:00-20:00
piątek nieczynne

Hertzbergstr.20
12055 Berlin - Neukölln

PUNKTY OBSŁUGI KLIENTA W POLSCE

30-376 KRAKÓW
ul. Tyniecka 158
+48 12 283 40 01
+48 12 283 40 02

GODZINY OTWARCIA
pn,wt,śr,pt. 8:00-16:00
czw. 10-18

69-100 SŁUBICE
Aleja Niepodległości 24B/1
+48 957 377 535

GODZINY OTWARCIA
pn,wt,śr,pt. 8:00-16:00
czw. 10-18

59-900 ZGORZELEC
ul. Lubańska 10e/8
+48 756 138 954

GODZINY OTWARCIA
pn.-pt. 8:00-16:00

71-001 Szczecin
Gorzowska 66/2
+48 914040066

GODZINY OTWARCIA
pn,wt,śr,pt. 8:00-16:00
czw. 10-18

Twój Partner od ubezpieczeń, inwestycji i emerytury.

Zapraszamy:

LVM-Versicherungsagentur

Sylvia Grunt-Funke

Weimarer Straße 26, 10625 Berlin

Telefon 030 13886222

Mobil 0177 6057818

info@grunt.lvm.de, grunt.lvm.de

LVM
VERSICHERUNG

AWT
Finanz GmbH | Versicherungsagentur Berlin

DEVK

Agencja DEVK Versicherungen

Ubezpieczenia i kredyty – po polsku.

Od 25 lat w Berlinie. Ponad 15 000 klientów.

Laura Zebun Doradczyni klienta, B.A. Insurance Management

- Samochód (Kfz)
- OC prywatne (Haftpflicht)
- Mienie domowe (Hausrat)
- Kredyty hipoteczne i ratalne

Kontakt przez WhatsApp

pon. – czw. 10 – 18 · pt. 10 – 14 · odpowiedź w 24 godziny

030 666 43 222

zebun@awtfinanz.de

Manteuffelstr. 14a
12103 Berlin

Od ponad 20 lat Księgowość, Porady, Kursy,...

- organizacja pomieszczeń, adresu,...
- Arbeitsamt: Einstiegsgeld, Anlage EKS,...
- sprawy urzędowe, Businessplan,...
- też przy współpracy z Steuerberaterem.

Robert Koszewski Dipl. Betriebswirt
Pannwitzstr. 42a, 13403 Berlin,
e-mail: koszewski@web.de,
Tel.: 030/413 78 91, 0171 570 52 44

Połączenie: S8- Eichborndamm,
U8- Rathaus Reinickendorf lub Bus - 221

Kupa stali, chciwość i pekiński kowtow

/Kowtow (z chińskiego kòutóu 叩頭, dosłownie: „stuknąć głową”) to tradycyjny chiński gest głębokiego podporządkowania, czci lub szacunku. Synonim skrajnej uległości.

Jak europejska pycha ułatwiła Chinom podbój naszej motoryzacyjnej duszy ?

Wyobraź sobie, że kupujesz luksusową limuzynę za ćwierć miliona złotych, siadasz za kierownicą w mroźny styczniowy poranek, po czym komputer pokładowy wyświetla komunikat: „Aby włączyć podgrzewanie foteli, opłać abonament – 18 dolarów miesięcznie”.

Gdy europejscy giganci głowili się, jak wycisnąć z kierowców ostatniego eurocenta za fabrycznie zamontowany kabel, tysiące kilometrów na wschód bezdomny sierota przekształcał państwową dotację w największe imperium motoryzacyjne świata.

Subskrypcja na ciepłe pośladki i zapach kłęski

Są w historii gospodarki momenty, w których pycha wyprzedza upadek o ułamek sekundy. Dzieje europejskiej motoryzacji przełomu lat dwudziestych XXI wieku zapamiętamy zapewne pod znakiem BMW i ich absurdałnego pomysłu z 2020 roku. Monachijski koncern uznał, że sprzęt fizycznie zainstalowany już w pojeździe można zamknąć za cyfrowym paywallem. Chcesz mieć ciepło w tyłek ? Płać cykliczny abonament niczym za Netflix. Po dwóch latach oburzenia i powszechnych drwin menedżerowie wycofali się rakiem, ale zaraza zdążyła zainfekować całą branżę: Volkswagen wymyślił opłaty za dodatkowe konie mechaniczne, Toyota za zdalne odpalanie z kluczyka, a Tesla za asystentów jazdy.

Europejscy producenci zastosowali chciwy zabieg: utrzymywali względnie akceptowalne ceny katalogowe podstawowych modeli, za to wersji bazowej nie dało się kupić w godziwym standardzie. Klient wchodził po „taniego” Mercedesa Klasy C, a wychodził z leasingiem opiewającym na niemal 300 tysięcy złotych za niezbędne opcje.

Ta cyniczna gra w wyciąganie drobnych z kieszeni kierowców zderzyła się jednak z brutalną ścianą:

- **Porsche:** sprzedaż w Chinach spadła z niemal 100 tysięcy aut rocznie do zaledwie 41,9 tysiąca sztuk.
- **Mercedes-Benz:** zyski operacyjne całej grupy tąpnęły o niewiarygodne 57%.
- **Volkswagen:** ogłosił zwolnienie 50 tysięcy pracowników do 2030 roku.

Serce europejskiego przemysłu krwawi, podczas gdy zachodni zarządcy wciąż za-

stanawiali się, jaki abonament doliczyć za włączenie kierunkowskazu.

Śmiech Elona Muska i sierota z Anhui

Należy cofnąć się do listopada 2011 roku. W nowojorskim studiu telewizyjnym Elon Musk na pytanie dziennikarki o chińską firmę BYD reaguje wybuchem szczerego, pogardliwego śmiechu. Z kogo właściwie śmiał się meżny wizjoner z Doliny Krzemowej ?

Założyciel BYD, Wang Chuanfu, urodził się w skrajnie biednej wiejskiej rodzinie i w wieku 15 lat został całkowitym sierotą. Jego starszy brat rzucił szkołę, by zarobić na edukację Wanga. Błyskotliwy chemik w 1993 roku zrezygnował z pewnego, państwowego etatu, pożyczył od kuzyna równowartość 300 tysięcy dolarów i zarejestrował firmę z trzema losowymi literami B-Y-D – dopiero po latach specjaliści od marketingu dokleili do nich doróbkę „Build Your Dreams”.

„Auto warte milion yuanów ? Dla mnie to po prostu kupa stali.”

— **Wang Chuanfu (2003 r.)**, tuż po zakupie upadającej fabryki samochodów

Gdy Wang kupował fabrykę samochodów za 32 miliony dolarów, inwestorzy wpadli w szal, akcje BYD w dwa dni straciły 40% wartości, a sam Wang... nie posiadał nawet prawa jazdy ! Jednak w przeciwieństwie do Zachodu kupującego zrobotyzowane linie produkcyjne za dziesiątki milionów, Wang podzielił montaż baterii na 20 prostych kroków wykonywanych ręcznie przez taniach pracowników.

Madrość Wanga dostrzegł legendarny Charlie Munger, który przekonał Warren’a Buffetta do zainwestowania 230 milionów dolarów w BYD, nazywając Wanga „połączeniem Thomasa Edisona i Billa Gatesa”. A jak skończył się śmiech Elona Muska ? W sierpniu 2022 roku do europejskiej Gigafactory Tesli pod Berlinem po cichu wjechały tiry z ogniwami dostarczonymi właśnie przez BYD. Musk musiał przekonać pigułkę goryczy i przyznać: „Ich auta są dziś bardzo konkurencyjne”.

Mroczny silnik potęgi: Ukryte długi i kontenery bezduszości

Historia BYD brzmi jak romantyczna baśń o sukcesie, dopóki nie spojładnie się na rachunki i kulisy chińskiej machiny:

1. **Państwowy krolówka:** Raport Niemieckiego Instytutu Gospodarczego wykazał, że tylko w latach 2015–2020 BYD otrzymało od chińskiego rządu 3,4 miliarda euro w bezpośrednich i ukrytych dotacjach (darmowe grunty, rabaty na prąd i lit, zniżki podatkowe, preferencyjne kredyty).
2. **Kreatywna księgowość:** Zamiast płacić dostawcom w standardowe 1–3 miesiące, BYD odracza płatności na 9 miesięcy. Płatności przejmowały państwowe banki, dzięki czemu zadłużenie w bilansie wyglądało jak kapitał obrotowy. Podczas gdy firma wykazywała zaledwie 3,8 mld USD długu, niezależni audytorzy oszacowali realny dług na **47 miliardów dolarów**.
3. **Ludzki koszt:** W grudniu 2024 roku brazylijska prokuratura wkroczyła na teren budowy fabryki BYD w Camaçari. Zastano tam 163 chińskich robotników spędzonych do czterech blaszanych kontenerów. W 40-stopniowym upale na 31 osób przypadała jedna toaleta, paszporty zamknięto w szafie pancernej, a terenu pilnowali uzbrojeni strażnicy. Brazylijski wymiar sprawiedliwości sklasyfikował przypadek wprost jako **międzynarodowy handel ludźmi**.

Pekiński kowtow i trojańskie marki

Zachód przez lata łudził się, że kontroluje światowy handel. Tymczasem rząd w Pekinie już w maju 2015 roku opublikował 47-stronicową strategię „Made in China 2025”, zapowiadającą przejęcie rynku aut elektrycznych. Dokument był ogólnodostępny w języku angielskim – europejscy politycy byli jednak zbyt zajęci, by go przeczytać. Efekt ? W 2025 roku zamiast zakładanych 3 milionów aut elektrycznych, Chińczycy sprzedali ich **ponad 16 milionów**. Dziś 80% światowej produkcji elektryków pochodzi z Chin.

Chińczycy opanowali też sztukę trojańskiego kamuflażu. Przeciętny polski kierowca kupujący w salonie model MG jest przekonany, że wybiera klasyczną, brytyjską markę ze 100-letnią tradycją. Prawda jest taka, że SAIC kupił zbankrutowane MG za grosze, produkcja w 100% odbywa się w Chinach, a brytyjski oddział to zaledwie kilkadziesiąt osób. Podobnie sprawa wygląda z Volvo – od 2010 roku należącym do koncernu Geely.

W Polsce efekt tej ekspansji widać gołym okiem:

- **2023 rok:** 370 zarejestrowanych chińskich aut.
- **2025 rok:** ponad 49 000 nowych rejestracji.

Ostatecznym symbolem kapitulacji stała się wizyta kanclerza Niemiec w Pekinie w lutym 2026 roku. Polityk, który w kampanii zapowiadał twardy kurs, wsiadł w samolot z delegacją 30 prezesów największych niemieckich potęg (VW, BMW, Mercedes, Bayer, Adidas) i zabiegał o „dialog partnerski bez pouczania”. Niemiecka prasa pisała bez ogródek o wykonaniu politycznego kowtow – tradycyjnego pokłonu czołem do ziemi przed chińskim cesarzem.

Podsumowanie

Europejska motoryzacja przegrywa batalię, którą sama sprowokowała. Gdy zachodni giganci zamieniali auta w wirtualne platformy subskrypcyjne i przesuwali granice cenowej chciwości, Pekin budował bezwzględny, dotowany miliardami system rynkowego podboju.

Kierowca przesiadający się dziś do wycenionego o 30% taniej MG czy BYD nie myśli o długach ukrytych w państwowych bankach ani o robotnikach więzionych w brazylijskich kontenerach. Widzi ładny, nowoczesny samochód w cenie, o której Europejczycy dawno zapomnieli. I tak oto zuchwała kupa stali wygrała z abonamentem na podgrzewane fotele.

Bartosz Drajling
Finanzdienstleistungen
Berlin-Wilmersdorf
T: 01511 8666 445
F: 030 92109905
M: drajling.finance@web.de

Zapytaj fizjoterapeutę

Kiedy warto zgłosić się na terapię?

Drodzy Czytelnicy,

Nazywam się Ewa Majewska, jestem magistrem fizjoterapii oraz właścicielką gabinetu Physiotherapie Physioliife w Berlinie.

Od tego numeru mam przyjemność regularnie gościć na łamach naszej gazety. Co miesiąc będę dzielić się z Państwem praktyczną wiedzą na temat zdrowia, profilaktyki i fizjoterapii. Mam nadzieję, że moje artykuły pomogą lepiej zrozumieć, kiedy warto skorzystać z pomocy fizjoterapeuty, jak dbać o swoje zdrowie i jakie możliwości daje współczesna rehabilitacja.

Fizjoterapia – nie tylko wtedy, gdy boli

Większość osób kojarzy fizjoterapię z rehabilitacją po urazie lub operacji. Tymczasem zakres naszej pracy jest znacznie szerszy. Coraz więcej osób korzysta z fizjoterapii nie tylko po to, aby zmniejszyć ból, ale również po to, by poprawić swoją sprawność, wrócić do codziennych aktywności lub zapobiegać nawrotom dolegliwości.

Ból pleców i karku

To jedno z najczęstszych problemów, z którymi zgłaszają się pacjenci. Wielogodzinna praca przy komputerze, stres czy przeciążenia mogą powodować napięcia mięśni i ból. Odpowiednio dobrana fizjoterapia może pomóc zmniejszyć dolegliwości, poprawić ruchomość oraz nauczyć, jak zapobiegać nawrotom problemu.

Problemy ze stawami

Ból kolan, bioder czy barków nie zawsze oznacza konieczność operacji. W wielu przypadkach odpowiednio prowadzona fizjoterapia pomaga zmniejszyć ból, poprawić zakres ruchu i ułatwia powrót do codziennego funkcjonowania.

Rehabilitacja po urazach i operacjach

Po złamaniach, skręceniach, endoprotezach czy zabiegach ortopedycznych fizjoterapia odgrywa ważną rolę w procesie leczenia. Pomaga stopniowo odzyskać sprawność i bezpiecznie wrócić do aktywności.

Obrzęki limfatyczne

Manualny drenaż limfatyczny jest stosowany między innymi u pacjentów po operacjach, leczeniu onkologicznym oraz przy schorzeniach układu limfatycznego. Coraz częściej zalecany jest również po zabiegach z zakresu chirurgii plastycznej i medycyny estetycznej, takich jak liposukcja, lipotransfer czy plastyka powłok brzusznych. Odpowiednio prowadzona terapia może wspomagać zmniejszenie obrzęku, przyspieszać proces gojenia oraz poprawiać komfort pacjenta.

Schorzenia neurologiczne

Pacjenci po udarze mózgu, z chorobą Parkinsona, stwardnieniem rozsianym czy innymi schorzeniami neurologicznymi również mogą korzystać z odpowiednio dobranej fizjoterapii, która wspiera utrzymanie lub poprawę sprawności.

Migreny i bóle głowy

Odpowiednio dobrana fizjoterapia może również wspierać osoby cierpiące na migreny i przewlekłe bóle głowy, szczególnie gdy ich przyczyną są napięcia mięśniowe lub zaburzenia w obrębie odcinka szyjnego kręgosłupa. Terapia może pomóc zmniejszyć częstotliwość i nasilenie dolegliwości oraz poprawić komfort codziennego funkcjonowania.

Stawy skroniowo-żuchwowe

Fizjoterapia może być pomocna również przy dolegliwościach stawów skroniowo-żuchwowych. Ból podczas żucia, trudności z szerokim otwieraniem ust, przeskakowanie żuchwy czy zaciskanie zębów często wiążą się z nadmiernym napięciem mięśni oraz zaburzeniami pracy stawu. Odpowiednio dobrana terapia może wspierać zmniejszenie dolegliwości i poprawę funkcji stawu.

Seniorzy

Regularna aktywność i fizjoterapia pomagają zachować spraw-

ność, poprawiają równowagę, zmniejszają ryzyko upadków oraz pozwalają dłużej cieszyć się samodzielnością.

Profilaktyka

Nie warto czekać, aż pojawi się ból. W przypadku nowych lub nasilających się dolegliwości pierwszym krokiem powinna być konsultacja z lekarzem, który oceni stan zdrowia i – jeśli będzie to wskazane – skieruje pacjenta na fizjoterapię. Współpraca lekarza i fizjoterapeuty pozwala dobrać odpowiednie leczenie oraz skutecznie wspierać powrót do sprawności. Odpowiednio wcześniej rozpoczęta terapia często przynosi najlepsze efekty.

Mówimy po polsku!

Mieszkają Państwo w Berlinie i wolą rozmawiać po polsku? W naszej praktyce oferujemy terapię również w języku polskim. Dzięki temu pacjenci mogą swobodnie opowiedzieć o swoich dolegliwościach, zadać pytania i dokładnie zrozumieć przebieg terapii.

Do zobaczenia w kolejnym numerze!

To dopiero początek naszego cyklu. W każdym kolejnym wydaniu będę poruszać tematy związane ze zdrowiem i fizjoterapią. Opo- wiem między innymi o bólach kręgosłupa, bólach stawów, rehabilitacji po operacjach, terapii obrzęków limfatycznych, schorzeniach neurologicznych oraz o tym, jak dbać o sprawność na co dzień.

Jeżeli mają Państwo pytania lub chcieliby przeczytać o konkretnym problemie zdrowotnym, serdecznie zapraszam do kontaktu. Najciekawsze pytania i propozycje tematów postaram się omówić w kolejnych wydaniach.

Pytania i propozycje tematów można przysyłać na adres e-mail: physiotherapielife@gmail.com

O autorce:

Ewa Majewska Magister fizjoterapii
Physiotherapie Physioliife
Münchener Str. 6, 10779 Berlin
Tel. 030 2141820

Terapeutka manualna • Terapeutka metod Bobath i PNF • Terapeutka drenażu limfatycznego. Właścicielka gabinetu Physiotherapie Physioliife w Berlinie. Od lat pomaga pacjentom z dolegliwościami narządu ruchu, schorzeniami neurologicznymi oraz w powrocie do sprawności po urazach i operacjach. W swoich artykułach dzieli się praktyczną wiedzą, odpowiada, jak dbać o zdrowie na co dzień oraz wyjaśnia, w jakich sytuacjach fizjoterapia może być ważnym elementem procesu leczenia.

Wołanie o pomoc po 16 latach cierpienia

Nazywam się Marek Woliński, mam 64 lata i od 2010 roku zmagam się z ciężką chorobą, która rozpoczęła się po niewłaściwym zastosowaniu antybiotyków. Od tego czasu cierpię na silne bóle i dolegliwości obejmujące cały organizm – układ nerwowy, mięśnie, ścięgna, stawy i kości.

Jestem przekonany, że przyczyną moich problemów jest przewlekła infekcja bakteryjna, w tym gronkowiec MRSA. Niestety standardowe badania krwi nie wykazują przyczyny moich dolegliwości, dlatego przez lata wielokrotnie słyszałem, że może to być fibromialgia lub choroba psychosomatyczna.

Od 16 lat bezskutecznie szukam pomocy w Polsce i Niemczech. Zwracałem się do wielu lekarzy, klinik i instytucji, również w Berlinie. Mimo to nie znalazłem specjalisty, który podjąłby się dokładnego zbadania przyczyny mojego stanu i odpowiedniego leczenia.

Choroba zniszczyła znaczną część mojego życia. Żyję samotnie ze skromnej renty, a swoje oszczędności wydałem na prywatne leczenie. Każdy dzień, a szczególnie noce, kiedy nasilają się bóle, jest dla mnie ogromnym wyzwaniem.

Dlatego zwracam się z serdeczną prośbą do lekarzy, naukowców oraz wszystkich ludzi dobrej woli: pomóżcie mi znaleźć specjalistę lub klinikę, która poważnie zajmie się moim przypadkiem.

Nie proszę o pieniądze. Proszę tylko o szansę na właściwą diagnozę, leczenie i powrót do normalnego życia. Mam również nadzieję, że nagłośnienie mojego przypadku pomoże innym ludziom, którzy od lat cierpią i bezskutecznie szukają odpowiedzi.

Bóg zapłać za każdą pomoc.

Marek Woliński,
tel.: 030 6622587

Specjalista Ginekologii i Położnictwa

Dr. med. Jarosław von Mach-Szczypiński

Praxis:

Hermannplatz 5, 10967 Berlin
(Neukölln; U-Bhf Hermannplatz)
Telefon: (030) 691 43 03
Handy: 0171 1437301

Sprechzeiten:

Montag bis Donnerstag
9:00-13:00 und 15:00-18:00
Przyjmujemy też pacjentki
bez karty ubezpieczenia

Jesteśmy tu
dla Ciebie!

Profesjonalizm, empatia i troska

najlepsza opieka dzięki wysokiemu poziomowi wiedzy medycznej,
ściślej współpracy interdyscyplinarnej oraz wykorzystanie najnowszej
technologii

Nasi eksperci w dziedzinie:

- chirurgia małoinwazyjna oraz robotyczna
- Zabiegi chirurgiczne na wszystkich narządach jamy brzusznej
- gruczole dokrewne
- proktologia
- przepukliny powłok brzusznych i pachwinowych
- leczenie nowotworów przełyku, żołądka, jelit, odbytnicy,
wątroby i trzustki

DRK Kliniken Berlin Westend

Klinik für Allgemein-, Viszeral- und Minimalinvasive Chirurgie
Ordynator Chirurgii Prof. Dr. med. Gero Puhl

Lekarz Specjalista Chirurgii Ogólnej Adrian von Ganski

Spandauer Damm 130, 14050 Berlin

Numer telefonu: (030) 30 35 - 42 05

E-mail: chirurgie@drk-kliniken-westend.de

DRK KLINIKEN **BERLIN**
DRK-Schwesterndienst Berlin e.V.

 AGNIESZKA DIAK
psycholog
pedagog resocjalizacyjny

Każda zmiana zaczyna się od rozmowy

 +49 178 248 1603
 Berlin, Steglitz
 Agnieszka Diak - psycholog

FIZJOTERAPIA

- Gimnastyka (też wg Bobath, PNF)
- Fizykoterapia
- Terapia Manualna
- Fizjoterapia uroinekologiczna
- Drenaż limfatyczny
- Masaże
- Terapia stawu skroniowo-żuchwowego

Godz. otwarcia:
Pon - czw: 8:00 - 18:30
Pt: 8:00 - 13:00

mgr Kornelia Mroczek & Team zapraszają!
Wszystkie kasy chorych i prywatnie

Physiotherapie-Praxis »PHYSIOLAB«
Düppelstraße 39
12163 Berlin
U + S Rathaus Steglitz

Tel. 030/797 460 16
info@physiolab-berlin.de
Barrierefreie Praxis

Również wizyty domowe

ZDROWIE ZACZYNA SIĘ OD RUCHU – ZADBAJ O SIEBIE Z PHYSIOLIFE

- Masz bóle pleców, karku lub stawów?
- Dochodzisz do siebie po kontuzji lub operacji?
- A może po prostu chcesz poczuć się lepiej i swobodniej w swoim ciele?

Jesteś we właściwym miejscu!

- W **Physiolife** łączymy nowoczesne metody leczenia z indywidualnym podejściem.
- Zespół **wykwalfikowanych fizjoterapeutów** zadba o Ciebie tak, jak sam by chciał być leczony.
- Mówimy w językach: polski, niemiecki, angielski, turecki, arabski, indyjski – czuj się **swobodnie i zrozumiany**

OFERUJEMY:

- Terapia manualna
- Rehabilitacja ortopedyczna i neurologiczna
- Masaż leczniczy i relaksacyjny
- Ćwiczenia indywidualne i terapia bólu
- Nowoczesne urządzenia i przyjazna atmosfera

Fizjoterapia, która naprawdę działa.

Z troską. Z sercem.
Dla Ciebie.

Physiotherapie Physiolife

Münchener Str. 6, 10779 Berlin
Rejestracja: 030 2141820
www.physiolifeberlin.de

Godziny otwarcia:

Poniedziałek & Środa: 8:00 – 16:30
Wtorek & Czwartek: 9:00 – 17:30
Piątek: 8:00 – 12:00

Mówimy po polsku, niemiecku, angielsku, turecku, indyjsku i arabsku.

Nie czekaj, aż ból minie sam – zadбай o siebie już dziś!
Komfort, skuteczność, zaufanie – poczuj różnicę w Physiolife!

Zahnarztpraxis

Dr. Alina Gutsch-Trepka

Schönebergerstraße 5, 10963 BERLIN-KREUZBERG
ECKE HOTEL MÖVENPICK

☎ **030 - 26 39 77 56**

Mo	Di	Mi	Do	Fr
12-20	8-14	12-20	12-20	8-14

S-Bahn: S1, S2, S25; BUS: M29, M41, M123

ZAHNARZTPRAXIS NOWAK

Dr. med. dent. Roxana Nowak
Monika Nowak

www.nowak-zahnarztpraxis.de

Tel. 030 68087813

Implantologia
Periodontologia
Protetyka
Prophylaxe
Licówki
Wybielanie zębów

Mo. - Do. 09.00 - 13.00 Uhr
14.00 - 19.00 Uhr
Fr. 09.00 - 14.00 Uhr

Xantener Str. 22
10707 Berlin
U-Bahnhof Adenauer Platz (U7)

APARATY SŁUCHOWE BEZPŁATNE* NA RECEPTĘ

Michał Ruszewski – Tauernallee 42
12107 Berlin – Tel.: 030 - 76 28 78 13
www.miruna-berlin.de

*Przy ukazaniu recepty od laryngologa dochodzi ustawowa dopłata 10,- € za aparat. (Cena bez recepty 799,- €)

ANONIMOWI ALKOHOOLICY – MEETING

Pon.: 18:30-20:30, Gierkezeile 39, 10585 Berlin
Wt.: 19:00-21:00, Lilienthalstraße 5, 12049 Berlin
Śr.: 19:00-21:00, Gierkezeile 39, 10585 Berlin
Czw.: 19:00-21:00, Storkower Str. 158, 3 ptr. 10407 Berlin
Pt.: 19:15-21:15, Hessenring 47, 12101 Berlin
Sob.: 17:00-19:00, Gierkezeile 39, 10585 Berlin
Niedz.: 16:00-18:00, Lipschitzallee 80, 12353 Berlin

Tel.: +49 157 504 759 92
Telefon kontaktowy: +49 221 25 07 94 77

SPECJALISTA CHIRURGII PLASTYCZNEJ

Uniwersytetu w Lübeck

Dr. med. Jarosław Tribull-Potapczuk

doktor nauk medycznych Uniwersytetu w Köln

Operacje plastyczne twarzy, powiek, nosa, piersi, brzucha i innych części ciała

Koszty podobne do cen w Polsce

Kurfürstendamm 69 (Adenauerplatz), 10707 Berlin
Tel.: 030-32708228 lub 0171-7076462 (tu też po polsku)
E-mail: info@dr-tribull.de, Website: www.dr-tribull.de

Konsultacje w dni powszednie 15:00-19:00
Koszty porad (i niektórych operacji) pokrywa Krankenkasse

Berlin /Schöneberg

Physiotherapie am Kleistpark

Arnold Paliński

Massagen, Krankengymnastik, Manuelle Therapie, Fangopackungen, Manuelle Lymphdrainage, Elektrotherapie, Ultraschall

Alle Kassen, BG und Privat

Zapraszamy: **Pn - Cz 8 - 18, Pt 8 - 15** (Terminy wyłącznie po telefonicznym uzgodnieniu.)

Langenscheidtstr. 5, 10827 Berlin Tel. **(030) 79789153**
50m od U-7 Kleistpark

Opieka nad osobami starszymi i chorymi

Stacja opieki domowej SCHWESTER EVA

- Usługi pielęgnacyjne i opieka medyczna
- pomoc w wykonywaniu codziennych obowiązków domowych
- bezpłatne doradztwo w zakresie społeczno-socjalnym / Pflegeversicherung
- personel polskojęzyczny
- rozliczeń dokonujemy z kasami chorych, kasami ubezpieczenia społecznego oraz z Urzędem ds. Socjalnych.

Adres: Auguste - Viktoria - Allee 82, 13403 Berlin
Tel.: 030 805 77 497, Funk: 0176 32 998 426
E-mail: pflegedienst.schwester-eva@web.de

Praxis Dr. Ostapowicz für Plastische und Ästhetische Chirurgie

Ästhetische Operationen und Faltenbehandlung

Privatpraxis • Damaschkestr. 4 • 10711 Berlin-Charlottenburg

T +49 30 / 88 00 18 55 • info@dr-ostapowicz.de • www.dr-ostapowicz.de

Serdecznie witamy

dentess ZAHNÄRZTE

wilmersdorfer str. 62 10627 berlin tel. 030 881 46 49

www.dentes-zahnaerzte.de praxis@denes-zahnaerzte.de

implantologie implantatprothetik oralchirurgie

aligner endodontie mikroskopendodontie

kinderzahnmedizin prophylaxe bleaching bonding

STOMATOLOG Aida Bigus-Gdaniec

Mariendorfer Damm 147, 12107 Berlin

am U-Bhf. Alt Mariendorf

Tel.: 706 38 28

Mo	Di	Mi	Do	Fr
12-20	9-12,14-18	9-12	9-12, 15-20	nach Vereinbarung

Beata Mydlowska Zahnärztin

Skalitzer Str. 6, 10999 Berlin

am U-Bhf. Kottbusser Tor

Tel.: (030) 615 18 22

Sprechzeiten:

Mo: 12:00 - 20:00

Di, Do: 10:00 - 13:00

14:00 - 18:00

Mi, Fr.: 09:00 - 13:00

und nach Vereinbarung

ZAHNARZTPRAXIS

Dr. Sławomir Trepka

Kinderbehandlung
Amalgam-Alternativen
Bleaching
AIR-Flow
Praxiseigenes Labor

Askanischer Platz 3/EG

☎ 030 - 26 12 160 • am S-Bhf. Anhalter Bahnhof

Mo, Di, Do 08.00 - 13.00 und 14.00 - 18.00 / Mi 08.00 - 13.00 / Fr 08.00 - 13.00

IMPLANTOLOGIA

20 lat doświadczenia i ponad 10000 wszczepionych implantów (NOBEL BIO CARE STRAUMANN, CAMLOG)

CHIRURGIA STOMATOLOGICZNA

ekstrakcje, resekcje, zabiegi w znieczuleniu miejscowym i ogólnym (sedacji)

PROTETYKA

protetyka na implantach, mosty, korony, protezy

STOMATOLOGIA ZACHOWAWCZA

wypełnienia kompozytowe, wybielanie zębów (BEYOND), leczenie pod mikroskopem

NOWOCZESNA DIAGNOSTYKA

pracownia RTG, tomografia komputerowa, mikroskop

Plac Wolności 17

69-100 Słubice

Tel. (+48) 95 758 21 26

(+48) 60 561 21 26

DentalArt Stomatologia Słubice

biuro@dentalartslubice.pl

www.dentalartslubice.pl

BERLIN SŁUBICE
65 KM!

DOJEDZIESZ DO NAS
W JEDNĄ GODZINĘ!
ZAPRASZAMY!

NOWOCZESNA STOMATOLOGIA - SZCZECIN

Od 15 lat realizujemy leczenie stomatologiczne dla pacjentów ubezpieczonych w niemieckich kasach chorych.

Oszczędność
nawet do 50%*

Dokumentacja zgodna
z niemieckimi standardami

Implanty
ALL on 4 • ALL on 6

Korony porcelanowe
najwyższej jakości

Możliwość leczenia
w znieczuleniu ogólnym

Szybkie terminy leczenia

Pomagamy w uzyskaniu
refundacji z niemieckich
kas chorych.

Zadzwoń i umów konsultację

+48 606 992 580

sywia.cena@ra-dent.com.pl

www.ra-dent.com.pl

ul. Królowej Korony
Polskiej 9/U1
70-485 Szczecin

Betreuung auf Deutsch

* w porównaniu z niemieckimi gabinetami

Prawo pracy w Niemczech: wypowiedzenie

Monika Fijarczyk

Z końcem września setki Polaków pracujących w centrum logistycznym Zalando w Erfurcie stracą pracę. To nie jest odosobniony przypadek, podobne sytuacje coraz częściej pojawiają się także w Berlinie i innych landach. Co możemy zrobić jako pracownicy z Polski w niemieckim systemie? O konkretnych krokach, prawach i najczęstszych błędach opowiada Monika Fijarczyk, doradczyni prawa pracy z berlińskiej poradni Arbeit und Leben, z którą rozmawia Monika Sędziarska

MS: Czy masowe zwolnienia jak te w Erfurcie pojawiają się ostatnio częściej w Pani pracy?

MF: Tak. W ostatnim roku wyraźnie widzimy, że takich przypadków jest więcej. Z jednej strony firmy redukują personel klasycznym wypowiedzeniem, z drugiej proponują rozwiązanie umowy „za porozumieniem stron”, żeby zrobić to łagodniej.

W Berlinie mamy też sytuację, w których duże zakłady, zatrudniające od lat wielu Polaków, po prostu się zamykają. Albo już zostały zamknięte, albo mamy informacje, że nastąpi to jeszcze w tym roku. Dotyczy to bardzo różnych branż: od dużych zakładów spożywczych po ośrodki technologiczne.

W przypadku Zalando w Erfurcie mówimy o około 500 Polakach i kilku tysiącach osób ogółem. To pokazuje skalę problemu, ale też to, że w takich sytuacjach można wywalczyć konkretne rozwiązania, jeżeli pracownicy mają dobrą reprezentację.

MS: Czy Polacy pracujący w Niemczech mają takie same prawa jak pracownicy niemieccy, gdy dochodzi do zwolnień?

MF: Jak najbardziej. Narodowość, kraj pochodzenia czy obywatelstwo nie mogą mieć wpływu na prawa pracownicze. Jeżeli mamy taką samą umowę i taką samą podstawę zatrudnienia jak inni, musimy być traktowani identycznie.

Wyjątek, o którym warto pamiętać, to osoby zatrudnione przez agencję pracy tymczasowej. W przypadku Zalando część pracowników nie była zatrudniona bezpośrednio przez firmę, tylko przez agencję. Ich sytuacja prawna przy zakończeniu współpracy wygląda inaczej niż w przypadku pracowników „stałych” zakładu.

MS: Dostajemy wypowiedzenie z pracy w Niemczech. Co powinno być naszym pierwszym krokiem?

MF: Przede wszystkim należy działać szybko. Na wniesienie odwołania od wypowiedzenia mamy tylko trzy tygodnie. W tym czasie sprawa musi trafić do sądu pracy. Dlatego tak ważna jest szybka konsultacja.

Druga rzecz to dokumenty. W praktyce widzimy, że wiele osób pracuje w jednym zakładzie przez lata, ma kilka umów, aneksy. Często obowiązują też układy zbiorowe, czyli Tarifverträge. Do dobrej porady potrzebny jest pełny obraz, wszystkie dokumenty regulujące stosunek pracy.

Jeżeli jesteśmy członkami związków zawodowych, mamy ogromny plus: możemy korzystać z bardzo profesjonalnego doradztwa związków branżowych. Wiele osób ma też ubezpieczenie prawne. Wtedy warto jak najszybciej skontaktować się z adwokatem specjalizującym się w prawie pracy (Fachanwalt für Arbeitsrecht).

Ale są też poradnie takie jak nasze, do których można się zgłosić bez ubezpieczenia prawnego. Mam na myśli poradnię sieci Arbeit und Leben, ale także Faire Mobilität, a w przypadku osób z innych krajów Faire Integration. Jesteśmy w zasadzie dla wszystkich osób, zwłaszcza z takich branż jak logistyka.

MS: W dokumentach pojawiają się pojęcia „Kündigung”, „Änderungskündigung”, „Aufhebungsvertrag”. Jak w prostych słowach wyjaśnić różnice między nimi i które z tych form są najbardziej ryzykowne dla pracownika?

MF: To są trzy różne sytuacje, prowadzące do różnych konsekwencji. Najważniejsze jest jedno: nie powinniśmy nic podpisywać, jeśli nie znamy treści dokumentu ani jego skutków prawnych.

Każdy pracownik ma prawo spokojnie zapoznać się z treścią dokumentu przed podpisaniem, skonsultować się prawnie i dopiero później ewentualnie podpisać.

„Kündigung” to jednostronna decyzja pracodawcy o zakończeniu stosunku pracy. Musi nastąpić na piśmie. Nie może to być e-mail czy fax. Jest ważna z momentem doręczenia, czyli przedstawienia pracownikowi w takiej formie, że będzie mógł zapoznać się z treścią dokumentu. Musi być oczywiście podpis osoby upoważnionej i data.

Ważne: do ważności wypowiedzenia pracodawca nie potrzebuje naszego podpisu. Dlatego ostrzegam przed zbyt szybkim podpisywaniem takiego dokumentu. W zależności od sformułowania nie wiemy do końca, na co się zgadzamy.

„Änderungskündigung” to wypowiedzenie zmieniające. Jego celem nie jest zakończenie umowy o pracę, ale zmiana warunków zatrudnienia. Pracodawca proponuje nowe warunki pracy i jednocześnie zastrzega, że jeżeli nie zgodzimy się na nie w określonym czasie, wypowie stosunek pracy.

Pracownik może zareagować na trzy sposoby:

- nie przyjąć nowych warunków i przyjąć wypowiedzenie,
- zgodzić się na nowe warunki i potwierdzić to u pracodawcy,
- przyjąć nowe warunki zatrudnienia z zastrzeżeniem, że sprawa zostanie zbadana przez sąd, i jednocześnie skierować sprawę do sądu pracy. Sąd sprawdzi, czy po stronie pracodawcy rzeczywiście istnieje ekonomiczna konieczność zmiany, a jeśli tak, czy musi dotyczyć właśnie tej osoby.

„Aufhebungsvertrag” to umowa między pracodawcą i pracownikiem, że zgodnie kończą łączący ich stosunek pracy. To nie jest wypowiedzenie, ale jest bardzo ryzykowne dla pracownika. Z reguły wiąże się z sankcjami w urzędzie pracy. Najczęściej pierwsze trzy miesiące zasiłku dla bezrobotnych są po podpisaniu takiej umowy wstrzymywane, ponieważ urząd uznaje, że dobrowolnie zrezygnowaliśmy z pracy.

Czasem „Aufhebungsvertrag” może być korzystny, zwłaszcza jeżeli pracodawca proponuje w nim dobrą odprawę, wyższą niż przeciętna. W każdym przypadku zalecałabym jednak wcześniej konsultację prawniczą, bo istnieją okoliczności, w których podpisanie takiej umowy nie musi prowadzić do sankcji. Tekst musi być jednak bardzo precyzyjnie sformułowany.

MS: W wielu centrach logistycznych Polacy są zatrudnieni przez agencję pracy tymczasowej. Jakie prawa mają tacy pracownicy i czym różni się to od zatrudnienia bezpośrednio przez zakład pracy?

MF: Przede wszystkim warto wyjaśnić, że pracownicy tymczasowi mają pracodawcę w agencji pracy tymczasowej, a nie w zakładzie, w którym faktycznie wykonują pracę. Zakład, w którym pracują, to zakład użytkownik, korzystający z ich pracy. Zadaniem agencji jest znajdowanie dla nich różnych miejsc pracy.

Co do zasady ta grupa pracownicza powinna mieć równe prawa z pracownikami w danym zakładzie. Na przykład prawo do takiego samego wynagrodzenia, czyli tzw. „equal pay”. Chyba że agencja pracy tymczasowej stosuje układy zbiorowe. W takich okolicznościach na okres do 9 miesięcy wynagrodzenie może różnić się od wynagrodzenia pracowników stałych.

Warto pamiętać, że pracownicy tymczasowi nie mogą być na stałe zatrudnieni w zakładzie użytkownika. Mogą pracować w nim maksymalnie 18 miesięcy. Potem, jeżeli stosunek pracy będzie kontynuowany, mają prawo być zatrudnieni bezpośrednio w tym zakładzie, gdzie faktycznie wykonują pracę.

W sytuacji masowych redukcji czy zamknięcia zakładu pracy zlecenie dla pracowników tymczasowych po prostu się kończy. Między firmami obowiązują krótkie terminy wypowiedzenia, więc pracownik może w krótkim czasie, bez żadnej odprawy, zakończyć swoje zlecenie.

Natomiast pracownicy zatrudnieni bezpośrednio w głównym zakładzie, który jest zamykany, mają z reguły radę zakładową, tak jak w Zalando. Rada walczy o plan socjalny, czyli finansową rekompensatę za utracone miejsca pracy. Tych praw pracownicy tymczasowi z reguły nie mają, choć odpowiedzialność za nich nadal ponosi agencja.

MS: Czym z punktu widzenia prawa jest plan socjalny przy masowych zwolnieniach? Co zwykle obejmuje?

MF: Plan socjalny to wiążące porozumienie między pracodawcą a przedstawicielami pracowników, najczęściej radą zakładową. Dotyczy sytuacji poważnych zmian w zakładzie. Najczęściej chodzi o zamknięcie zakładu lub masową redukcję etatów.

Co może przynieść pracownikom? Często wydłużane są terminy wypowiedzenia, dzięki czemu pracownicy mają więcej czasu na szukanie pracy i dłużej pozostają w zatrudnieniu. Typowym elementem są odprawy, czyli odszkodowanie za utracone miejsce pracy.

W zakładach bez rady zakładowej nie ma planu socjalnego. Każdy pracownik musiałby samodzielnie wystąpić do sądu pracy i próbować wynegocjować dla siebie odprawę. Z radą zakładową, często przy wsparciu związków zawodowych, mamy silnego partnera, który negocjuje warunki zakończenia pracy dla wszystkich.

W planach socjalnych uwzględnia się staż, wiek pracowników, stara się zachować zasady sprawiedliwości. Bywa, że pojawiają się możliwości dokształcania się, kursy, a część pracowników otrzymuje oferty pracy w innych miejscowościach. Generalnie chodzi o to, żeby zminimalizować negatywne skutki finansowe utraty miejsca pracy.

MS: Dlaczego rady zakładowe odgrywają tak ważną rolę w Niemczech, szczególnie dla osób z Polski?

MF: Rady zakładowe, obok członkostwa w związkach zawodowych i kontroli prawa pracy, są podstawą ochrony praw pracowników w Niemczech. Dlatego, szukając pracy, warto zwrócić uwagę na to, czy w danym zakładzie jest rada zakładowa.

Jeżeli mówimy o zamknięciu zakładu, tak jak w Zalando: gdyby nie było rady zakładowej, pracownicy nie mieliby prawnej podstawy, żeby negocjować plan socjalny. Pracodawca mógłby dobrowolnie coś zaproponować, ale nie byłby do tego zobowiązany.

Z radą zakładową mamy mechanizm, który zobowiązuje pracodawcę do negocjacji planu socjalnego dla pracowników. Pracodawca musi również informować radę zakładową już na pierwszym etapie, od momentu, gdy planuje zmiany w zakładzie, takie jak zamknięcie czy redukcja etatów. Rada ma prawo do własnych propozycji i od początku czuwa nad procesem.

W zakładach bez rady zakładowej widzimy często, że pracownicy są zaskoczeni informacją o zamknięciu czy wypowiedzeniach. Krążą plotki, brakuje jasnej komunikacji, a pracodawca nie ma obowiązku udzielać pełnych informacji. Często ludzie dowiadują się o wszystkim dopiero przy wręczeniu wypowiedzeń.

Dlatego rady zakładowe są tak ważne. I dlatego cieszy mnie, że coraz więcej Polaków jest w radach zakładowych. To otwiera szanse dla innych osób z Polski, żeby dowiedzieć się o tej instytucji, zrozumieć jej rolę i zaangażować się w demokratyczną strukturę w zakładzie pracy.

MS: Na jakie odprawy mogą liczyć osoby zwalniane z zakładów w Niemczech? Czy istnieje jakiś standard?

MF: Przede wszystkim warto powiedzieć, że odprawy nie są wypłacane automatycznie po każdym wypowiedzeniu.

W zakładach, w których, jak w Zalando, jest rada zakładowa i plan socjalny, odprawy są planowane i negocjowane dla pracowników zbiorowo.

Tam, gdzie rady zakładowej nie ma, pracownik reprezentuje się sam. W optymalnej sytuacji z adwokatem związkowym lub specjalistą od prawa pracy. Wtedy odprawa jest z reguły rezultatem postępowania odwoławczego przed sądem pracy.

Przyjęty standard sądowy to: za każdy rozpoczęty rok zatrudnienia odprawa w wysokości połowy miesięcznego wynagrodzenia brutto. W niektórych przypadkach, w zależności od wieku czy sytuacji pracownika, można uzyskać wyższą odprawę, wysokości jednego, a nawet półtora miesięcznego wynagrodzenia brutto za każdy rok pracy.

Nie ma sztywnych granic. Bardzo dużo zależy od tego, jak bardzo firma nie chce, żeby pracownik wrócił do pracy, i jakie ma możliwości finansowe. W branżach bardzo lukratywnych, jak niektóre przedsiębiorstwa IT, tych ograniczeń praktycznie nie ma.

Na pewno nie należy być zbyt skromnym przy negocjowaniu odprawy. Jeśli samodzielnie rozmawiamy w sądzie, warto zacząć negocjacje od kwoty powyżej połowy miesięcznego wynagrodzenia brutto za każdy rok zatrudnienia.

Warto też pamiętać, że od odpraw nie odprowadza się składek na ubezpieczenia społeczne. Są co prawda opodatkowane, ale w rozliczeniu podatkowym można skorzystać z ulg. To „lepsze brutto” niż przy normalnym wynagrodzeniu.

MS: Jakie błędy najczęściej popełniają Polacy w Niemczech, gdy tracą pracę? Jak można uratować sytuację?

MF: Rzeczywiście widzimy kilka powtarzających się błędów.

Po pierwsze: pracownicy podpisują dokumenty, których treści nie rozumieją. Potem okazuje się, że nie potwierzili tylko otrzymania wypowiedzenia, ale podpisali rozwiązanie umowy za porozumieniem stron, z negatywnymi konsekwencjami dla zasiłku. Dlatego bardzo proszę uważać na to, co podpisujemy, i pamiętać, że w przypadku wypowiedzenia mamy odebrać pismo, a pracodawca nie potrzebuje naszego podpisu do jego ważności.

Po drugie: brak reakcji. Wiele osób załamuje się, nie wierzy, że może skutecznie odwołać wypowiedzenie. Wydaje im się, że nie mają szans, że wszystko jest zbyt trudne, zbyt drogie, że jako Polacy sobie nie poradzą. Tymczasem w większości spraw udaje się coś uzyskać. Ale koniecznie trzeba działać i szukać pomocy jak najszybciej.

Po trzecie: pójście na zwolnienie lekarskie jako „ochrona”. W Polsce rzeczywiście jest tak, że pracownik na zwolnieniu lekarskim nie może być zwolniony. W Niemczech to nie obowiązuje. Dodatkowo, jeżeli pracownik zaraz po otrzymaniu wypowiedzenia pójdzie na zwolnienie lekarskie, pracodawca, zgodnie z aktualnym orzecznictwem, może podważyć autentyczność takiego zwolnienia i odmówić wypłaty wynagrodzenia za czas choroby. Wszystko robi się bardziej skomplikowane.

Jeżeli nie jesteśmy ciężko chorzy, radziłabym pozostać w pracy i szukać rozwiązań z pomocą specjalistów.

Magdalena Ziomek: szczęście dla freelancerów w Niemczech

Magdalena Ziomek współtworzy coś, co wielu samozatrudnionym wydawało się niemożliwe: model pracy łączący wolność freelancera z ochroną socjalną pracownika etatowego. Spółdzielnia SMART DE zrzesza dziś ponad 1300 osób, pomaga przejść przez niemiecki gąszcz podatków, kas chorych i składek, a przy tym pokazuje, że sieciowanie Polek i Polaków może być naszą prawdziwą supermocą. O freelancingu, pułapkach systemu, pandemii, sztucznej inteligencji i sile polskiej społeczności w Niemczech z Magdą Ziomek, współzałożycielką oraz prezeską SMART DE, rozmawia Monika Sędziarska.

MS: Dziesięć lat temu zaczynaliście od jednego biurka w przestrzeni coworkingowej. Dziś SMART DE to rozpoznawalna marka na berlińskim rynku. Gdzie jesteście teraz i jak wygląda wasza codzienność?

MZ: Dziś jesteśmy w Berlinie na Franz Mehring Platz 1, w pomieszczeniach „Neues Deutschland”. Mamy własne biuro, własny patenoster i, co dla mnie najważniejsze, zespół i spółdzielców, którzy naprawdę lubią tu przychodzić.

O dziwo, jeśli chodzi o administrację, nie urośliśmy, tylko się zmniejsziliśmy. Jesteśmy zdigitalizowani, nasze procesy są zautomatyzowane, dzięki czemu mogliśmy przeprowadzić „szczęśliwe cięcia”. Dziś działamy bez dodatkowych dotacji, jesteśmy po „break even”, samowystarczającą spółdzielnią w dziedzinie innowacji społecznej. To rzadki moment.

MS: Zanim powstał SMART DE, długo przyglądaliście się innym modelom w Europie. Co dokładnie podpatrywaliście i jak zrodził się pomysł, żeby freelancera zatrudnić?

MZ: Proces tworzenia SMART DE rozpoczęliśmy ponad 15 lat temu. Bardzo powoli przyglądaliśmy się wzorcom europejskim, przede wszystkim belgijskim. Szukaliśmy odpowiedzi na pytanie, co może być naprawdę pomocne dla samozatrudnionych w Niemczech.

Belgowie uparcie powtarzali: „Rozwiązaniem jest zatrudnienie”. A ja nie dowierzałam. Jak zatrudnienie ma być odpowiedzią na lęk freelancera, który przecież ucieka od etatu?

Dopiero po latach eksperymentów wymyśliliśmy model: zatrudnienie w strukturze spółdzielczej, współnaleszącej do osób, które z niej korzystają. Nasi samozatrudnieni są współwłaścicielami firmy, w której są zatrudnieni. Zachowują wolność freelancera, decydują o swojej pracy i klientach, a jednocześnie zyskują „spokojność” osoby na etacie, z pełnym pakietem świadczeń socjalnych.

MS: Od ponad dekady obserwujesz działalność „wolnych strzelców”. Przychodzą do was ludzie z bardzo różnych branż. Jak przez ten czas zmienił się świat freelancerski w Berlinie i w Niemczech? Kto dziś trafia do SMART DE, a kogo coraz rzadziej widzisz?

MZ: Weźmy prosty przykład tłumaczy. W czasach bez DeepL i bez ChatGPT znakomicie sobie radzili, a teraz zostali częściowo zepchnięci do roli osób, które „lekturują” po sztucznej inteligencji. Nadal symultanicznie walczą, ale widzimy upadek wielkich firm tłumaczeniowych i upadek dużych klientów, dla których nasi freelancerzy pracowali.

Osoby, które dopiero wchodziły do branży IT, mają ciężiej. Specjaliści naprawdę wysokiego formatu znajdują pracę, ale dla początkujących jest dziś trudno.

Ciekawa jest też sytuacja nauczycieli. Bardzo wiele osób prowadziło kursy integracyjne, kursy języka niemieckiego. Po cięciach, nie tylko w Berlinie, ale w całym Niemczech, tych kursów jest coraz mniej. Niektóre zawody odchodzą w zapomnienie, gubią klientów, spadają obroty.

Z drugiej strony powstają nowe profesje. Mamy masę digitalnych nomadów, którzy jak ptaki pojawiają się w Berlinie latem, a potem uciekają do Tajlandii, by pracować jako influencerzy. Zaczynamy pracować z influencerami, z osobami od SEO, mamy archiwistów, ornitologów...

Ale przede wszystkim pracujemy z coachami i doradcami, dla firm

Magdalena Ziomek

i osób prywatnych. Rynek coachingowo doradczy trzyma się bardzo dobrze. Mimo że ChatGPT potrafi doradzić, jak naprawić pralkę albo własną duszę, nadal chcemy tej porady od ludzi. I właśnie ci ludzie bardzo często pracują razem z nami.

MS: Wspomniałaś o sztucznej inteligencji. Patrzysz na nią raczej jak na zagrożenie czy pomoc?

MZ: Uważam, że dla nas, obcokrajowców, którzy czasami mają problemy z operowaniem językiem niemieckim, AI nas bardzo zdemokratyzowała. Mówimy po niemiecku dobrze, ale boimy się, że popełniamy błędy, więc korzystamy z AI jako z narzędzia. I to jest duża pomoc.

Jednocześnie oczywiście zmienia rynek zawodów. Wypiera proste tłumaczenia, generuje treści. Ale jeśli umiemy z niej mądrze korzystać i traktować jako narzędzie, nie jako zastępstwo człowieka, to staje się sprzymierzeńcem, a nie konkurencją.

MS: Mówisz o sobie, że zajmujesz się „szczęściem dla samozatrudnionych”. Co konkretnie proponuje SMART DE takiej osobie? Jak wygląda ten model krok po kroku?

MZ: Jesteśmy bardzo mało inwazyjni, a jednocześnie bardzo wspierający. Spółdzielnia to forma i struktura, przez którą możesz „przeobrazić” swoje zlecenia na budżet. W ramach tego budżetu sam decydujesz o swoim zatrudnieniu.

To, co polecamy, to zatrudnienie z dostępem do państwowej kasy chorych. Jako osoba samozatrudniona obowiązkowa składka do państwowej kasy chorych zaczyna się od około 250–260 euro, niezależnie od wysokości dochodów.

U nas już przy zatrudnieniu za około 250 euro masz dostęp do wszystkich świadczeń socjalnych: ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczenia od bezrobocia. Osoba, która ma zlecenia na około 850 euro, może mieć zatrudnienie, z którego w kieszeni zostanie jej około 600 euro. I jest to zatrudnienie, gdzie kasa chorych nas nie ściga, a ubezpieczenia emerytalne nie sprawdzają, czy nie ma „schwarzarbeiten” i czy przypadkiem nie powinniśmy być przymusowo zatrudnieni w szkole jako nauczyciel.

To uproszczony, bezpieczny sposób, żeby poradzić sobie z dysproporcją między obowiązkami i wyzwaniami, które czekają freelancerów, a przyjemnościami i udogodnieniami zarezerwowanymi dla osób zatrudnionych na etacie.

MS: Pandemia bardzo mocno uderzyła w freelancerów. Jak przeżyście przez ten czas w SMART DE i czym różniły się doświadczenia waszych spółdzielców od „klasycznych” samozatrudnionych?

MZ: Nasi spółdzielcy do dziś pamiętają, że kiedy zaczęła się pandemia, jako pracownicy poszli na Kurzarbeit. Byli chronieni przez państwo niemieckie, nie musieli pracować, a dostawali świadczenia.

Wielu freelancerów wystąpiło wtedy o pomoc dla osób samozatrudnionych (Soforthilfe) i do dziś słyszę o procesach i dochodzeniach, które trwają po to, żeby zwrócić te 5000 czy 10 000 euro. Nagle okazuje się, że pomoc była pobrana nieprawnie, komunikacja i dochodzenia ciągną się latami, przysparzając ludziom autentycznych problemów. Nasi spółdzielcy nie mieli tego doświadczenia i bardzo to cenią.

Co więcej, w czasie pandemii mogli się przekwalifikować. Wielu trenerów, którzy z nami pracowali, szybko przeszło z treningów offline na treningi online. Nagle powstały wielkie kariery osób, które świetnie sobie radzą w świecie online. Ten system utrzymał się do dziś. Zmiana, która nastąpiła wtedy, trwa dalej. Nikt z nas nie potrafi sobie już wyobrazić życia bez remote working, bez spotkań online.

Uważam, że nawet dla klasycznych pracowników zmieniło się coś na lepsze, choćby możliwość „workation”. Chyba wszyscy lubimy pracować z Sardynii...

MS: Prowadzisz też po polsku kursy zakładania działalności gospodarczej w Niemczech. Z jakimi emocjami przychodzą na nie Polki i Polacy? Czego boją się najbardziej?

MZ: Największy lęk, zanim w ogóle przyjdą na moje seminaria, budzą podatki. Staram się wprowadzić ludzi z błędu i powiedzieć, że tak naprawdę podatki w Niemczech i urząd skarbowy są bardzo sympatyczne. Można zadzwonić i powiedzieć:

„Wprawdzie do końca lipca powinienem złożyć zeznanie podatkowe, ale wyjeżdżam na wakacje”. A oni odpowiedzą: „Nie ma sprawy, proszę złożyć za trzy miesiące”. Oczywiście trzeba o tych opóźnieniach informować.

Bardzo restrykcyjne są systemy obowiązkowych kas chorych, bo działają retroaktywnie. Przy zakładaniu działalności trzeba uważać, żeby się nagle nie okazało, że mamy już dług w kasie chorych. Przed tym ostrzegam.

Dlatego na każdym szkoleniu powtarzam jedną rzecz: otwieraj wszystkie listy z urzędów. To brzmi banalnie, ale wiele problemów zaczyna się właśnie od nieprzeczytanej korespondencji.

MS: Jakie pułapki i typowe błędy najczęściej czyhają na osoby, które zaczynają freelancing w Niemczech?

MZ: Pierwszy problem to w ogóle brak zrozumienia zasad systemu. Ludzie nie wiedzą, że muszą wystawić rachunek, że trzeba się zarejestrować, że ubezpieczenie zdrowotne nie jest opcją, tylko obowiązkiem. To są podstawy, które czasem umykają.

Potem zaczynają się poważniejsze niespodzianki. Opowiem z wła-

snego doświadczenia. Pewnego dnia odkryłam, że jestem vatowcem. Nikt mnie o tym nie powiadomił, system po prostu „uznał”, że przekroczyłam próg. Rozliczenie robi się w połowie roku, więc można przez kilka miesięcy być vatowcem, nie wiedząc o tym, a potem trzeba korygować przeszłość. To potrafi zaboлеć.

Dochodzi do tego temat zaliczek na podatek dochodowy i VAT. Rok wielkich sukcesów finansowych kończy się tym, że płacimy nie tylko podatek za poprzedni rok, ale też wysokie zaliczki na przyszły, na dochodowy i obrotowy. To dla wielu osób szok, bo myślą: „Świetnie mi poszło, mam z czego żyć”, a tu nagle przychodzi fala zobowiązań.

Dlatego powtarzam: żeby dobrze funkcjonować w tym systemie, trzeba go poznać. Wtedy można tańczyć, szukać rozwiązań, czasem „zagrać lekko”, ale najpierw trzeba zrozumieć zasady. I nigdy nie zamykać oczu na korespondencję z urzędów.

MS: Działasz także społecznie w stowarzyszeniu agitPoliska e.V., wraz z Anną Stahl Czechowską na rzecz polskiej kultury oraz Polek w Niemczech. We wrześniu zobaczymy efekty waszego najnowszego projektu z okazji 35-lecia partnerstwa Berlina i Warszawy. Co to będzie za wydarzenie?

MZ: To projekt-wystawa, którą otworzymy już 18 września w ambasadzie RP w Berlinie. Będzie to wystawa portretów 20 Polek, które dziś są aktywne w Niemczech i zmieniają sposób patrzenia nie tylko na Polaków czy Polki, ale w ogóle na obcokrajowców.

Potwierdzają zaangażowanie polityczne, udział w strukturach administracji, w biznesie. To portrety kobiet, które były już pokazane na portalu Porta Polonica. Teraz, w dużej instalacji, zobaczymy je w ambasadzie. Bardzo się cieszymy i serdecznie zapraszamy na wystawę.

Wydaje mi się, że będzie można spotkać niesamowite kobiety, zainspirować się. A Ania już organizuje wielką sieć polskich kobiet w biznesie. Będę pierwsza, która się zapisze. To świetny trop. Trzeba się sieć, trzeba się wspierać, trzeba przede wszystkim o sobie wiedzieć.

MS: Jak rozumiesz „sieciowanie” i jak ono wygląda w praktyce w Twoim życiu?

MZ: Moje przyjaciółki mówią, że jestem „człowiek sieć”. Trzeba uważać, żeby się za bardzo nie zbliżać, bo nie dość, że lubię pracę, to jeszcze lubię każdego z każdym poznać, „posieciować”.

Czasami po spotkaniu, na którym miałam coś zrobić czy powiedzieć, okazuje się, że biegam od osoby do osoby, poznaję jedną z drugą i mówię: „Ach, ta potrzebuje tego, tamta chce tamtego, może tu, może tam...”. Wydaje mi się, że to zdrowy odruch.

To szkoła mojej mamy: zawsze zapytać każdego „A ty co robisz? Może się coś przyda?”. Trzeba mieć w sobie ciekawość ludzi, otwartość i gotowość nie tylko do brania, ale też do oferowania czegoś z własnej strony.

Sieciowanie nie jest pustym hasłem. To ogromne wsparcie. Dzięki sieci szybko znajdujemy pracę, partnerów, klientów, ale też pocucie, że nie jesteśmy sami. A za granicą to bezcenne.

MS: Jaki byłby Twój najważniejszy przekaz do Polek i Polaków w Niemczech, którzy myślą o założeniu własnej działalności?

MZ: Im lepiej rozumiemy zasady gry, podatki, ubezpieczenia, formy zatrudnienia, tym więcej mamy wolności i wpływu na własne życie. Możemy wybierać między klasyczną działalnością, spółdzielnią, etatem, pracą zdalną z Tajlandii czy z Berlina.

Pod warunkiem, że nie uciekamy przed wiedzą, otwieramy listy z urzędów i korzystamy ze wsparcia, które już istnieje, od kursów po spółdzielnie takie jak SMART DE.

A sieciowanie, spotkania, projekty, wspólne inicjatywy sprawiają, że jest nam po prostu łatwiej. W Berlinie, w całych Niemczech, wszędzie tam, gdzie Polki i Polacy budują swoje nowe życie.

MS: Dziękuję za rozmowę.

MZ: Dziękuję i zapraszam do ambasady 18 września.

Wywiady ukazały się w formie podcastu „COSMO po polsku” i są dostępne za darmo do słuchania m.in. w ARD Sounds, na Spotify i Apple Podcasts.

KONTAKT: cosmopolisku@rbb-online.de

Podcasty COSMO po polsku!

Pierogi to dla mnie symbol poczucia wspólnoty

O tym, że nie trzeba urodzić się w Polsce, by rozumieć i tęsknić za polskością opowiada Julia Schneider, która od kilku lat buduje nowoczesną polską społeczność w Berlinie.

Fot. Tobiasz Basel

Anna Burek: Na początek rozwiążmy kwestie ważne: Julia czy Julka?

Julia Schneider: Jestem Julia, ale na Instagramie podpisuję się jako Julka – trochę spolonizowałam i zdrobniłam swoje imię. Moja tożsamość jest w dużej mierze niemiecka; wychowałam się we Frankfurcie nad Menem, ale moja mama była Polką. Lubię więc, kiedy mówi się do mnie Julka, choć niewiele osób się do mnie w ten sposób zwraca.

Zawsze ciągnęło mnie w stronę Polski i polskości. Na studiach licencjackich skupiłam się na polonistyce, a na magisterce wybrałam East European Studies. Na każdym kroku tej drogi zastanawiałam się, co zrobić z tą polonistyką. Chciałam zająć się tematem odbioru polskości i budowaniem „marki Polska” w Niemczech, bo byłam przekonana, że wizerunek Polski jest gorszy, niż na to zasługuję. Jeszcze na licencjacie zaczęłam pisać autorski newsletter o tym, co ciekawego ze świata Europy Środkowo-Wschodniej dzieje się w Berlinie. Skupiałam się na gastronomii, kulturze, pop-upach czy imprezach i zauważyłam, że brakuje w tym wszystkim czegoś polskiego – nowoczesnej reprezentacji, która trafiłaby do mojego pokolenia. Brakowało mi miejsca, w którym mogłabym dumnie pokazać swoje polskie korzenie. I z czasem centrum tego wszystkiego stało się dla mnie jedzenie.

Anna Burek: Z czego wynikał u Ciebie pójście stroną jedzenia? Polska kojarzy się z pierogami, ale też lasami, brutalizmem, muzyką klasyczną czy ostatnio przecież - z literaturą.

Julia Schneider: Zdecydowałam się stworzyć Pierogi Social Club wokół piero-

gów, ponieważ są one potężnym symbolem i naszym najlepszym eksportem kulturowym. Każdy kocha dumplingi – ludzie znają już gyoza czy chinkali, a my mamy polskie pierogi. Sam proces ich przygotowania ma niesamowicie łączący charakter. Podczas warsztatów każdy ma brudne ręce, wszędzie unosi się mąka – to bardzo zbliża ludzi. Nasz projekt celowo nie nazywa się Polski Social Club, bo kierujemy się do ludzi z całego świata, a pieróg jest tu uniwersalnym symbolem łączącym.

Choć moja mama była Polką, wychowałam się w Niemczech, w rodzinie niemiecko-fińskiej, która nie mówiła i nie gotowała po polsku. Z czasem zaczęłam tracić język, przez co do dzisiaj zmagam się czasem z syndromem oszusta. Zastanawiam się, czy na pewno ja jestem odpowiednią osobą do prowadzenia pierogarskiej społeczności, skoro nie wychowałam się z polskimi tradycjami. Na szczęście mam w zespole ludzi, którzy z tymi tradycjami dorastali i świetnie wypełniają te luki. Robienia pierogów nauczyłam się od mojej najbliższej przyjaciółki, Karoliny, którą poznałam na polonistyce. To w jej domu rodzinnym po raz pierwszy tak naprawdę poczułam tę ciepłą, polską atmosferę.

Anna Burek: Od momentu, gdy poczułaś, że w Berlinie brakuje nowoczesnej reprezentacji Polski, do chwili, gdy usiedliście przy stole lepić pierwsze sztuki – jak wyglądała praca koncepcyjna?

Julia Schneider: Rzeczywiście obudziłam się pewnego ranka z myślą: „Dlaczego w Berlinie nie ma wydarzenia, gdzie młodzi ludzie lepią razem pierogi w fajnej przestrzeni, przy dobrej muzyce i

z ładnym brandingiem?”. Od razu zadzwoniłam do Natalii, która ma świetny warsztat liderski. Zrobiliśmy szybki test w kuchni jednego z kościołów w Berlin-Mitte. Ponieważ wypadł świetnie, przy kolejnym wydarzeniu mocno skupiliśmy się już na wyjściu poza grono znajomych i na experience design.

Chodziło nie tylko o to, by wyjść ze spotkania z pełnym brzuchem, ale bardziej o to, by stworzyć przestrzeń, z której wraca się do domu z nowymi przyjaciółmi. Poświęciliśmy sporo czasu, by ustalić koncepcję spotkania, która łączy trzy ważne dla nas elementy. Każdy gość na wejściu dostaje tradycyjny kompozycję oraz naklejkę na imię. Dajemy ludziom pół godziny na wejście w przestrzeń, więc zjawisko niezręcznej ciszy u nas nie istnieje. Po którymś zapoznaniu się zaczyna się gotowanie, jednak nikt nie przygotowuje pojedynczych porcji dla siebie. Gotujemy w grupach, wspólnie dla wszystkich – dokładnie tak, jak robi się to w rodzinie. Wieczór kończymy wielką ucztą, pijemy piwo lub smakowe szoty. Jeśli coś zostanie, goście zabierają pierogi do domu.

Anna Burek: Ile pierogów przewidujecie na jedną osobę i jak często organizujecie takie spotkania?

Julia Schneider: Staramy się, żeby było to co najmniej 10 sztuk na głowę – porząd-

Fot. Tobiasz Basel

na porcja jak z kultowego baru mlecznego. Raz zrobiliśmy nawet 500 sztuk naraz! Warsztaty cieszą się ogromną popularnością, ale są niesamowicie wycieńczające organizacyjnie. Ponieważ cały nasz zespół ma też inne etaty lub studia, szybko zrozumiałam, że nie możemy robić warsztatów co tydzień. Musiałyśmy wprowadzić nowe formaty: pop-upy, kolacje klubowe czy Polish Wine Tasting, które pozwalają nam sprawdzić, co przyciąga uczestników do poszczególnych inicjatyw i na czym zależy im najbardziej podczas naszych wydarzeń.

Niezwykłą popularnością cieszą się nasze comiesięczne spotkania w Klubie Polskich Nieudaczników. Community Hangouts to luźne wieczory bez sztywnego programu, na które mamy co miesiąc po 50–70 zapisów. Ludzie chcą się poznać, spotkać, poobserwować czasem innych, wsłuchać się w język polski, ale i czasem nie mówić po polsku, dowiedzieć się trochę o swoich polskich korzeniach. Co miesiąc mamy niezły mix osób, które naprawdę z przeróżnych powodów dołączają do spotkań. Same warsztaty kulinarne organizujemy teraz rzadziej, raz na dwa miesiące, jako nasz główny punkt programu.

Anna Burek: Jak inne inicjatywy obecne już w Berlinie reagowały na Waszą działalność?

Julia Schneider: Reakcje zawsze są pozytywne. Jeśli w ogóle pojawiały się jakieś sarkastyczne komentarze, to wyłączenie ze strony samych Polaków, na zasadzie: „A, wy i te wasze pierogi”. Natomiast ze strony obcokrajowców spotykamy się z ogromnym entuzjazmem.

Uważam, że Polska przeżywa obecnie swój absolutny prime time. Ludzie na Zachodzie wreszcie dostrzegają, jak gigantyczny skok gospodarczy i kulturowy zrobił nasz kraj w ciągu ostatnich 30 lat, a wraz z tym rośnie zainteresowanie polską kuchnią. Dostajemy mnóstwo wsparcia, również od Polaków w Berlinie, którzy piszą, że dzięki nam czują się zauważeni.

Anna Burek: Mówi się, że polskość przestaje być „obciachem”, a młodzi ludzie coraz częściej zachwycają się Polską – ostatnio także naszym winiarsstwem. Błyskawicznie zauważyłaś ten trend i zorganizowałaś winę łączącą pol-

skich win. Skąd pomysł, by przywieźć polskie wino do Berlina?

Julia Schneider: Ten trend odkryła Karolina, która prowadzi w Niemczech biznes Grape & Grono, zajmujący się importem polskich win. Karolina miała identyczną perspektywę jak ja: chciała pokazać polską gastronomię w nowoczesny sposób. Działamy razem od około pół roku i w końcu pomyślałam, żeby zrobić z wina głównego bohatera wydarzenia.

Przyszło mnóstwo ludzi, w tym sporo obcokrajowców bez żadnych korzeni w Polsce. Mogliśmy pokazać bogactwo różnych winiarni z całego kraju. Jedyne wyzwanie to cena – polskie wina są wciąż droższe od tych z Włoch czy Portugalii, co może wynikać między innymi z tego, że nasz rynek jest młodszy, ale te produkty są absolutnie warte swojej ceny.

Anna Burek: Opowiedz o ludziach, którzy współtworzą z Tobą te przestrzenie. Ile takich wydarzeń zorganizowałyście do tej pory?

Julia Schneider: Na początku Pierogi Social Club tworzyły przede wszystkim młode Polki, a Natalia i Claire są częścią projektu już od bardzo dawna. Z czasem dołączyły do nas kolejne osoby i dziś jesteśmy różnorodną grupą, w której każda osoba wnosi inne umiejętności i perspektywę. Jako założycielka Pierogi Social Club rozwijam projekt, nadaję mu kierunek i dbam o to, żeby wszystkie jego elementy

tworzyły spójną całość. Z drugiej strony są nasi partnerzy biznesowi: Karolina z Grape & Grono, Babki Klub czy Magda z Frankfurtu prowadząca restaurację Frajda Pierogi. No i oczywiście miejsca, jak choćby The Social Hub lub bar z winami portugalskimi – uwielbiam Berlin za to, że możesz w nim zorganizować warsztaty lepienia polskich pierogów w portugalskiej winiarni i nikogo to nie dziwi!

Do tej pory zorganizowałyśmy już ponad 20, może 25 wydarzeń. Teraz trzymamy stały rytm: minimum dwa, trzy wydarzenia w miesiącu. To naprawdę ogrom pracy i galopujące tempo. Nasz pierwszy, zamknięty event odbył się w październiku 2024 roku, a pierwsze oficjalne wydarzenie publiczne zorganizowałyśmy w grudniu 2024 roku – były to świąteczne warsztaty lepienia pierogów. To, co na początku było sprawdzaniem formuły i trochę zabawą obecnie stało się projektem, który wymaga koordynacji z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem. Zatem mimo tego, że mamy lato w pełni, ja myślami jestem już przy grudniu.

Anna Burek: Bilety wyprzedają się błyskawicznie. Gdzie najlepiej szukać informacji o nadchodzących pop-upach?

Julia Schneider: Zdecydowanie na Instagramie @pierogisocialclub. Wiemy, że ludzie czasem się stresują, bo bilety na wydarzenia znikają w kilka chwil. Trzeba jednak pamiętać o naszych ograniczeniach: robię to głównie sama, wciąż studiuję i pracuję jako freelancerka. Wkrótce urucho-

mimy dedykowany newsletter, mamy też prężną grupę na WhatsAppie – wystarczy napisać do nas na Instagramie, a chętnie podeślę linka.

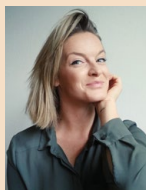
Anna Burek: Czego dowiedziałas się o sobie w ciągu tych kilkunastu miesięcy intensywnej działalności?

Julia Schneider: Z jednej strony – ten projekt to dla mnie potężna lekcja polskości. Zrozumiałam, że z mojej osobistej, bolesnej straty z dzieciństwa narodziło się coś pięknego dla innych. Może to właśnie ta ogromna tęsknota i nostalgia za utraconą polską tożsamością sprawiły, że byłam idealną osobą do stworzenia tego projektu? Nie miałam w sobie tego polskiego poczucia wstydu czy

„obciachu”, bo ja tego po prostu nie doświadczyłam. Mam niemieckie nazwisko i dopóki sama o tym nie powiem, nikt w Niemczech nie wie, że mam polskie korzenie.

Nauczyłam się też, że można zbudować swoją własną, niezależną relację z krajem pochodzenia poza kontekstem czysto rodzinnym. Poznałam współczesną Polskę przez podróże, Erasmusa i przyjaźnie. Czuję się najbardziej związana z polskimi miastami, które wcale nie są miastami mojej rodziny. Nie mam pojęcia, jak ten projekt się potoczy i jak się skończy, ale wiem jedno: nauczyłam się o sobie tak wiele, że bez względu na przyszłość – było warto.

Anna Burek

FELIETON

Przez dekady nosiliśmy w sobie rodzaj cichego, poukrywanego po kątach narodowego wstydu. Wystarczyło przypomnieć sobie zapach pasty podłogowej połączony z rosołem w niedzielne popołudnie, plastikowe ceraty na stołach czy dziurawe kapcie, żeby mieć ochotę zapaść się pod ziemię lub przynajmniej zmienić temat rozmowy na jakikolwiek inny niż to, z czym kojarzy Ci się dom. Przez lata z nabożną czcią spoglądaliśmy na zachodnią elegancję, próbując za wszelką cenę wykopać z pamięci i wywietrzyć z mieszkań naszą rodzimą prowincjonalność. Marzyliśmy, by stać się bardziej europejscy, nowocześni, wyglądzeni, pachnący perfumami innymi niż z obiegowego katalogu wysyłkowego. Tymczasem, gdy my z rumieńcem na twarzy ukrywaliśmy nasze korzenie, historia wykonała elegancką pętlę i nagle rzuciła nas w samo centrum świata, w którym okazuje się, że – zupełnie nieświadomi swojego bogactwa – od zawsze żyliśmy w najbardziej poszukiwanym, pożądanym i luksusowo autentycznym modelu życia.

Na studiach rozpytywałam się nad końcówką fleksyjną w funkcji pejoratywnej w porównaniu Polaki-cebulaki. Cóż za wyrafinowana forma dowalenia komuś poprzez subtelność w postaci wyboru gramatycznego! Okazało się jednak, że obecnie należałoby tu doszukiwać się drugiego dna, bo otóż cebula nie jest już powodem do wstydu. Przez lata sami biczowaliśmy się tym terminem, z autoironicznym uśmiechem przyjmując, że biedne warzywo w warstwach to ostateczny symbol kulinarnego ubóstwa, braku polotu i bezwzględnej prząsności. Jednak z czasem, dzięki otwarciu granic i fuzji kuchni europejskiej, odkryliśmy, że – lekko snobistyczni kulinarnie – Francuzi potrafili na cebuli zbudować tożsamość gastro! Z cebulowej zupy stworzyli dumę narodową, klejnot koronny restauracji z gwiazdkami Michelin, o którym pieją pany. Bynajmniej nie trzynastozłotkowcem.

A nasza legendarna, przekazywana z pokolenia na pokolenie smykałka do kombinowania? Wmówiono nam, że to jedynie gorszy sort cwaniactwa, objaw prowincjonalizmu i braku sztywnych ram systemowych. Dziś dokładnie te same umiejętności – elastyczność w obliczu kryzysu, radzenie sobie bez budżetu i naprawianie świata taśmą izolacyjną – zachodnie

korporacje i prestiżowe uczelnie sprzedają za miliony dolarów pod szlachetnymi szyldami kursów z out-of-the-box problem solving, zwinnego zarządzania i kreatywnego myślenia. To, co nasz wujek robił w garażu za pomocą drutu, kombinerek i szczerzego przekonania, że „jakoś to będzie”, w Dolinie Krzemowej nazywa się teraz innowacyjnym prototypowaniem i growth hackingiem.

Ci, którzy nie mieli wujka wiecznie sterczącego w garażu, mieli dziadka ciągnącego co roku nad polskie jezioro. Pamiętacie te szkolne kolonie i wyjazdy pod namioty, gdzie woda w jeziorze miała kolor mocnej herbaty, na śniadanie dostawało się parówki z wody i chleb z dżemem, a o zasięgu w telefonie nikomu się jeszcze nie śniło? Jeszcze kilkanaście lat temu wyjazd pod polski namiot uchodził za boleśnie tani substytut prawdziwych wakacji we Włoszech czy w Grecji. Dziś zmęczeni, przebudzowani turyści z całego świata płacą fortuny za tak zwane wakacje analogowe i digital detox z dala od cywilizacji. Okazuje się, że luksusem nie jest już marmurowy hotel z opcją all-inclusive, lecz cisza, zapach sosnowego lasu, brak internetu i slow life.

Z parówek nadal można się śmiać, ale w obronę należy już wziąć nasze owocowe kompoty, gołąbki, wariacje z kaszą i obsypane cukrem pudrem jagodzianki. Przysmaki, które niedawno kojarzyły się z prostymi posiłkami w pośpiechu, stołkową nudą albo bieda-obiadami u babci, przeżywają dziś spektakularny renesans. Wystarczy wejść do rzemieślniczej piekarni (artisan bakery) w sercu europejskiej metropolii, żeby zobaczyć hipsterów z laptopami, którzy bez mrugnięcia okiem płacą fortunę za drożdżówkę z polskimi owocami, popijając ją mętym, kwaśnym kompotem.

Może więc czas wreszcie porzucić tę wygodną niewygodę życia w poczuciu niższości. Nasza niechęć do zadęcia, miłość do natury, unikalna zdolność przetrwania w każdych warunkach i sentyment do prostych smaków to nie są powody do wstydu. To nasz największy, najbardziej unikalny kapitał kulturowy. Zamiast z zazdrością patrzeć w stronę cudzych ogrodów, spójrzmy więc na własne podwórko – cały świat właśnie próbuje uczyć się od nas, jak żyć z dystansem, smakiem i poczuciem humoru. Zachód patrzy na nas z podziwem od dawna, a my, jeśli nie pozbędziemy się durnych kompleksów, znów będziemy w tyle.

Anna Burek

Polnisches Bistro und Lebensmittel

Polskie Bistro w Berlinie – Twój Partner na Każdą Okazję!

Planujesz przyjęcie, spotkanie firmowe lub rodzinną uroczystość?
Zaufaj naszemu polskiemu bistro, które zadba o każdy szczegół
Twojego wydarzenia! Specjalizujemy się w cateringu
oraz kompleksowej obsłudze eventów.

Oferujemy nie tylko wyśmienite, autentyczne polskie dania, lecz także
pełną obsługę kelnerską i dostawę bezpośrednio na miejsce.

**Nasze menu to prawdziwa esencja polskich smaków – doskonale
skomponowane na każdą okazję!**

Dodatkowo zapraszamy do naszego bistro na przepyszne dania
serwowane na miejscu. W naszym sklepie z polskimi produktami
znajdziesz wszystko, co potrzebne, aby poczuć się jak w domu.

**Skontaktuj się z nami i odkryj, jak smakowicie można uczcić
każdą chwilę z polskim bistro w sercu Berlina!**

Tempelhofer Damm 200 • 12099 Berlin • U6- Kaiserin Augusta

Tel. 0151 756 39 396

DEINSOFA24

OUTLET MEBLOWY

**NAROŻNIKI
NOWE I UŻYWANE**

OFERUJEMY:

- ✓ Narożniki (nowe i używane)
- ✓ Łóżka
- ✓ Stoły
- ✓ Krzesła
- ✓ Dywany
- ✓ Dekoracje

OFERUJEMY
TRANSPORT

OFERUJEMY
MONTAŻ

**SPRZEDAJEMY
NA RATY!**

**Bahnstr. 26, 16727 Velten
nad Berlinem**

**015774539629
01639606275**

www.deinsofa24.de

MEBLE NA WYMIAR

KUCHNIE | SZAFY | GARDEROBY | ZABUDOWY BIUROWE
DOJAZD DO KLIENTA • POMIAR • PROJEKT • MONTAŻ

TEL. +48 513 077 066

UL. ŁĄKI ZAMKOWE 12/5, 66-200 ŚWIEBODZIN

MAIL: CAISHEN.OFFICE@GMAIL.COM | INSTAGRAM: _CAISHEN_

NEW VOICE SYSTEM MUSIKBAND BERLIN

Zagramy na każdej imprezie.
Udzielamy informacji: sala, party service,
filmowanie imprez, wypożyczanie sprzętu.

Tel.: 0163 1497 647

lub 0151 5948 6287

info@newvoicesystem.de

www.NewVoiceSystem.de

Polska Telewizja Internetowa.

Montaż i instalacja.

Tanio i solidnie.

Tel.: 0177 3366646

"Berti" OPRAWA MUZYCZNA

- ★ Wesela
- ★ Jubileusze
- ★ Okolicznościowe i inne...
- ★ Deutsch & Polnisch
- ★ LIVE & DJ

Tel.: 030/7464556 ★ 0179 244 28 90

SOLARIUM

ALT-MOABIT 75 | 10555 BERLIN
TEL: 398 87 605

PESTALOZZISTR. 74 | 10627 BERLIN
TEL: 319 92 648

ZAPRASZAMY!

NOWE LAMPY
NOWE TECHNOLOGIE
BEZPIECZNE OPALANIE

GODZINY OTWARCIA:
PON. - PT. 9 - 22
SOB. 10 - 22 | NIEDZ. 12 - 20

Szafy z drzwiami przesuwanymi i meble na wymiar

www.lizak.de

Päwesiner Weg 19, Haus 62
13581 Berlin

tel.: 030 924 053 84
Funk: 0151 591 191 12
e-mail: info@lizak.de

doradztwo i pomiar gratis

KOWALSTWO ARTYSTYCZNE

FRYZJERKA wykonuje usługi: baleyage, pasemka, farbowanie, strzyżenie, modelowanie, trwałe prostowanie, OLAPLEX-rekonstrukcja i odbudowa włosów. Pracuje na produktach firmy WELLA.
Ola, tel.: 0178 3476775

Profesjonalne usługi kosmetyczne i medycyny estetycznej z dojazdem do klienta lub w gabinecie w lokalizacji Berlin Friedenau. Peeling chemiczny(TCA), mezoterapia igłowa i mikroigłowa, wypełnianie zmarszczek, powiększanie ust i inne. Wysoka jakość, promocyjne ceny. Tel. 0176-27398949.

INTERNET MOBILNY, DOMOWY, TELEFONY KOMORKOWE
Wszystkie porady są darmowe i w języku polskim. Zapraszamy:)
tel. 030/81868077, kom. +4917648207784,
www.teleberlin.pl

Fryzjerka z tytułem mistrza oferuje: baleyage, pasemka, trwałe, strzyżenie damskie, męskie, henna, przedłużenie włosów (mikroring, kreatyna). Agnieszka Whatsapp: 0155 11253349, 0176 48997626

Wykonujemy prace remontowe, szpachlowanie, malowanie, regipsy, płytki, tapetowanie, elektryka, hydraulika, montaż drzwi, okien, tarasy, laminaty, kompletne remonty mieszkań.
Tel.: 0151 71770337

Pomoc w sprawach urzędowych, Job Center, Arbeitsamt, Kindergeld, Elterngeld, Wohngeld, pisma, odwołania, sprawy rentowe etc. (oprócz prawnych) Meldowanie firm – kpl prowadzenie papierów, rachunki etc.
Mobil: 0157 84894000

Opróżnianie mieszkań, strychów piwnic ogrodów. Przewóz mebli z punktu A do B Tanie szybko i solidnie. Rzetelna praca krótkie Terminy. Darmowa wycena. Tel.: 0176 96538820

Pomoc w problemach z Jobcenter, Arbeitsamt, Gewerbeamt, Kindergeld, Elterngeld, Wohngeld, wizyty w urzędach, meldunki, pisma urzędowe i odwołania, wypełnianie formularzy oraz pomoc przy wizycie u lekarza. Kom.: 0177 5642472

Pomoc w zakładaniu polskiej telewizji internetowej. Jakość HD, wystarczy Smart TV i internet. Pomoc przy komputerach i drukarkach oraz internecie. Tel.: 0155 63280703.

Usługi transportowe - Przeprowadzki, - przewóz mebli oraz montaż, - oczyszczanie mieszkań, piwnic, - wywóz rzeczy do BSR, - rzetelnie, solidnie i szybko. Tel.: 0152 19264461

Naprawa sprzętu gospodarstwa domowego, pralki, zmywarki, lodówki, zamrażarki, suszarki. Szybko i solidnie. Na wykonaną usługę udzielam gwarancji. Tel.: 0152 25651989

Solidnie wykonujemy remonty mieszkań, szpachlowanie, malowanie, regipsy, tapety, kafle, podłogi, murarskie, izolacje, hydraulika, elektryka, renowacja okien, okna nowe, prace ogrodnicze, małe przeprowadzki. Tel.: +49 162 1044173 lub +49 30 85745005

KOMPUTERY - Naprawa, instalacje WINDOWS, INTERNET-DSL/ WLAN, usuwanie wirusów, ratowanie danych -
Tel.: 030 30201944 Handy: 0162 1786980

Opróżnianie mieszkań, piwnic i strychów . Rzetelna praca, krótkie terminy, bezpłatna wycena. Tel.: 0176 96383270

Remonty mieszkań, szpachlowanie, malowanie, tapetowanie, układanie podłóg, cyklizowanie. Wszelkie prace remontowe.
Tel.: 0178 7296119 lub 030 52659181

Budowlana firma oferuje cały zakres usług: wykończenia mieszkań, kafelki, gładzie, instalacje. Budowa domów od podstaw, dachy, fasady, kostka brukowa. Wynajem busa. Oferujemy również przeprowadzki i opróżnianie mieszkań. Tel.: 0155 11253349, 0176 48997626

MAJSTER ZŁOTA RĄCZKA, pomaluje, zamontuje, naprawi. 30 lat doświadczenia w remontach mieszkań. Zadzwoń, to Ci się opłaca.
Marek 0177 1689892

Remonty mieszkań - malowanie, szpachlowanie, tapetowanie, regipsy, podłogi, kafelki, montaż drzwi, okien, elewacja, dachy, kostka brukowa, tarasy. Meble kuchenne na wymiar, szafy i zabudowy. Oferujemy również przeprowadzki i opróżnianie mieszkań. Tel.: 0176 43571983

Transport, ekspresowy wywóz mebli na BSR, oczyszczanie mieszkań, piwnic itp. przeprowadzki. Wycena bezpłatna.
Tel.: 0176 36322659

Profesjonalny terapeuta masażu proponuje zabiegi z dojazdem do domu. Chcesz zrobić termin zadzwoń: 0163 7882447

INTERNET BIUROWY, MOBILNY, TELEFONY KOMORKOWE
Dla małych i dużych FIRM oraz z Gewerbe. Wszystkie porady są darmowe i w języku polskim. Zapraszamy:)
tel.: 030/81868077, kom. +4917648207784, www.teleberlin.pl

Meble na wymiar. Meble kuchenne, Szafy z drzwiami przesuwanymi, Szkło dekoracyjne do kuchni zamiast płytek. Wykonamy na zamówienie. Kontakt. Pn-Pi 9,00-16,00
Tel.: 0157 84556424, www.festti.de

Firma budowlana z Polski, brygada górali, szuka zleceń na budowy domów od podstaw, dachy, elewacje na terenie całych Niemiec.
Tel.: +48 608729122, +49 152 05734746

Transport 3,5 tony przewóz rzeczy, mebli, AGD, opróżnianie mieszkań, przeprowadzki, itd. Mail: bokpol@interia.eu,
tel.: +48 725 791 476, +49 0171 512 5846

Fachowiec złota rączka z wieloletnim doświadczeniem podejmie się: kafelkowanie, szpachlowanie, elektryka, malowanie, laminat.
Tel.: 0176 57709724

Firma transportowa oferuje przeprowadzki na terenie Europy. Opróżnianie mieszkań, piwnic, garaży. Wynajem Busów Maxi L4, H3 o wymiarach paki : dł: 4070, szer. 1870, wys: 2172.
Tel.: 0155 11253349, +48 577 24 75 43 Aleks

Problemy z urzędami w Niemczech? Pomogę. Pisma po niemiecku: odwołania, wnioski, korespondencja. Doświadczenie, rzetelność, terminowość. Wykształcenie wyższe.
Kontakt: malgo@gmx.de, Tel.: 030 40727649

Usługi dekarsko-blaharskie – remontowo-budowlane. Oferujemy wykończenia wnętrz, regipsy, prace blacharskie, dekarskie, hydroizolację balkonów, malowanie, układanie płytek i podłóg oraz remonty mieszkań. Solidnie i terminowo. Zapraszamy do kontaktu!
Tel.: 0157 51263321 / E-mail: info@bauklempnerei-porozynski.de

Mobilna pielęgnacja stóp i dłoni. Spandau i okolice. Tel: 01520 7190397

Przeprowadzki – transport

- przewóz mebli
- opróżnianie pomieszczeń i piwnic
- wywóz rzeczy na BSR

Tel.: 0152 17271079 lub 030 96596915

transport&przeprowadzki

- profesjonalne przeprowadzki, punktualność i rzetelność wykonania usług z ubezpieczeniem
- przewozy mebli (IKEA, Höffner, itd...)
- opróżnianie mieszkań i piwnic
- przewozy materiałów budowlanych i narzędzi (Bauhaus, Obi,...)
- wywóz rzeczy do BSR

Tel.: 01577 3670602 lub 030 55142631

www.jardan-bus.pl

Licencjonowany Przewóz Osób

JARDAN#BUS

Katowice-Gliwice-Opole-Wrocław-Berlin

Wyjazdy - Niedziela 16:00

Powroty - Poniedziałek 11:00

Czwartek 7:00

Czwartek 16:00

Piątek 7:00

Piątek 16:00

Możliwość przewozu z adresu na adres!

Zabieramy również przesyłki!

☎ 0048 784 276 704 ☎ 0048 600 426 476

TRANSPORT EXPRESOWY

PRZEPROWADZKI
OPRÓŻNIANIE MIESZKAŃ, PIWNIC, GARAŻY itp.

Tel.: 030 91566003, 0176 36322659

KAISER
BESTATTUNGEN
INH. G. KAISER - SEIT 2005

0170 - 5322474
Tel.: 24h 030 - 31004280

Oferujemy kompleksowe usługi pogrzebowe we wszystkich przedziałach cenowych.

Od 1450 € usługa kremacji z formalnościami inkl. MwSt plus opłaty krematorium, cmentarza, bez pogrzebu.
(Od 1600€ inkl. MwSt z uroczystością pogrzebową)

KAISERBESTATTUNGEN.DE

Od 2005 roku gwarantujemy szacunek, godność i profesjonalizm

Biuro
ZoppoterStr. 7
14199 Berlin
Wilmsdorf

Bus
186 | 249 | 310

**POLSKI ZAKŁAD
POGRZEBOWY**

BESTATTUNGEN
CHWOLKA & CHWOLKA

EKSPRESOWE PRZEWOZY ZMARŁYCH NA TEREN CAŁEJ
POLSKI Z ZAŁATWIENIEM WSZELKICH FORMALNOŚCI.

POMOC W UZYSKANIU RENTY.

EKSPRESOWE KREMACJE.

BERLIN: 0171/5229676
TEL.: 24h 0171/6503466
TEL.: 24h 0048 608 135 247
WWW.CHWOLKA.PL

OD 30 LAT! ZAWSZE Z GODNOŚCIĄ, UCZCIWIE I TANIO

N A G R O B K I

Mistrz Kamieniarstwa & Inż. KRZYSZTOF IMIELSKI
Biuro: Büdnerring 48, 13409 Berlin

03027497001, 0171 9074101, 0173 6865350
imielski@arcor.de www.gran-mar-bau.de Mo- Fr 9 - 18 oraz Sa 10 - 14

MD TOP UMZÜGE składanie mebli, transport IKEA, przeprowadzki, opróżnianie piwnic, rozliczenie dla Arbeitsamt. Posiadam 2 busy kontenerowe i ubezpieczenie na przeprowadzki. Tel.: **0176 833 92 933**
E-mail: marekopuchowicz@aol.de **MD TOP UMZÜGE**

REMONTY MIESZKAŃ
OKNA • DRZWI • BRAMY
GARAŻOWE • OGRODZENIA
Z MONTAŻEM

Mobil: 0157-59640537 • marianlenc@web.de

ANTENY SATELITARNE
MONTAŻ • NAPRAWA • USTAWIANIE TELEWIZORÓW
Profesjonalny miernik • bezpłatny dojazd w Berlinie
rozsądne ceny • ponad 15 lat doświadczenia
telefon / whatsapp: **0160 99 50 66 88**

SERWIS KOMPUTEROWY
LAPTOPY PC MONITORY

inż. Tomasz Günther

0178-6838146
www.katicom.de

- NAPRAWY U KLIENTA
- INSTALACJA WINDOWS
- WYMIANA GNIAZD I ZŁĄCZY
- WYMIANA MATRYC
- NAPRAWY PO ZALANIU
- ODZYSKIWANIE DANYCH
- USUWANIE WIRUSÓW

Zakład Pogrzebowy SANS SOUCI

wysłuchać zrozumieć towarzyszyć

SANS SOUCI
BESTATTUNGEN ■ DE

Telefon 24 h: (030) 48 47 92 27
Wollankstr. 67, 13359 Berlin
www.sanssouci-bestattungen.de

U nas znajdą Państwo współczucie, zaangażowanie i profesjonalizm.
Mówimy również po polsku!

niedrogo godnie stylowo

Płacisz za wysokie rachunki za prąd i gaz?
Jeśli uważasz, że płacisz za dużo, pozwól nam to sprawdzić.
Powiedz dość zawyżania waszych rachunków.

Zgłoś się do nas, sprawdzimy je, poprawimy oraz obniżymy nawet o **50%**.
W mieszkaniach, domach i firmach. Szybko i fachowo. Pamiętajcie, że zimy są bardzo długie i zimne, a nikomu niepotrzebne są dopłaty. Pomagamy załatwić wszelkie formalności w zgłoszeniu do (sieci) dostawcy prądu i gazu.

Wszystkie formalności za darmo! Zaufaj mi!

Arkadiusz Skorupka
Zertifizierter Energieberater
Rudower str. 95 12351 Berlin
arkadiusz.skorupka@gmx.de

Kontakt: 0163 7886965

Gaz od 6 CENTÓW za KWh brutto

Pogotowie zamkowe dzień i noc
natychmiastowa pomoc w przystępnej cenie w wypadku zatrzaśnięcia drzwi lub zgubienia kluczy. Usuwanie szkód powłamaniami oraz montaż dodatkowych zamków

tel.: 030/ 915 94 017, 0170/ 5837677

SCHLÜSSEL-NOT-DIENST
CUKIER

Anteny Satelitarne
Naprawy Telewizorów

Od 30 lat w Berlinie
Schmiedel Str. 101
13585 Berlin

Ustawianie programów TV tel.364 36 859

ODZYSKANIE PRAWA JAZDY W NIEMCZACH

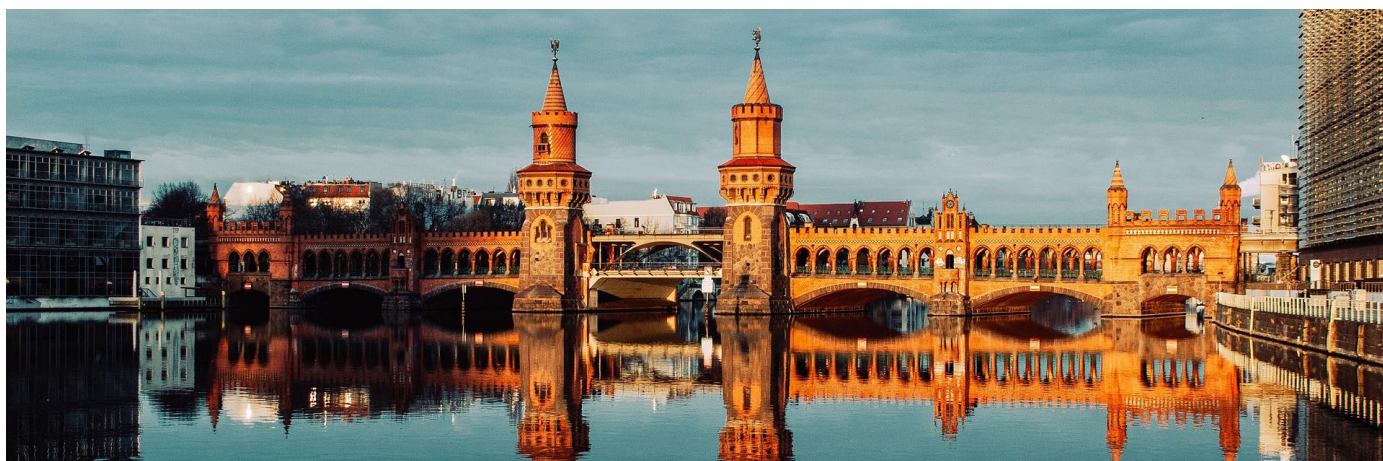
PROFESJONALNE PRZYGOTOWANIE DO MPU PRZEZ PSYCHOLOGA

- bezpłatna konsultacja i bezpłatna analiza akt
- zapisanie na abstynencję - alkohol lub narkotyki
- przygotowanie do MPU online lub osobiste
- przygotowanie w języku polskim lub niemieckim
- pomoc w załatwianiu wszelkich formalności
- niska cena, wysoka jakość, profesjonalizm
- 95% zdawalności za pierwszym razem

MPU - IDIOTENTEST**MAŁGORZATA VOELKEL**
mgr psychologii☎ **0152 33578752**
0048 789414402 (KOMÓRKA POLSKA)

✉ margaretavoelkel@aol.de

🌐 www.mpu-przygotowanie.de

📍 Billy-Wilder-Promenade 32
14167 Berlin

XXIX BERLIŃSKI INFORMATOR POLONIJNY

„Berliński Informator Polonijny”
to wyjątkowy rocznik dokumentujący
życie Polaków w stolicy Niemiec.

Prowadzisz firmę, działalność gospodarczą,
tworzysz inicjatywy dla Polonii?
Zareklamuj się w Informatorze,
który trafia do aktywnych
i zaangażowanych odbiorców
w Berlinie i okolicach!

Jesteśmy w trakcie przygotowań
do nowego wydania na rok **2027**.
Przyjmujemy zgłoszenia telefonicznie,
drogą e-mailową oraz faksem.

W tegorocznym wydaniu oferujemy Państwu
**unikatowy pakiet reklamowy – dwie formy
promocji w jednej cenie:**

- ✓ przy zamówieniu dowolnego ogłoszenia ramkowego otrzymacie Państwo **dotatkowy wpis tekstowy** z odnośnikiem do strony wydawnictwa, na której znajdzie się Państwa reklama,
- ✓ w ramach jednego zlecenia zapewniamy również **bezpłatną reklamę internetową**, umieszczoną na stronie **Kontakty**.

Zareklamuj się!

Pomóż swoim klientom łatwo znaleźć Twoją firmę.
Informator obowiązuje przez **cały rok 2027**.

Oferty przyjmujemy
do 30 października 2026.

Poprzednie wydania można przejrzeć
na naszej stronie **www.kontakty.org**

Tel.: 030 3241632, 0178 6990385 • Fax: 030 37591850
E-mail: webmaster@kontakty.org

SACHVERSTÄNDIGEN-TEAM 24

Certyfikowany przez TÜV Rheinland niezależny i doświadczony

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

Rafał Lubiński

BEZPŁATNE PORADY

Dla poszkodowanych bezpłatna wycena szkody

+49 (0) 178 888 77 25

www.rzeczoznawca24.de ■ kontakt@rzeczoznawca24.de

NIEZALEŻNY RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

Dipl.-Ing. Michael Żurek

partner DAT, SCHWACKE, KÜS, ADAC

BEZPŁATNE PORADY TELEFONICZNE

zadzwoń, poradź się bezpłatnie, zanim zadzwonisz do ubezpieczalni!

- dla poszkodowanych (bez winy), **BEZPŁATNIE**
- ocena szkód powypadkowych dla niemieckich lub polskich ubezpieczalni (Gutachten)
- pomoc w uzyskaniu odszkodowania
- ocena wartości pojazdu
- oględziny u klienta, krótkie terminy

Funk 0163 - 24 007 01, (030) 76678600

www.michael-zurek.de

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

E. POGODZINSKI

Geprüfte
Qualifikation
Prüfzeichen
gültig bis:
30.09.2027

www.tuv.com
ID: 0217465572

MIAŁEŚ WYPADEK, SKORZYSTAJ Z PRAWA DO NIEZALEŻNEJ WYCENY SZKODY

poradź się zanim postawisz fałszywy krok
PIERWSZA PORADA - BEZPŁATNA -

- rzeczoznawca certyfikowany przez TÜV

- wycena szkód powypadkowych - **Gutachten**

- wycena wartości pojazdu

www.kfz-gutachten-pogo.de

Funk: 0178 3490159 Tel-Fax: (030) 64493125

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

Dariusz Massel

Usługi:

- Kosztorys po wypadku OC - Gutachten
- Kosztorys Auto-Kasko AC
- Wycena wartości pojazdu
- Pomoc przy likwidacji szkód krajowych oraz zagranicznych

Dipl. Wirtschaftsjurist

certifikowany rzeczoznawca
przez PersCert TÜV Rheinland
Lindenufer 17, 13597 Berlin
E-mail: massel-sv@gmx.de
Tel.: 030 / 50 34 86 82

☎ 0172 / 978 68 15

AUTO - UBEZPIECZENIA

- NUMERY PRÓBNE
- NUMERY CELNE
- USŁUGI REJESTRACYJNE
- NOWOŚĆ! Wykonujemy na miejscu tablice rejestracyjne!

Biurowo przy Urzędzie Komunikacji
"ZULASSUNGSTELLE"

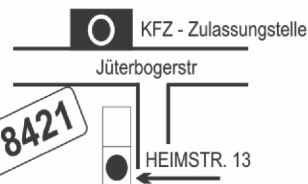
- Kreuzberg
pon-śr. 8.00-15.00,
czw. 10.00-18.00, pt. 8.00-14.00

ZULASSUNGS - UND VERSICHERUNGSSERVICE

Heimstr. 13, 10965 Berlin

Tel.: 030 - 785 42 04 • Fax: 030 - 627 36 553

Funk: 0172 - 38 30 142

NIEZALEŻNY RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

Dipl.-Ing. Henryk Dzikowski

Geprüfte
Qualifikation
Prüfzeichen
gültig bis:
25.12.2027

BEZPŁATNE PORADY

dla poszkodowanych bezpłatna wycena szkody *

- rzeczoznawca certyfikowany przez PersCert TÜV
- wycena szkód powypadkowych - **Gutachten**
- wycena wartości pojazdu
- oględziny u klienta

* przy ustalonej winie strony przeciwnej, za wycenę szkody z reguły płaci ubezpieczalnia sprawcy

Tel.: (030) 91705498 Kom.: 01794503652

www.rzeczoznawca.org

Matrymonialne / Towarzyskie

Może fajny facet lat 60, pozna fajną Panią o tych samych zamiarach. Tel.: 030 43776396 lub 0176 60372115

Junggebliebener Mann, 75 Jahre, sucht liebesbedürftige Dame zum Aufbau einer Beziehung. Tel.: 0162 49 890 58

KURCZAK HOKUS POKUS (CZARY MARY)

Jeśli gotujemy coś pysznego to naprawdę dzieją się czary. Wszyscy zadzierają nosy wachając piękne zapachy a przechodnie na ulicy rozglądają się szukając źródła. Aromat rozchodzi się po całym domu. Zapewniam solennie. Ten pożywny obiad robi się sam, szybko i za niewielkie pieniądze. Od lat zbieram takie receptury i chętnie się nimi dzielę. Oto jeden z faworytów.

Jest to jeden z najprostszych przepisów do wykonania. Kurczaka i pokrojone warzywa po prostu układamy w naczyniu, doprawiamy, podlewamy bulionem i zapiekamy. Jedyny etap, który wydłuża nieco czas przygotowania to marynowanie mięsa. Oczywiście najlepiej byłoby natrzeć udka mieszanką oliwy i przypraw dzień wcześniej, przepis zaleca zrobić to na minimum godzinę przed pieczeniem.

Podstawą marynaty jest połączenie smaków i aromatów: tymianku, papryki i czosnku. Kto lubi bardziej pikantne smaki, może dodać nieco chili. Aby wzbogacić sos, oprócz bulionu można dodać 1/4 szklanki białego wina. Jest to jednak opcja.

Zapiekane udka

Składniki

Podstawowe:

- 3 udka z kurczaka
- 700 g ziemniaków
- 2 duże cebule
- 5 ząbków czosnku
- 150 ml bulionu drobiowego
- 2 łyżki oliwy
- 1 łyżka masła
- kilka gałązek świeżego tymianku

Marynata:

- 1½ łyżeczki soli
- 1 łyżeczka świeżo mielonego pieprzu
- 1½ łyżeczki słodkiej papryki
- ½ łyżeczki papryki wędzonej
- ½ łyżeczki czosnku granulowanego
- 1 łyżeczka suszonego tymianku
- 1 łyżka oliwy

Przygotowanie:

Zamarynuj kurczaka na minimum godzinę (najlepiej przez noc). Ziemniaki pokrój w ćwiartki, cebulę w grube pióra. Dopraw pieprzem, solą, papryką. Do naczynia włóż cebulę, ziemniaki, czosnek, masło i świeży tymianek. Wlej bulion. Na wierzchu ułóż kurczaka skórą do góry. Piecz w 190°C przez 45 minut, następnie 210°C przez 20-25 minut, aby skórka mocno się przypiekła. Pod koniec można polać mięso kilka razy sosem z dna naczynia, ale nie polewać samej skórki zbyt obficie, żeby pozostała chrupiąca. Smaczne go.

KURCZAK „WYJDŹ ZA MNIE”

W świecie kulinarnych trendów rzadko zdarza się potrawa, która w krótkim czasie zdobywa tak ogromną popularność, że zaczyna żyć własnym życiem np. w mediach społecznościowych, na blogach i w domowych kuchniach na całym świecie, „kurczak Wyjdź za mnie”, to właśnie taki fenomen.

Proste składniki, kremowy sos i spektakularny efekt smakowy sprawiły, że kurczak „Marry me” stał się symbolem romantycznej kolacji, smacznego jedzenia i kulinarnego hitu. Ale skąd w ogóle wzięło się to danie? Historia przepisu na tego fenomenalnego kurczaka sięga Stanów Zjednoczonych, gdzie przepis spopularyzował się za sprawą

redaktorów kulinarnych i blogerów, a następnie został podchwycony przez TikToka, Instagrama i wiele innych portali nie tylko kulinarnych.

Według anegdoty, po spróbowaniu tej potrawy ktoś miał powiedzieć, że smak jest tak dobry, iż pani, która ją przygotowała, zasługuje na oświadczyzny. Chwytna nazwa zrobiła resztę. Na czym polega jego wyjątkowość? Przecież przepisów na przygotowanie dań z drobiu jest cała masa, więc dlaczego to akurat ten zyskał taką popularność?

To danie opiera się na kilku łatwo dostępnych składnikach, które w połączeniu tworzą niezwykle głęboki, kremowy i wyrazisty smak. Podstawą są piersi z kurczaka obsmażone na złoto, a następnie duszone w aksamitnym sosie na bazie śmietanki, czosnku, parmezanu i suszonych pomidorów. Całość doprawiona jest ziołami, najczęściej tymiankiem i bazylią, co nadaje potrawie lekko śródziemnomorski charakter.

Jak zwykle diabeł tkwi w szczegółach czyli w sosie. Jest kremowy, aromatyczny, lekko słodkawy od suszonych pomidorów i jednocześnie wyrazisty dzięki serowi oraz czosnkowi. To połączenie sprawia, że smak jest intensywny, ale jednocześnie bardzo komfortowy i akceptowalny. Danie świetnie komponuje się z makaronem, ryżem, purée ziemniaczanym lub świeżym pieczywem, które pozwala wykorzystać każdą kroplę sosu.

Jak przygotować słynnego kurczaka? Nic prostszego. Po prostu są to kawałki mięsa duszone w aromatycznym, gęstym sosie. Przygotowanie nie jest skomplikowane, co również przyczyniło się do jego popularności. Najpierw pokrojonego kurczaka doprawia się solą i pieprzem, a następnie obsmaża na patelni do uzyskania złocistej skórki. Po zdjęciu mięsa z patelni na tym samym tłuszczu podsmaża się czosnek i suszone pomidory. Następnie dodaje się śmietankę, starty parmezan oraz zioła, tworząc gęsty, aromatyczny sos. Do tak przygotowanej bazy wraca kurczak, który dusi się jeszcze kilka minut, by nasiąknąć smakiem.

Fenomen kurczaka Marry Me nie polega wyłącznie na smaku. Proponowane danie wygląda bardzo efektownie na talerzu, jest proste do przygotowania nawet dla osób bez doświadczenia w kuchni i co ważne daje poczucie luksusu bez konieczności używania wyszukanych składników. Dodatkowo jego niezwykle romantyczna legenda sprawia, że chętnie pojawia się jako propozycja na randkę w domu, rocznicową kolację czy wyjątkowy walentynkowy wieczór we dwoje. A składniki to banalna sprawa, kilka piersi z kurczaka (1 na osobę), śmietanka 30%, kilka suszonych pomidorów, garść tartego parmezanu, kilka ząbków czosnku, pieprz, sól, duża szczypta ziół (tymianek, oregano) i to wszystko. Reszta to Hokus Pokus. Smaczne go.

Bogusław Sypień

Team USA zdobędzie Berlin?

We wrześniu nasze miasto ponownie stanie się światową stolicą koszykówki. Przez kilka dni Uber Arena gościć będzie największe gwiazdy basketu o niespotykanej dotąd skali talentu. Zainteresowani? Dodam tylko, że mówimy o Mistrzostwach Świata FIBA kobiet – i w żadnym razie nie powinien być to powód do skończenia lektury w tym miejscu.

Faworyt znany

Team USA wygrał cztery ostatnie edycje tej imprezy. Inaczej mówiąc, Amerykanki pozostają niepokonane na mistrzostwach świata od 2014 roku! Podczas zbliżającego się turnieju w Niemczech stawiają jednak na niezwykle ciekawy, odważnie odmłodzony skład. Jak mówi Sue Bird, legendarna koszykarka, a obecnie menedżerka kadry Stanów Zjednoczonych:

„To niezwykle utalentowana grupa, która w pełni zasłużyła na szansę rywalizacji w Berlinie. Gra w koszulce reprezentacji USA to ogromny przywilej i wiem, że te 12 zawodniczek z dumą przyjmie tę odpowiedzialność, gdy będziemy walczyć o kolejny złoty medal. Nie mogę się już doczekać, by zobaczyć, co ten zespół razem osiągnie”.

Niewiadomych jest jednak sporo: aż siedem zawodniczek to absolutne debutantki na MŚ, z czego cztery w ogóle nie reprezentowały do tej pory swojego kraju na tak dużej imprezie międzynarodowej. Caitlin Clark, Paige Bueckers i Angel Reese mają po 24 lata i należą do tego samego fantastycznego naboru WNBA, który zapewnił lidze rekordowy wzrost oglądalności oraz gigantyczne zainteresowanie mediów. Na parkiecie znane są z bezkompromisowej, zadziornej rywalizacji. Wyjątkowo ambicjonalnie podchodzą do pojedynków między sobą, co często kończy się brutalnymi faulami, a niekiedy nawet karami finansowymi. Starcia Reese i Clark to zresztą już osobna narracja, w której pierwsza z wymienionych koszykarek szybko otrzymała od mediów rolę „złego charakteru”. Prawda jest jednak taka, że obie zawodniczki mają po prostu wielkie ego, poparte doskonałymi, wręcz wybitnymi umiejętnościami. A jak pogodzić te dwie zawodniczki w jednej drużynie, z jedną piłką do podziału?

„Intensywność i twarda rywalizacja – to one stanowią będą fundament naszej nowej kadry. Przy tak wielu debutantkach od pierwszego dnia wyznaczam bardzo jasne oczekiwania” – stwierdziła stanowczo trenerka Team USA, Kara Lawson. W szatni może ona liczyć na nieocenione wsparcie weteranki Breanny Stewart. Trzykrotna mistrzyni olimpijska po raz czwarty wystąpi na MŚ. Stewart ma pełnić rolę mentalnej kapitaniki i przygotować młodsze koleżanki na zdecydowanie ostrzejszą, bardziej fizyczną grę spod znaku FIBA, niż ma to miejsce na co dzień w WNBA.

Gwiazdy nie tylko w Stanach

W Berlinie zobaczymy także Emmę Meesseman z Belgii – oficjalną MVP ostatniego EuroBasketu, koszykarkę o wybitnym boiskowym IQ i niezwykle wszechstronną w swej grze. Szukając z kolei czystej fizyczności, nie sposób pominąć Dominique Malongę. Młoda Francuzka bez większych problemów potrafi pakować piłkę z góry do kosza, co zresztą ostatnio zaprezentowała chociażby podczas efektownego meczu gwiazd WNBA. Inny, choć równie spektakularny styl gry prezentuje filigranowa Kokoro Tanaka z Japonii. 20-latką jest niesamowicie szybka, dysponuje agresywnym, niskim kozłem

i potrafi celnie przymierzyć zza łuku w najtrudniejszych momentach, także pod presją mijającego czasu.

Gospodynie turnieju z Niemiec również postawią twarde warunki w walce o strefę medalową. Ich główną siłą są siostry Sabally oraz bezwzględna i powtarzalna w rzutach za trzy Leonie Fiebig (ze znakomitą skutecznością 43,3% w minionych rozgrywkach klubowych). Groźną i silną drużyną, jak zresztą na każdym dużym turnieju, będą także Australijki.

Gdzie Polki?

Wśród szesnastu najlepszych drużyn świata, które uzyskały kwalifikację do berlińskiego turnieju, nie ma niestety Polek. Nasze zawodniczki nie zdołały awansować na Mistrzostwa Europy, kończąc eliminacje z umiarkowanie udanym bilansem 3-3. Nie zabrakło jednak w tym okresie naprawdę dobrych akcentów, takich jak pokonanie w świetnym stylu naszpikowanej gwiazdami reprezentacji Belgii.

„Nasza ciężka praca zapoczątkowała stworzeniem zespołu, który jest dzisiaj realnie groźny dla każdego w Europie. Nasza dobra gra przeciwko Belgii i Litwie na pewno zaostrzyła apetyty i razem zacząłem z dziewczynami mierzyć wysoko, z czego osobiście jestem bardzo dumny” – mówił po turnieju trener Polek, Karol Kowalewski.

Czy warto obejrzeć MŚ na żywo?

Wydaje mi się, że te Mistrzostwa to wyjątkowa, wręcz ostatnia szansa, by wsiąść do wagonu kibiców kobiecej koszykówki, tuż przed tym, nim stanie się ona powszechnie popularnym sportem na całym świecie. WNBA od kilku lat przeżywa prawdziwy boom zainteresowania – średnia widownia przed telewizorami wzrasta o 170% w skali roku, a na samych halach o 48%. Mecz Washington Mystics z Indiana Fever w Capital One Arena pobił zresztą rekord wszech czasów frekwencji WNBA z wynikiem aż 20 711 kibiców na trybunach. Konta młodych gwiazd w mediach społecznościowych obserwują miliony fanów, a koszykarki – jak chociażby Angel Reese – z powodzeniem udzielają się także w świecie mody i szeroko pojętej popkultury.

Bilety na sesję obejmujące dwa mecze można kupić już od 19 euro, czyli zdecydowanie taniej niż w przypadku wydarzeń o tej skali w męskim baskecie. Sam z pewnością wybiorę się do Berlina na mecz USA – choćby dla samej Caitlin Clark, której nieprzeciętnego talentu jestem wielkim fanem.

Dodatkowym plusem jest także sama możliwość zobaczenia dużej imprezy sportowej w nowoczesnej Uber Arenie. Oprawa meczów tej rangi w Berlinie stoi zawsze na najwyższym, światowym poziomie. 4-13 września, zapiszcie te daty.

Cóż jeszcze w sporcie?

Już 27 września ulicami naszego miasta pobiegnie jubileuszowa, 52. Edycja BMW Berlin Marathon. Tym razem sam biec nie będę, ale znając z autopsji ogromny wysiłek biegaczy, na pewno pojawię się na trasie, by głośno kibicować uczestnikom.

Z kolei polscy koszykarze na wózkach ruszają niedługo na Mistrzostwa Świata do Kanady. W składzie znajduje się nasz rozmówca z poprzedniego numeru, Krzysztof Kozaryna. Zmagania naszych reprezentantów będzie można oglądać w dniach 9–19 września na oficjalnym kanale YouTube organizacji IWBF.

Do zobaczenia na meczach i trasie maratonu,

Grzegorz Szklarczuk

POLONIJNE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNE I KULTURALNE BERLIN – PTTiK BERLIN

„PTTiK BERLIN” zaprasza we wrześniu na spacer do Parku Wiktorii (Viktoriapark) w dzielnicy Kreuzberg.

Spotykamy się w niedzielę, tj. 27.09.2026 o godz. 11: 00 na peronie dworca S1 Yorckstraße.

Park Wiktorii (Viktoriapark). w Berlinie utworzony został na cześć pruskiej cesarzowej Wiktorii (Victoria), żony niemieckiego cesarza Fryderyka III, która była córką brytyjskiej królowej Wiktorii. Nazwano go tak pod koniec XIX wieku już po jego otwarciu w 1894 r., jako, że cesarzowa miała angielskie pochodzenie. Zaprojektował ten park i ulepszył wokół teren dyrektor ogrodów miejskich w Berlinie Hermann Mächtig, a w późniejszych latach (1913-1920) i pod koniec lat 20-tych XX wieku rozbudował go Albert Brodersen i Erwin Barth.

Park ten rozpościera się na naturalnym wzniesieniu, który jest najwyższym punktem w śródmieściu Berlina i posiada wysokość 66 m n.p.m. Wzgórze to powstało jako część moreny dennej (płaskowyżu Teltow) uformowanej podczas ostatniego zlodowacenia. Choć samo wzgórze jest naturalne, to Park Wiktorii kryje w sobie kilka wyjątkowych elementów stworzonych przez człowieka:

Sztuczny wodospad. To największa atrakcja parku, posiada 24 metry wysokości i jest całkowicie sztucznym dziełem inżynierii z końca XIX wieku. Woda na szczyt jest pompowana mechanicznie. Co ciekawe, to jego twórcy wzorowali się na karkonoskim Wodospadzie Kamieńczyk w Szklarskiej Porębie.

Pomnik Narodowy na pamięć wojen pruskich. Ten stojący na szczycie monumentalny pomnik zaprojektowany przez Karla Friedricha Schinkla został podniesiony i umieszczony na dodatkowym, sztucznym cokole, aby rozrastające się miasto i wyższe kamienice nie zasłoniły widoku na monument.

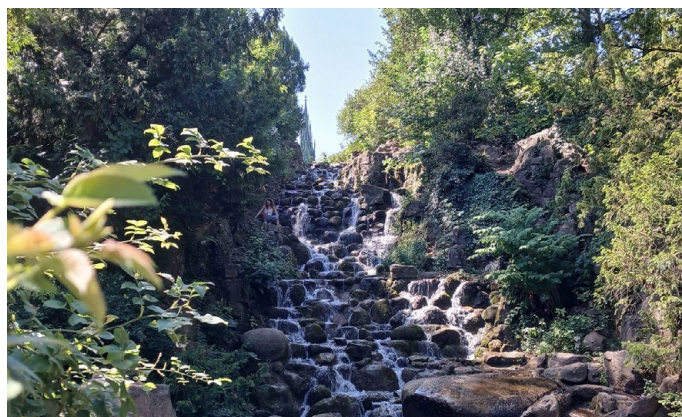

Foto: Elżbieta Potępska

Podczas tego spaceru obejrzymy również okolice, które kryją w sobie wiele ciekawych nowych rozwiązań architektonicznych i historycznych budowli związanych z mieszkańcami tej dzielnicy.

Na spacer zaprasza w imieniu „PTTiK BERLIN” Elżbieta Potępska, Przewodnicząca „PTTiK Berlin” / Przewodnik po Berlinie i Poczdamie.

Udział w spacerze jest bezpłatny i nie obejmuje grupowego ubezpieczenia.

PTTiK BERLIN – Elżbieta Potępska,
przewodnik po Berlinie i Poczdamie,
tel.: 030 815 89 14, e-mail: kontakt@pttik-berlin.de

Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze - Oddział w Międzyrzeczu

Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze im W.Korfanteo w Berlinie zaprasza w wrześniu na spacer Aleją Unter den Linden

Spotykamy się 5 września w sobotę 2026r o godz. 11:00 przy Bramie Brandemburskiej.

Dojazd: stacja metra S1, S2, S25 Brandemburger Tor

Początek spotkania - Brama Brandemburska
 Zakończenie - Alexanderplatz.

Aleja Unter den Linden pierwotnie była traktem konnym, którym udawało się na polowania do zamku królewskiego do Tiergartem.

Aleja Unter den Linden jest jedną z najpiękniejszych ulic stolicy Niemiec. Jej nazwa tłumaczona jest jako Aleja pod lipami. Aleja ma długość półtora kilometra, a wzdłuż niej, znajdziemy wiele zabytków, pomników, Ambasad i miejsc związanych z historią. Jest najpopularniejszą i największą ulicą miasta i stanowi ważną atrakcję turystyczną.

Przewodnikiem tego spaceru będzie kol. Waldemar Szabela.

W imieniu Klubu na spacer zaprasza prezes Danuta Schmidt

Udział w spacerze jest bezpłatny i nie obejmuje grupowego ubezpieczenia.

Adres kontaktowy:
Danuta Schmidt
tel. 01634895991
e-mail: danuta.schmidt@freenet.de

polski noblista	▼	pomogła Jazonowi	▼	złota w sejfie	▼	chrzan japoński	▼	od miednicy po paznokcie	▼	miasto z siedzibą Coca-Coli	ptaki zimujące w Polsce	▼	stolica Turcji	▼	z nich tulipany
czeka na rozprawę	▶								▼	miasto jak wzburzenie	▶				
do łapania drobiazgów		symbol twardości		ptak wielkości wróbla	▼	lizawka	▶						jedna z przypraw		córka Ferdka Kiepskiego
▶		▼		▼		Agnieszka dla znajomych	▶			krzyk, wrzawa	▶		▼		▼
w Sezamie	▶					na koniaku	▶								
▶			Abu ... - emirat w ZEA	▶				moczary	▼	grupa kołesiów	mieszkaniec Zakaukazia	▶			
wąż z "Księgi Dżungli"		czołg z TV		strofuje juhasów	▼	na nich tańce	▼	odgłos buziaka	▼	zbiorniki przy uszach			flirtowała z Zeusem		grzanka
▶		▼		▼						waluta Litwy		▼	w Australii w styczniu	▶	
kołysała babcię		wigilijny solenizant	▶					zwany gliceryną	▶						
żartobliwie o potomku		dodatek do karabinu	▶									akrecyjny w astronomii	▶		
▶								zbierała w biegu złote jabłka	▶						

zadanie udostępnił serwis krzyżówkowy **szarada.net**

Kontakty – bezpłatny miesięcznik polonijny, ukazujący się systematycznie od 1995 roku w Berlinie i Brandenburgii oraz na stronie www.kontakty.org

Kontakty ukazują się w każdą pierwszą niedzielę miesiąca. Ogłoszenia przyjmujemy do 20-tego każdego miesiąca wraz z dowodem wpłaty!

Adres redakcji: Kontakty, Ollenhauer Str. 45, 13403 Berlin, tel.: 030 3241632, fax: 030 37591850, e-mail: webmaster@kontakty.org

W pilnych sprawach tel. kom.: 0176 21137428 oraz 0178 6990385

Postbank Berlin IBAN: DE07 1001 0010 0517 3861 07, BIC (SWIFT): PBNKDEFF

Godziny otwarcia: przyjmowanie reklam od wtorku do czwartku w godzinach od 10:00 do 17:00 lub na umówiony termin

Zespół redakcyjny: Redaktor naczelna/ wydawca: Marianna Klon, tel.: 0176 21137428

Redakcja: Izabela Klon-Dziągwa, Andrzej Klon, Marta Szymańska, Anna Burek, Jakub Tosik, Tomasz Klon, Grzegorz Szklarczyk

OD REDAKCJI: Uwaga! Prace prosimy przysyłać w formatach: *TIF, *EPS (level 2), *PDF (high quality), *CDR (max. v13), *JPG. Wszystkie użyte czcionki w dokumencie powinny być dostarczone oddzielnie w formacie OpenType lub zamienione na krzywe, rozdzielczość map bitowych nie niższa niż 300 dpi, w palecie kolorów CMYK. W innych przypadkach moduły mogą różnić się od przesłanych przez Państwa projektów, ZA CO REDAKCJA NIE ODPOWIADA! Zastrzegamy sobie prawo do skracania tekstów nadesłanych do redakcji i zmiany tytułów.

Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam ogłoszeń. Wszelkie przedruki i kopiowanie bez zgody redakcji zabronione. Mamy prawo odmówić zamieszczenia reklam i ogłoszeń jeśli ich treść i forma są sprzeczne z charakterem czasopisma „KONTAKTY”

Miejscowym sądem jest sąd w Berlinie. Prawem obowiązującym jest prawo niemieckie.

UWAGA: ze względu na utratę jakości oraz liczne błędy drukarskie, reklamy nie mogą być wypuszczane z programu Word.

Zasady odpłatności:

Ogłoszenia drobne i towarzyskie do 25 słów - 20 Euro (powyżej 0,50 Euro za każde słowo). **Ogłoszenia firmowe** - 1cm²: czarno-białe - 1,70 Euro, w kolorze - 2 Euro. **Ogłoszenia firmowe** - 1 cm²: strona 3 i ostatnia w kolorze - 2,50 Euro. **Ogłoszenia ekspresowe w internecie** (do 20 słów) - 10 Euro za miesiąc ekspozycji. **Ceny bez podatku.**

Uwaga! Przy wpłatach do 7 dni za ogłoszenia ramkowe pow. 50 Euro udzielamy rabatu: 3 miesiące - 5%, 6 miesięcy - 10%, 12 miesięcy - 15%. Reklamy firmowe (powyżej 9 cm x3 cm) zlecone do opracowania przez grafika „KONTAKTÓW” płatne 30 Euro.

AUTOHAUS
Kaufmann
GmbH

Birkbuschstr. 53A, 12167 Berlin
szulc@renault-kaufmann.de
Tel.: 030 / 7699 23-25
Whatsapp +493055579361
Fax: 030 / 7699 23-29

Dojazd: S+U 9 Bahn / stacja Rathaus Steglitz, przesiadka na Bus 186, kierunek Lichterfelde-Süd, przystanek docelowy: Gärtnerstr.

W naszej ofercie ponad 600 modeli samochodów wielu renomowanych marek!!!

● Renault ● Mercedes ● Audi ● BMW ● Volkswagen ● Nissan ● Mini ● Opel ● Toyota ● Dacia ●

Propozycje pana Szulca na WRZESIEŃ 2026!!!

PEUGEOT 508 SW 1.5 BLUEHDI 130 GT
96 kW (131 PS), 69.927 km, diesel, automatyczna skrzynia biegów, 2023, klimatyzacja, centralny zamek, tapicerka skórzana, podgrzewane fotele, tempomat, czujniki parkowania, multifunkcyjna kierownica, kontrola trakcji, system nawigacji, system audio, USB, MP3, bluetooth, czujnik deszczu, kamera cofania, felgi aluminiowe, relingi dachowe, pakiet sportowy, komputer pokładowy, system start-stop

Cena: **19.890 €**

RATY od
199 €/mies.

PEUGEOT 208 ALLURE
81 kW (110 PS), 62.500 km, benzyna, automatyczna skrzynia biegów, 2018, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, podgrzewane fotele, tempomat, czujniki parkowania, fotele sportowe, kontrola trakcji, reflektory przeciwmieglne, system nawigacji, bluetooth, MP3, bluetooth, felgi aluminiowe, dach panoramiczny, czujnik deszczu, czujnik zmierzchu, komputer pokładowy, system start-stop

Cena: **11.680 €**

RATY od
109 €/mies.

RENAULT TRAFIC KASTEN L1H1 2,7T KOMFORT TÜV+AU NEU
66 kW (90 PS), 96.671 km, diesel, manualna skrzynia biegów, 2015, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, ABS, poduszka powietrzna, kontrola trakcji, wykończenie drewniane, drzwi przesuwne, przegroda oddzielająca, przyciemniane szyby, podgrzewane lusterka zewnętrzne, komputer pokładowy, czujnik zmierzchu

Cena: **11.890 €**

RATY od
119 €/mies.

AUDI S4 AVANT 3.0 TDI QUATTRO BASIS EU6D-T
255 kW (347 PS), 64.183 km, diesel, automatyczna skrzynia biegów, 2020, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, tapicerka skórzana, podgrzewane fotele, tempomat, czujniki parkowania, multifunkcyjna kierownica, fotele sportowe, dynamiczne światła skrętne, kamera 360, kontrola trakcji, system nawigacji, radio, USB, MP3, bluetooth, czujnik deszczu, hak holowniczy, felgi aluminiowe, komputer pokładowy, system start-stop

Cena: **34.680 €**

RATY od
299 €/mies.

LAND ROVER RANGE ROVER VOGUE
386 kW (525 PS), 102.000 km, benzyna, automatyczna skrzynia biegów, 2019, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, tapicerka skórzana, tempomat, multifunkcyjna kierownica, bez kluczykowy dostęp, kamera cofania, szyby przyciemniane, ESP, ASR, kontrola trakcji, system nawigacji, system audio, USB, MP3, bluetooth, hak holowniczy, czujnik deszczu, napęd na wszystkie koła, komputer pokładowy, system start-stop

Cena: **47.860 €**

RATY od
369 €/mies.

RENAULT MASTER DOKA PRITSCHKE L3H1 3,5T 3x4x4 OBERAIGER
96 kW (131 PS), 102.900 km, diesel, manualna skrzynia biegów, 2019, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, elektrycznie regulowane lusterka zewnętrzne, ABS, poduszka powietrzna, kontrola trakcji, napęd na wszystkie koła, komputer pokładowy, przyciemniane szyby, podgrzewane lusterka zewnętrzne, czujnik deszczu, radio, regularnie serwisowany

Cena: **15.890 €**

RATY od
129 €/mies.

AUDI A6 AVANT 50 TFSI e QUATTRO PLUG-IN
220 kW (299 PS), 82.263 km, hybryda plug-in (benzyna), automatyczna skrzynia biegów, 2022, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, podgrzewane fotele, tempomat, czujniki parkowania, multifunkcyjna kierownica, fotele sportowe, system nawigacji, system audio, radio, USB, MP3, bluetooth, kontrola trakcji, asystent hamowania awaryjnego, kamera cofania, napęd na wszystkie koła, komputer pokładowy, system start-stop, Felgi aluminiowe, wybór profilu kierowcy

Cena: **27.890 €**

RATY od
259 €/mies.

RENAULT MEGANE GRANDTOUR INTENS 1.5 BLUE DCI WINTERPAKET+ALU
85 kW (115 PS), 81.000 km, diesel, manualna skrzynia biegów, 2021, klimatyzacja, centralny zamek, elektryczne szyby, tempomat, czujniki parkowania, multifunkcyjna kierownica, podgrzewana kierownica, kontrola trakcji, system nawigacji, radio, USB, bluetooth, czujnik deszczu, asystent zmiany pasa ruchu, felgi aluminiowe, relingi dachowe, podgrzewane lusterka zewnętrzne, komputer pokładowy, system start-stop

Cena: **12.890 €**

RATY od
129 €/mies.

Posiadamy w naszej ofercie ponad 600 aut.

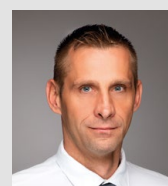
Zobacz nas na:

www.renault-kaufmann.de, www.autokomis-berlin.pl

Oferujemy sprzedaż ratną oraz leasing samochodów nowych i używanych!

Dogodne spłaty rat dla osób posiadających firmy lub zatrudnionych w Niemczech

Zapewniamy usługi serwisowe oraz przeglądy techniczne w naszych firmowych warsztatach!

p. Cezary Szulc

Tel.: +49 30 769923-25

ZAKŁADANIE I PROWADZENIE SPÓŁEK W NIEMCZECH I UNII EUROPEJSKIEJ

Jedyna tego typu firma w Niemczech. Co nas wyróżnia ?

tradeoffice24.com GmbH, Piotr Winiarski, CEO
Westhafenstr.1 | 13353 Berlin
Tel.: +0049 30 21966038 | Fax: +49 30 21966174
office@tradeoffice24.com
www.tradeoffice24.com

Tylko u nas w jednym miejscu, w jednym zespole i według branży:
wielojęzyczni inżynierowie, ekonomiści, prawnicy, doradcy podatkowi i ubezpieczeniowi,
eksperti marketingu międzynarodowego, tłumacze • Organizacja dystrybucji
towarów i usług • Stała opieka w trakcie otwierania i działalności firmy.
Oferujemy adres, serwis biurowy, prowadzenie księgowości, prowadzenie reprezentacji
i przedstawicielstw firm z Polski • Eksport, import, handel, produkcja.
Międzynarodowe targi i giełdy kooperacyjne. Strategia. Projekty.

Poland Business Center World
Światowe Stowarzyszenie Firm Polskich i Polonijnych

info@PolandBusinessCenter.world
www.PolandBusinessCenter.world

KARTY SIM

TELEFONY & AKCESORIA

INTERNET

I WIELE WIĘCEJ!

INTERNET DOMOWY

INTERNET MOBILNY

TELEFONY KOMÓRKOWE

+49 176 482 077 84

+49 30 818 680 77

teleberlin.pl

WSZYSTKIE PORADY SĄ
DARMOWE I W JĘZYKU POLSKIM!

ZAPRASZAMY!

teleberlin.pl Inh. Teodor Mainka, Quäkerstr.2, 13403 Berlin

iPhone

SAMSUNG

NOKIA

SONY

HUAWEI

MI

LG

vodafone

Blau

ortel

O2

1&1

mobitel

ay yildiz

yourfone

OTEL

Biuro ogłoszeń KONTAKTÓW

e-mail: webmaster@kontakty.org

tel.: 030 3241632, fax: 030 37591850

Zjednoczenie Polaków w Berlinie

Pod patronatem
Polskiej Rady Związków Krajowy w Berlinie

Zaprasza na

Spotkanie jesienne „Na grzyby, na ryby“

Które odbędzie się w dniach
25 - 27.09.2026

W Pałacu Wiejce

W Wiejcach koło Skwierzyny

Spotkanie rozpocznie się w piątek o godz. 20:00 Kolacją

W sobotę po śniadaniu wyjście na grzyby, na ryby.

O godzinie 15:00 ognisko z kiełbaskami i piwem.

O 20:00 uroczysta kolacja z muzyką,
rozdanie pucharów za największego grzyba i
największą rybę oraz nagrody.

W niedzielę po śniadaniu wyjazd.

Informacja i rezerwacja uczestnictwa

Elżbieta Michalak

Tel. +49 178 147 7617

Vereinigung d. Polen in Berlin eV
Konto DE48 8306 5408 0004 2358 51
BIC GENODEF1SLR